

Sala
Gab.
Est.
Tab.
N.º

R
3
3

R
3
3

PATRVI

ET NEPOTIS DE SVCCES
SIONE REGNI PORTVGALLIÆ
TRACTATA QVÆSTIO: VTRVM PATRVVS,

Regis filius secundò genitus annis maior: an

verò eiusdem Regis nepos etiam infans,

ex primogenito conceptus, præferri

debeat. Autore Emmanuele

Costa Iureconf. Regio Sena

tore, atque in Conimbri-

centi Academia pro

fessore legum

primario.

Cum intellectu legum Portugalliæ &

Castellæ, quæ etiam in maioratu bonorum Regiæ

coronæ, et bonorum patrimonialium, eandem

questionem attigerunt.

ITEM ORATIO FVNEBRIS IN EXEQVIIS

Serenissimi Portugalliæ Regis IOANNIS. III.

ab eodem autore Conimbricæ habita.

CONIMBRICÆ.

Apud Ioannem Barreterium Typographum Regium.

M. D. L. VIII.

Decimo Calendas Augusti.

Frater Martinus Ledesmius Doctor Theologus,

Lectori candido Salutem.

ERLEGI accuratissimè, vt potui, librum hūc, magnū quidem eruditione, elegantem stilo, magna diligentia elaboratum, quem meæ trutinæ probandum, atq; expendum commisit clarissimus atq; humanissimus Princeps Henricus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & hæreticæ prauitatis in amplissima Lusitanorum ditioe supremus inquisitor & censor: prius quidem à doctissimo authore, & ab alijs viris sapientissimis Lydio (vt fertur) lapide probatum, in quo tam exactè ac piè (vt mea fert opinio) tradūtur omnia, vt prorsus in ea quæ tractatur materia, nihil addi aut demi citra piaculū queat: ea est eruditio, pietas, ac fœcūda breuitas authoris. Quare nō est profectō, cur non bene precemur authori, Iuris Cæsarei consultissimo: cuius studium ad hunc modum semper fuit, de Rep. CRHISTIANA quàm optimè mereri. Bene vale Conimbricæ. xxj. die Iulij.

M. D. L. VIII.

Nihil esse in hoc opere quod CHRISTIANÆ religioni repugnet, iudicauit illustris & Reuerendissimus

D. D. Ioannes Soarez huius vrbis Præsul

integerrimus.

D. Sebastiano Portu-

galliae Regi Augustissimo Emmanuel Costa
Vlyssipponensis Iurecons. vitæ diutur-
nitatem, Regnandi scien-
tiam & bellorum
foelicitatē.

VVM SUPERIORE

anno è viuis excessisset Rex IOAN-
NES auus tuus, maximo totius Lusitaniae dolore, & foelicibus auspicijs hoc Portugalliae Regnum ad te deuolutum esset Rex Augustissime, columen propè vnicum Regiae familiae: ipsū discrimen in quo res futura fuisse eiusdem Regis filius vltimò genitus. D. Anonius patruus tuus etiam nunc viueret, veterem quandam difficillimae quaestionis memoriam mihi renouauit. Venisset enim in dubium, ad vtrum legitima huiusce Regni hereditas rediret, ad filium ne minorem natu patri superstitem, an ad nepotem infantem ex filio maiore natu iam mortuo relictū. Cui controuersiae hic magis periculosa, quòd de Regni successione lites plerumq; non iure ac legibus etiam inter cognatos, sed bello atq; armis dirimuntur, tametsi occursum esse scimus in omnibus Regnis, certo de hac re ac proprio iure constituto: tamen hic nihil adhuc certi definitum legibus & cautum esse videmus. Quinimo si de maioratu bonorum patrimonialium similis aliquando comentio existit, vulgo putatur definitio adeo posita esse in obscuro

ro, ut nouum Regiæ constitutionis tuæ lumen desiderare videatur. Quapropter ardebam studio quodam nostram operam, qualis illa cumque demum est, adhibendi, ut magna questio & ardua, si non componeretur, at facilior tamen aliquantò redderetur. Verum ita depressus iacebam illo tanto reipub. nostræ malo, ut nihil altum possem inchoare, illo adempto Rege, qui nostra studia fouebat amore, fauore accendebat, benignitate sustentabat. Reuocabat etiam sæpenumerofestinantem animū existimationis nostræ ac famæ, si qua est, conseruandæ cura. Nam intelligebam, non qualem cunq; operam ab eo expectari, qui in hac celeberrima Academia cathedram legū primam populi suffragijs, optimorum studio, deniq; diuino Regis aui tui iudicio meruisset. Sed hunc dolorem atq; metum aliqua ex parte leuare cœpit studium illud singulare, & non vulgaris amor, quæ Regina auia tua omnis memoriæ facile princeps, & magnus patruus tuus Henricus Cardinalis erga hæc Academiam & omnes eius quasi alūnos ostenderunt: non minus prudenter, quàm cæteras reipublicæ partes, hanc in qua literæ continētur, gubernādo. Tua quoq; ista præclara indoles, quæ iam nunc ostendit, quanta virtutum Regiarum in te sit futura maturitas, mētem meam debilitatā confirmauit, impeditam omnino liberauit, impulit non nihil dubitantē. Quis enim te intuēs, quāuis ista ætate, atq; tuum istud ostenerum quidem, sed planè Regium, non speret, te virum, corroboratā iam ætate, amorem hunc erga literas esse perpetuaturum: aui tui patrisq; mores & naturā præclaram imitātem? Quorū ille, incredibile est, qua humanitate & liberalitate sit profecutus viros literatos: hic quum inciperet, vix eandem viam ingressus, subito nobis est immatura morte præreptus. Quare bene animatus, quidquid illud erat, quod de existimatione poterat amitti, cōtemnere decreui: modò in reip. nostræ spe iam in te futuræ virtutis ad summam gloriam efflorescenti, non nihil fructus afferre. Explicavi exiguo libello quam suprā dixi questionē, si non disertissimè, at ut potui tamen: potui autem tantum, quantum

valuit de scientia iuris atq; legum, homo mediocri ingenio, tam assidua opera, tam longo usu, tam laboriosa exercitatione consequi. Adieci orationem, quam ex munere mihi mandato ab vniuerso hoc literario conuentu habui in funere Regis aui tui: in qua non commemorauiquidem (quis enim id facere potuisset?) sed attingi tamen virtutes multitudine infinitas, magnitudine admirabiles, quæ in illo eluxerunt, & melius, ac vberius exponentur in historia, quam patris tui magister Antonius Pinarius, vir eximia eloquentia atq; doctrina, diligenter, & accurate cõscribit. Hoc opusculum lucubratum his breuissimis noctibus, quale quale est, tibi Rex Augustissime dicare constitui. Nam & voluminis exiguitate tuis istis manibus tenellis quidem, sed ad res maximas natis, pro crepundijs esse poterit: & magnitudine rerũ quæ tractantur, tam splendida Regij tui nominis inscriptione non videbitur indignum. Deus Opt. Max. cuius nutu ac ditone sola terrarum gubernantur, te sartum & tectum ab omni periculo, saluum nobis incolumemq; conseruet: tibi vitæ usuram quàm maximè diuturnam, tibi sapientiam, tibi magnum animum, excelsum, inuictum impertiat: vt hæc Regna florentissima Regis aui tui diuinis artibus in pace regas, & infestos nominis CRISTIANI hostes plurimis maximisq; victorijs debelles: domique amabilis, militiæ terribilis, aduersus tuos munificus, vel nos, vel si nobis hoc tantum gaudium iniqua mors inuidebit, liberos nostros Regia munificentia, auita liberalitate, patria magnitudine, omnibus beneficijs exornes: atque

Vbi satis diu vixeris in terris, satis, inquam, non tibi modò
verùm etiam patriæ, verùm etiam tuis, receptus in illas
iucundissimas beatorum sedes, & pro tuis egregijs
factis, æternis premijs donatus, cum maioribus
tuis illa fœlici immortalitate
perfruaris.

Index conclusionum præcipuè notabilium, quæ
in hoc opere continentur.

Circa maioratus bonorum Regiæ coronæ

Filius secundò genitus nepoti primogeniti filio prælati est tam
verbis quàm sententia. l. mentalis, pag. 10.

¶ Idem probandū erat: quāuis nulla. l. Regia cautū foret, pag. 29.

¶ Filius nepotem natu maiorem excludet, pag. 45.

Nepos secundò geniti filius, si maior natu sit quàm nepos primogeni-
ti filius, eidem præferetur, pag. 54.

Hæc locum habere videntur, etiam si vnicum maioratus prædium
pater primogenito adhibita Regis autoritate donauerit, pa. 57.

Si primogenitus viuo patre clericus fiat, ei que naturaliter superuixe-
rit: nepos ex eo conceptus patrum excludet, pa. 65.

Hoc idē sine dubio probabitur, si primogenitus fiat monachus, pa. 66.

Nepos patrum fauorabiliter excludet, si possessor auus & primoge-
nitus pater, vno simul casu decesserint, pa. 68.

Si tamen pater, & primogenitus, qui liberos non habebat, simul vno
casu decesserint: filius secundogenitus non excludetur, pa. 70.

Princeps iniuriam faciet, si non renouauerit maioratum vni ex libe-
ris primi donatarij, & velit eum extero concedere, pa. 72.

Dominium bonorum Regiæ coronæ, quāuis in primum donatarium
nō indistinctè transeat sine traditione: indistinctè tamen transit in
donatarij successores lege mentali designatos, pa. 146.

Fructus pendentes tempore, quo vltimus possessor decedit, integrè
pertinent ad nouum maioratus successorem, pa. 145.

Circa maioratus bonorum patrimonialium.

Filius secundò genitus præfertur nepoti primogeniti filio, facta
institutione maioratus secundam vulgarem formulā. pa. 82.

Etiam si filius ipse natu minor sit quàm nepos. pa. 117.

Etiam si primogenitus in acie belli decesserit, si tamen à patre
primogenito iustè exhæredatus fuerit, pa. 162.

Etiam si filius ipse secundò genitus iustè fuerit à patre exhæredatus, p. 152.

Etiam si primogenitus cum patre simul decesserit, pag. 125.

Filia secundò genita præferetur nepoti masculo primogenitæ filiæ
filio, pag. 118.

Aliquando etiam videbitur præferenda nepoti primogeniti filio,
pag. 120. & 121.

Index.

Nepos secundogeniti filius si maior natu sit quàm nepos primogeniti filius, eidem præferetur: si tamen ambo pares ætate fuerint, primogeniti filius præferetur, pa. 124.

Nepos ex filia natu maior poterit aliquando excludere nepotem natu minorem primogeniti filium, pa. 121.

Quãuis formula maioratus talis sit, vt repræsentatio admittenda videatur: neptis ex primogenito filio non videtur contra patrum admittenda, pa. 197.

Sivltimus possessor in acie belli pro rep. decesserit, nec in eius bonis sit, vnde solvantur debita: æquissimè impetrabitur, vt successor ex fructibus ea integrè soluere compellatur, pag. 143.

Circa Emphyteusin.

Emphyteusin finitam dominus directus non tenetur renouare, si velit fundum emphyteuticum sibi retinere, pa. 73.

Emphyteusis ecclesiastica ad ecclesiam redit, si emphyteuta nemine nominato intestatus decesserit: quãuis liberos ab intestato hæredes relinquat, pa. 103.

Emphyteusis, quæ ex l. Regia ad vnũ ex liberis pertinet, magis deferretur nepoti natu maiori, etiam si sit filius filia, quàm nepoti natu minori, etiam si sit filius filij, p. 174.

In eadem specie auus maternus senior, auo paterno præferetur, p. 178.
Emphyteusis, quam quis sibi & liberis quæsiuit, pertinet ad filium etiam iustè exhæredatum, pa. 160.

Circa Regni successionē.

Mentalis legis, quæ filium nepoti prætulit, sententia non pertinet ad ipsius Regni successionem, pa. 136.

MRegnũ, quasi hæreditas Regis primogenito defertur, pa. 137.

Paçtum de futura Regni successionē, viuo Rege fieri non potest, nisi de cõsensu Regis: quãuis in alijs primogenijs cõtrà sit, p. 139.

Regis defuncti debita tenetur successor exoluere, p. 140.

Regis primogenitus exhæredari & Regno priuari potest à patre, propter iustam ingratitudinis causam, p. 149.

Fratris filius excludit Regis defuncti patruũ in Regni successionē, p. 170.

Fœmina non est incapax successionis Regni Portugallia, pa. 171.

Filia fratris videtur præferenda defuncti Regis patruo in Regni successionē, pa. 172.

Nepos natu maior patrum natu minorem excludet, pa. 180.

Idem erit, etiam si sit nepos natu minor, atque etiam infans, pa. 188.

Neptis primogeniti filia patruo videtur præferenda, pa. 198.

Ad Lectorem.

Xpectabant candidè lector à nobis studiosi, vt promissa iam diu commentaria in cap. Si pater, De testa. lib. 6. in publicum ederemus. Sed & nostri auditores repetitionem. l. 2. C. De rescin. venditio. auide appetebant, allecti specie multarum rerum non vulgariū, quas proximè in materia vulgari nouè inuentas nobis dictantibus exceperunt. Ego verò in his quæ in omnium manus ventura publicantur, adeo sum morosus, vt manum de tabula tollere nesciam: & commentaria in. d. cap. Si pater, illo quoq; nomine per decem annos & amplius, elaboro ac premo, quòd ea excellentissimo Principi Henrico Cardinali omnium bonarum artium & virtutum patrono, dicare constitui. Cùm itaq; vtrumq; opus penè compleuissem, & longum esset, iusta hæc volumina excudere: coepit instare tempus, Regiam Celsitudinem adeundi, vt post. xx. annorum emerita stipendia studijs meis quietem impetrarem. Ne autem in illius conspectu vacuus apparerem, hunc de Regia materia libellum componere festinãter decreui: sed ita, vt quamuis post resurrectionis proximum pascha opus ex professo meditari coeperim, matura tamen & longo studio polita in ordinem redigere curauerim. Hæc qualia sunt, interim benignè excipe: & cætera propediem expectato.

Vale.

DE SVCCESIONE

Regni Portugalliae Patruī & Nepotis
tractata quæstio: vtrū patruus, Regis filius secūdo
genitus, annis maior: an verò eiusdem Regis nepos etiā
infans, ex primogenito conceptus, præferri debeat.

*Cum intellectu legum Portugalliae &
Castellæ, de hac materia
agentium.*

INTER OMNES QUÆ IN
iure ciuili eminent, famolę difficulta-
tis est quæstio, & in Senatu Regio sæ-
pius ex facto agitata: vtrū in bonis
primogenij seu maioratus, præfere-
ndus sit vltimi possessoris filius natu maior, nepoti,
qui ex primogenito filio, in vita patris mortuo, con-
ceptus sit: an contrā nepos filio? Mihi autem visam
est, non adeo difficilem iuris quæstionem incurrisse
in his speciebus, quæ hætenus inciderunt. Etenim
si quando controuersia mota est de maioratu bono-
rum Regiæ coronæ, in promptu fuit, eā decidere ex
lege Regia, quæ mentalis appellatur: vti Senatores
constanter & rectè decreuerunt. Si verò lis orta est
de maioratu bonorū patrimonialium, quæ priuati

A insti-

pag. 74.
pag. 135.
 instituerunt: non æquè compertum habeo, quid cre-
 briore iudicum calculo probatū extiterit. Cæterum
 arbitror, huius quæstionis faciliore fore absolutio-
 nem, quàm vulgò existimetur. Ille enim solus casus
 mihi in difficili est, vt non minùs subtilitate quàm
 utilitate excellere videatur, si videlicet de huius re-
 gni Portugalliæ successione, patruus ætate maior, cū
 nepote quandoquè contendat. Vt igitur dilucidius
 explicem, quibus iuris rationibus adductus, has tres
 species separauerim: de singulis ex ordine tractare
 operæ pretium erit.

Et primùm de maioratu bonorū Regiæ coronæ.

QUum Rex Ioannes, eius nominis primus, le-
 gem quandam mente concepisset, & conce-
 ptam seruari iussisset: filius eius Rex Eduar-
 dus hanc legem, quæ antea fuerat mentalis, in scri-
 pturam redegit, sub tit. xvij. Ordinationum Regi-
 arum lib. 2. §. 1. his verbis.

Primeiramente determinamos e poemos por ley
 em todos nosos reynos e senhorios, e mandamos, q̃
 todas terras, beês e herdamentos, da coroa de nosos
 Reynos, que por nos, ou por os Reys foram, ou fo-
 rein dadas e doadas, a quaesquer pessoas de qualq̃r
 estado que sejam, pera elles, e todos seus descenden-
 tes ou seus herdeiros e soccessores, siquẽ sempre inte-
 ramente por morte do possuidor dos taes beês e ter-

ras aoseu filho, legitimo, barão, mayor, q̄ delle ficar.

Quæ constitutio, licet secundum magis cõmunem Nostratum opinionem, decidisse videatur con-
trouersam patruum & nepotis quæstionem, & filium
nepoti prætulisse: nihilominus colorata argumenta
in contrariam sententiam afferuntur. Nec desunt et
docti & ingeniosi viri, qui etiãnum partes nepotis
aduersus patrum in facti quæstionibus tueantur.
Contendunt enim dicere, quòd legis mentalis sentē-
tia nequaquam filio fauet aduersus nepotem pri-
mogeniti filium: sed magis inclinatur in nepotis fauo-
rem. Cuius opinionis sequentia argumenta potiora
esse videtur.

Primò enim considerari potest, q̄ Rex Ioannes hoc. §. i. id egit, vt donationes, quæ si iuxta verborum
tenorem latè acciperentur, grande damnum Regiæ
coronæ essent allaturæ: ad modum maioratus reuo-
carentur: vt probatur eo. tit. §. 14. Quod cum ibidē
ex consilio Iureconsultorum fecisse memoretur, iu-
rectiam fecisse credendus est. Nam & si regulariter
perfectæ donationi nequeat ex interuallo modus
adijci. l. Perfecta donatio. C. De donatio. vbi tamen
Princeps donauit bona Regiæ coronæ: potest dona-
tioni simplici (quæ simpliciter facta grauitè lædebat
Regiam coronam) modum adijcere, vt colligitur ex

*Argumenta q̄. l.
mentalīs nō fa-
ciat pro patruo
contra nepotē.*

nota. per Lucam de Pêna in .l. Quicumque, col. 4. vers. Ex præmissis, C. De omni agro deserto, lib. xj. facit tex. in .l. Qui fundos, & quod ibi Ioã. de Platea C. eo ti. Tradit Ioã. Lupi in rep. Rub. De donatio. inter virũ & vxo. §. 69. n. 14. vbi defendit similẽ clausulam testamenti Regis Castellę Henrici secundi.

Nulla igitur ante conditam legem mentalem potuit esse quæstio, de maioratu bonorum Regiẽ coronę, inter patruum & nepotem: quum ea bona, secundum verborum figuram, inter liberos & successores dividerentur. §. fina. eo. tit. Quocirca videtur concludendum, quod Rex Ioannes hoc suæ legis mentalis principio id dũtaxat constituerit, videlicet donationes ad modum maioratus esse coarctãdas. Nõ autem interpretandũ videtur, quod Rex simul eodem loco absolueret arduam quæstionem, quę posset incurrere super maioratu, si videlicet de eius successione patruus & nepos quandoque contenderent.

Secũdò considerari potest, quod verosimile non videatur, Regem Ioannem pro filio secundo genito, contra nepotem, voluisse legem cõdere. Quippe olim erat hæc quæstio ardua, & adeo posita in difficili: vt constare non posset, vtra verior, aut receptior esset opinio, vt apparet ex his, quæ sup hæc quæstio-

ne scribunt Ioannes Cirier in tract. primogeni. q. 25. lib. 1. & Philip. Dec. cons. 443. in princi. Andre. Tiraquel. in tract. primogeniorum. q. 40. Enim verò quo tempore Portugallia sub eisdem Castellæ Regibus adhuc erat: iam lata fuerat in regno Castellæ constitutio, quæ ex prudentum virorum consilio & Hispaniæ consuetudine, nepotem, ex primogenito conceptum, filio secundo genito in maioratu prætulerat. l. 2. tit. 15. Partita. 2. Ergo magis credibile est, quòd in tam controuersa & ambigua quæstione Rex Ioannes in fauorem nepotis inclinauerit. Sic enim progenitorum suorum Regum Castellæ sententiã & legem imitabatur: Hispaniæ consuetudinem retinebat: & denique eam legẽ inducebat eisdem prouincijs, quæ olim eidẽ legi subiectæ fuerãt.

Tertiò in fauorẽ nepotis considerari possunt verba. §. 15. eodem tit. Quibus expressim dicitur, quòd viuente patre vltimo possessore, ratio habetur filij primogeniti, cui bona maioratus debentur ex lege mentali. Ergo lex mentalis credi debet, ad maioratũ inuitasse, non tam filium qui maior deprehederetur tempore mortis paternæ: quàm filium qui primogenitus fuisset. Proinde lex mentalis, quæ cœpit respicere primogenitum in vita patris: significauit, quòd ius illud primogeniti, in spe consistẽs, transmitti

potuit in nepotem, si videlicet primogenitus ipse filius viuo patre decederet. Sic enim Vlpianus in l. 1. §. Si impuberi. in fine. ff. De colla. bono. scripsit, prematuram esse speciem collationis: cum adhuc viuat is, de cuius bonis quarta debetur. Et similiter ex his verbis, quibus expressum est, quartam deberi arrogato impuberi: Accursius ibidem in verb. debetur. collegit, quod licet impubes arrogatus non teneatur conferre spem quartæ, viuo eo qui arrogauit: si tamen decedat in vita eiusdem arrogatoris, spem quartæ in hæredem transmittit. Quod ita ex Vlpiani & Accursij sententia collegit Ioan. Andreae ad Speculatit. De feudis in fine. Et ex hoc intulit, quod similiter primogenitus, viuo patre decedens, transmittit ius illud, quod in spe habebat, in hæredem suum filium ad patru exclusionem. Sed & antea Vlpiani sententiam in fauorem nepotis induxerat Oldra. conf. 224. Istæ sunt allegationes. n. 37. & deinde Alberi. in prohemio. ff. Veteris. §. Discipuli. n. 22. & Abbas consil. 85 In præsent. nu. 6. ad finem lib. 1. Præposi. Alex. in cap. 1. col. antepen. vers. Non obstat. 14. De feudo Marchiæ in vsib. feudo. Anto. de Rosel. in tracta. De succes. ab intestat. n. 78. & Ioan. Cirier in tracta. primogeni. lib. 1. q. 25. n. 24. Guliel. Bened. in repet. cap. Raynutius, in verb. In

eadem testamento. o. i. n. 189. Detesta. & nouissimè
 Andre. Tiraquel. in tracta. primigenio. q. 40. n. 35.
 Ergo quū lex Regia vtatur eisdē verbis, quibus Vl-
 pianus vsus est: pronū est eodem modo argumēta-
 ri, quòd si ex lege debentur dicta bona primogeni-
 to, possit primogenitus, in vita patris decedēs, ea in
 filium suum transmittere.

Quartò eadē verba. d. §. 15. aliter videntur posse
 induci vt probent, primogenitum, cui ea bona de-
 beri dicuntur, posse ea transmittere in nepotem:
 quanuis patre adhuc viuo moriatur. Consideran-
 dum enim est, quòd & si lex mentalis designauerit
 vnum ex liberis masculum successorem: hic mas-
 culus successor originem iuris sui prætendit ex con-
 tractu donationis inter viuos, quam Rex fecit pri-
 mo donatario, argumen. l. Quoties. C. De dona-
 quæ sub modo. Habetur in ea lege, quòd si tibi
 donauero prædium, vt post mortem tuam deue-
 niat ad Petrum: dabitur actio Petro post mortem
 tuam, vt iuxta donatoris voluntatem id prædium
 consequatur. Porrò donationes, quas Rex alicui fe-
 cit per modum maioratus: tractari, & censerī de-
 bet iuxta eam. l. Quoties. vt voluit Oldr. conf. 224.
 Istæ sunt allegationes. n. 28. Aluoro. in cap. 1. §.
 Hoc quoque col. fi. De successio. feudi. Philip. Dec.

cōs. 445. In casu. n. 47. Rode. Xuar. in repet. l. Quoniam in prioribus, in quæstione maioratus posita in fine, C. De inoffi. testa.

¶ Spem actionis
tertius an trās-
mittat in casu.
l. Quoties C. de
dona. qua sub
modo.

Videamus igitur, si in proposita specie d. l. Quoties. Petrus viuo donatario decederet: vtrum hæres Petri posset, post mortem eiusdem donatarij agere ad prædium, quod Petro, si super vixisset, sine dubio deberetur? Et quidem Ioã. Andreæ ad Specula. tit. De instru. editio. §. Nunc aliqua, in verb. Per superiora in fine, videtur sensisse, quòd prædium liberè manere deberet apud donatarium, si viuo eo Petrus decessisset. Sic enim locutus est, quasi Petrus esset comparandus fideicōmissario, qui planè spem fideicommissi conditionalis in hæredem nō esset transmissurus. l. Hæres meus, cum vulga. ff. De conditio & demonstra. Idem probauit cum Ioãne Andrea Grego. Lupus, ita intelligens & declarans. l. Partitæ. 7. tit. 2. Parti. 5. in penul. schol.

Mihi autem verius videtur, quòd prædium hæredi ipsius Petri debeatur post mortem donatarij. Si quidem Petrus non fuit comparandus fideicōmissario: sed magis ei, qui etsi stipulatus nō fuerit, quasi ex contractu vocatur. Vnde spem actionis hæredi suo reliquit, argumē. d. l. Quoties, in fi. cū glo. fina. & §. Ex cōditionali, in fi. De verbo obligatio. Idq; ita ve-

rū esse crediderūt plæriq; autores, qui hac ratione argumentati sunt, quòd primogenitus, viuo patre cedens, spem, sibi ex donatione Regis competentē, in heredem suū transmittit. Quod in terminis, argumento. d. l. Quoties, in fine, collegit Ioā. de Lauduno iuris ciuilibis doct̃or ab Oldra. relatus. d. conf. 224. n. 28. in fi. & idē probauerūt argumento. d. §. Ex condicionali. Abbas. conf. 85. n. 2. & 3. li. 1. Paul^o Castrel. conf. 164. In causa. n. 7. lib. 2. Matthæus de Affli. in cap. 1. n. 26. vers. Vndecimo arguitur. De successio feudi, Philip Dec. cōf. 443. fina. col. vers. Et ita etiā. Secūdūm quæ lex Regia, quæ expressit, bona Regiæ coronæ deberi primogenito in vita patris: vtiq; significasse intelligitur, ita deberi, vt primogenitus spē, heredi suo posset relinquere: quoniam vtiq; origo debiti ex contractu descendere videatur.

Quintò hanc fuisse legis mentalis sententiā, arguit respectus & ratio eiusdē legis. Métalis enim legis propositum est, bona Regiæ coronæ ad eādē coronā, vnde exierunt, reuocare: vt habetur eo. tit. §. 18. Porrò lex ad hunc finem multò faciliùs peruenire animaduertitur, si nepotem primogeniti filium patruo anteponat. Nā quia plæriq; nepos in ea ætate successurus sit, in qua per ætatem nondū iustum filium habere possit: futurum est, vt eo sine liberis

defuncto

defuncto, bona ad Regiam coronam faciliùs reuertantur. Quod similiter non eueniet, si ad filium secundogenitum seu maioré, qui tempore mortis paternæ reperiatur, bona deuoluantur, nepote excluso.

Sextò quasi fortissimum huius opinionis argumentum adducitur, quòd idem Rex Ioannes, legis mentalis autor, testamento suo specialiter cauit, quòd si se viuo primogenitus filius Eduardus decederet: regnum pertinere debebat ad D. Alphonsum nepotem suũ, ex Eduardo conceptũ: non verò ad D. Petrum filium suum secundo genitum. Non igitur credibile est, quòd ipse contra suam legem mentale, quidquàm statuisset in supremo suo testaméto. Proinde testamento suo videtur declarasse, quòd in bonis Regiæ coronæ nepos, ex primogenito filio conceptus, debet excludere filium secundogenitum.

Sed tamé his & alijs argumétis minimè obstantibus, fortiter defendendum est, quòd ex verbis & sententia legis mentalis filius secundò genitus prælatus est nepoti. Idque ita verius esse, remota etiam rerum iudicatarum authoritate, sequentibus argumentis demonstratur.

Primò considero, quòd lex mentalis in constitutione maioratus, non vocat ex liberis vltimi possessoris maiorem ætate in a sculum, aut primogenitum:

sed

sed magis vocat filium. Ergo interpretandum vide-
 tur, quòd ea lex non solum donationes, latius conce-
 ptas, ad modum maioratus restrinxerit: sed etiã pa-
 riter demonstraerit, filium, excluso nepote primo-
 geniti filio, esse admittendum. Namq; vbi lex con-
 stituit maioratum, eumq; defert, non primogenito,
 sed filio primogenito: difficilem quæstionẽ patri
 & nepotis exclusisse intelligitur, & patrum qui fi-
 lius sit, nepoti prætulisse. Hæc Baldi traditio fuit in
 l. Ut intestato. ad finẽ. C. De suis & legi libe. quam
 Rapha. fulgos. Paulus Castrenf. & Philip. Corn. ibi-
 dem probauerunt, & Alex. n. 4. l. as. n. 45. in. l. Is po-
 test. ff. De acqui. hæredi. vbi & Robertus Marantha
 in rep. n. 208. idem visus est sequi. Sed & Andre. Ti-
 raquel. in tracta. primogenio. q. 40. præfert quidem
 in re dubia patruo nepotem: sed in hac specie Baldi
 sententiam haud quaquàm refutauit. n. 219.

*Majori dix-
 vis. non prim-
 genito. ut su-
 iungis.*

Secundò considero illud sequens adiectiuum,
 maior, quòd ad etatem referri, omnes agnoscunt, &
 deducit Alex. cõf. 4. Ponderatis. n. 2. lib. 4. Planè etsi
 verba hæc, filius maior, & filius primogenitus, videã-
 tur prima facie idem omnino exprimere, uti Abbas
 docuit cõf. 85. n. 3. vers. Secundò hoc probatur lib. 1.
 cum alijs authoribus relatis ab Andrea Tiraquel. in.
 d. lib. primogenio. q. 1. n. 12. reuera non idem signi-
 ficant.

*Filius maior
 non idẽ signifi-
 cat, quod filius
 primogenitus.*

ficat. Hoc enim adiectiuū, maior, filio secūdo genito magis commodat, vt nepoti præferatur: quàm adiectiuum illud, primogenitus. Si quidem filius hic secundo genitus non potest dici verè primogenitus: quoniam qui verè primogenitus fuit, viuo, patre decessit. Vnde hic secundo genitus filius non potest dici primogenitus: nisi per quandam interpretationē, habita videlicet ratione, q̄ hoc successionis tempore non extat primogenitus, qui decessit. Cæterū idē filius verè et sine vlla interpretatione potest dici maior ætate. Differentiæ ratio in eo est, q̄ primogenitus habet participium præteriti temporis, quòd verificatū fuit in ipso nascendi tempore. Cōtrà hoc adiectiuum, maior, nullam relationem habet ad præteritum nascendi tempus: atque ideo aptatur optimè præsentī tēpori, quo de successione agitur. Hæc subtilis differentia colligitur ex eo quòd in simili scribit Paulus de Castro. conf. 164. n. 5. vers. Ad secundum respondetur, lib. 2. vbi distinguit significationē primogeniti, à significatione proximioris. Et in terminis hanc differentiam cū iudicio expendit Alex. conf. 4. Põderatis. n. 13. vers. Itē iura et rationes lib. 4. & Ioã. Lupi in rep. Rubricæ De dona. inter virū & vxor. §. 69. in fine, & ex sentētia Alexã. Andre. Tiraquel. in d. q. 40. n. 160. et Alci. Parergon lib. 8. cap. 15.

Tertio

Tertiò grande argumentum huius sententiæ colligitur ex illis sequentibus verbis eiusdè. l. mentalis. si quem post mortem do possido: ad seu filio maior que delle ficar. Quippe cum verba successionis referantur ad filium maiorè, qui tēpore mortis paternæ super fuerit: sublata est ardua patrum & nepotis quæstio. Nec enim ratio vlla haberi potest primogeniti, qui in vita patris decesserit: quia inspicienda sit omnimodo qualitas eius, qui superesse deprehēditur filius maior tempore mortis paternæ, argu. l. Ex factō. §. pen. in princ. ff. Ad Trebel. Cuius. §. argumento dixit Bal. in. l. 2. col. 1. ad finem, C. De iure emphyteu. quòd si concedatur emphyteusis cū pacto, quòd non transeat nisi ad primogenitū, inspiciendum est quis sit primogenitus tempore mortis illius qui suscepit emphyteusin. Mouetur eo, quòd cum successio habeat naturā relationis ad tempus mortis, non intelligitur vocari quasi primogenitus, nisi qui maior reperitur tempore mortis. Idem probauit Iason ibidem. n. 121. & Alexan. & Vicen. de Hercula. in. d. l. Ex factō. §. pen. in prin. Carol. Ruy-nus conf. 192. Quæritur quis succedat. n. 18. lib. 2. Alcia. in. l. Proximus. ff. De verbo. significa.

Deniquè ex hac Bal. recepta sententia, colligebat fermè in terminis nostræ legis mentalis Socinus in
l. Si

2 l. Si cognatis. n. 5. vers. Ex quo infero. ff. De rebus du
 bi. q̄ si Rex bona donauit alicui, vt post mortē eius
 succedere debeat filius eius maior: non potest esse cō
 trouersa quæstio inter patruū & nepotem. Siquidē
 hisce verbis manifestè deciditur quæstio pro filio ad
 uersus nepotē, ex primogenito conceptum. Quod
 etiam latius asseruit Ioā. Sadole. doctor Mutinen
 sis, in eadem. l. Si cognatis, col. 1. vers. Et potest indu
 ci, vbi cōcludit, quòd licet in illa vulgata quæstione
 patruī & nepotis, vera sit forte opinio, quòd nepos
 ex primogenito susceptus, patruo præferatur: vbi ta
 men verba loquuntur de filio maiore, referendo dis
 positionem ad tempus mortis & successionis, cessat
 controuersa quæstio: & patruus omnimodò admit
 ti debet.

Confirmo hęc eandem inductionē, ex decisione
 Bonifacij Pontificis, cuius vestigium extat in Cle
 men. Pastoralis, De re iudica. Nec quis putet, esse
 hanc vulgarem allegationem eius Clemētina: qua
 si probetur ibi, Robertum patruum fuisse prælatū
 nepoti Regi Vngariæ, in successionē regni Apulię.
 (Ego enim nondum de iure disputationem suscepi,
 qui hætenus egerim de legis mētalis sententia. Illud
 igitur expendo, quòd cū verba constitutionis, ex
 quibus pēdebat successio Regni feudalis, ambigua
 essent

essent, & Bonifacius iure vel iniuria (quod modò nō disputo) vellet ferre sententiã diffinitiuam pro Roberto: declarauit in sua bulla constitutionem illam in fauorem Roberti. Declarauit (inquàm) quòd in constitutione ille debebat intelligi primogenitus ad succedendum in Regno Apuliæ, qui esset maior tempore mortis illius, de cuius successione ageretur. Quod ita retulit Matthe. de Affli. in cap. 1. n. 119. vers. Et profecto. De natura successio. feudi. Ergo si Bonifacius Pontifex sapientissimus controuersam, & pendètem quæstionẽ, absoluit pro Roberto, hoc ipso, quòd constitutionem declarauit prædicto modo: consequens erit dicere, quòd Rex Ioãnes habuit quæstionem pro decisa, in fauorem filij, eo ipso quòd in lege mentali vocauit filium maiorem, qui tempore mortis paternę superesset.

Quartò argumentor: quòd hæc interpretatio legis mentalis accipienda sit, ex iudicio & autoritate Regis Eduardi, & Iurecõsultorum illius temporis. Siquidem quũ plurima dubia, quæ occurrebãt circa interpretationem legis mētalis, fuerint proposita & decisa in eodem tit. 17. constare inter omnes debet, quòd hoc dubium, quasi principale, & fama celeberrimũ, specialiter propositũ & decisum fuisset: nisi crederetur absolutum satis esse ex verbis dictæ legis

Etæ legis mentalis. Oportet igitur, ex verbis legis
 mentalis colligere decisionem huius quæstionis, aut
 pro filio contra nepoté, aut pro nepote contra filiū.
 Vtique autem oportet colligere clarā decisionem:
 quoniam lex debet esse clara & manifesta, vt habe-
 tur in Authē. De testamen. imperfe. §. i. colla. 8. &
 in cap. fin. in prin. De constitutio. Enimveró nullo
 colòre dici poterit, quòd verba legis mentalis sint
 clara & manifesta, pro nepote cōtra patrum. Hinc
 coacta ratione euinci videtur, quòd ex verbis legis
 claris & manifestis, quæ in filij fauoré aptari queūt,
 colligi debeat clara & manifesta legis sententia &
 decisio, pro filio contra nepotem.

Quintò pro hac parte allegari solet lex Regia lib.
 4. tit. 62. §. *E finandose*, coniuncto. § pen. vbi conti-
 netur, q̄ si Rex bona Regiæ coronę in emphyteu-
 sin concesserit alicui, & personis post illum nominā-
 dis: & emphyteuta ab intestato decesserit, nullo no-
 minato, emphyteusis per modum maioratus acqui-
 retur. Sic autem acquiretur, vt si emphyteuta decel-
 serit, relicto filio secūdo genito, & præterea nepote,
 qui ex prædefuncto filio primogenito conceptus
 fuerat: admittatur filius secundo genitus ad emphy-
 teusin, nepote excluso. Nec quisquam facilè idoneā
 aliquam rationē poterit excogitare, quæ has species
 distinguat

quum in vtraq; specie bona Regiæ coronæ per modum maioratus deferatur. Vnde credibile est, quòd idcirco ea lege Regia filius nepoti manifestissimè fuit prælatus, quoniam lex Regia métalis manifestè eundem filiū eidem nepoti prætulerat in maioratibus bonorum Regiæ coronæ. Quòd si idem. §. d. lib. 4. circa emphyteusin dixisset, admittendū fore ex liberis emphyteutæ filium, qui tempore mortis paternæ maior etate superfuisset: satis manifestè explicasset, nepotem ex primogenito excludi. Proinde non fuisset necessarium, singulariter exprimere, q̄ filius præferri deberet nepoti, etiam qui ex primogenito filio conceptus esset. Denique verbis legis aliquando generalibus, aliquando specialibus, casus deciditur, & vtroq; modo expressim, vt colligitur ex his, quæ in simili distinguit Bar. in l. i. n. 7. ff. De vulga.

Sextò & vltimò fortissimum argumentum huius sententiæ affero, collectum ex eo, quod idem Rex Ioannes comprehendit in eiusdem. l. mentalis. §. 3. cuius verba hæc sunt.

E quando per morte do possuido: das terras da coroado Reyno ou de algũs bẽs, e dereyos da coroa, nam ficar tal filho barão, nem neto barão legitimo, filho de filho barão lidimo, a que deuaõ ficar.

Hunc. §. quū olim Eboræ in Senatu legisset Rex

Emmanuel, nostri Regis SEBASTIANI proa-
uus, anno CHRISTIANÆ salutis. M. D. XIX.
dixisse fertur, quòd eo. §. videbatur decisa quæstio
pro filio contra nepotem. Et sanè quum primò fi-
lium, ac deinde nepotem nominauerit legislator: cre-
dendus fuit, filium nepoti prætulisse, argumento. §.
In fideicommissò. l. Cum ita. ff. De lega. 2. vt in simi-
li expendit Paul. Castren. conf. 164. In præsentì cau-
sa n. 2. col. 2. in fin. lib. 2. in donatione facta ab Rege
Castellæ per modum maioratus.

Ego autem, vt eum. §. aliter in eadem sententiam
possim inducere: obseruo, quòd ibi legislator attin-
git casum, quo vltimus possessor mories filium non
reliquerat, verbis legis mentalis vocatum: & propte-
rea bona Regiæ coronæ, faciebant trāsitum de auo
in nepotem. Hoc igitur loco expendere oportet,
quòd totus propositæ controuersiæ cardo in eo ver-
ti videtur, vtrùm lex mentalis omnem suam inten-
tionem contulerit in quécumque filium, vel secun-
dò, vel tertio genitum, qui modo maior deprehē-
deretur tempore mortis paternæ: an verò magis in
filium, qui primogenitus fuisset, & maioratus spem
vivo patre habere cœpisset: & consequenter in hu-
ius primogeniti filium. Et si quidem lex mentalis,
totam suam intentionem contulit in quécumque fi-
lium

lium legitimè natum, qui maior depræhenderetur tempore mortis paternæ: nunquam in nepotem, huius filij filium, transire potuit maioratus successio ab ultimo possessore auo. Ratio euidenter manifesta est, quia videlicet si eiusmodi filius patri superstes fuit: maioratum sibi acquisiuit. Vnde maioratus de persona huius filij transiit in eiusdem filium, iuxta legem mentalem in §. 1. Sic demum dici non potuit, quòd maioratus in hac specie transeat immediatè de auo in nepotem. Contrà si lex mentalis intendit prouidere filio primogenito, & deinde liberis primogeniti: in promptu est dicere, quòd de auo, ultimo possessore, transibit maioratus ad nepotem, qui filius sit huius filij primogeniti.

Attende igitur, & subtiliter considera, quòd legislator non potuit in hoc §. 3. dicere: quòd de auo transiret maioratus ad nepotem, filium huius filij, quem lex mentalis in dicto §. 1. priore loco inuitauerat. Nimirum quoniam proximè in eodem §. 1. verbis claris non obscuram sententiam expresserat: & eum demum ex liberis ultimi possessoris, priore loco ad maioratum vocauerat, qui filius maior tempore mortis eius depræhenderetur. Ex diuersò si legislator intendisset, primogenitum filium, & eius liberos præferre

filio secūdo genito: ad hunc modum planè concipere eiusdem. §. verba debuisset.

Et quando per morte do possuidor, &c. nam ficar tal filho barão, nem neto barão legitimo, filho do tal filho a que deuem ficar.

Deniq; cū legislator eum demū filium, qui patri vltimo possessori maior superfuisset, ad maioratū inuitasset, & primogeniti, qui in vita patris decessisset, nullam rationē habere vellet: non potuit, ex persona alicuius patris prædefuncti, certū aliquē nepotē demonstrare, cui dicta bona deberent remanere.

His argumentis concludo, legē mentalem ita esse latam, vt filium nepoti prætulerit. Cui sententiæ superiora, contrariæ partis, argumēta non obstabunt, quoniā omnibus ex ordine responderi potest.

Et primò non obstat primū argumētum, quoniā respondetur, verum quidem esse, quòd ante legem mentalem non poterant contendere patruus & nepos, de maioratu bonorum coronæ. Cæterū interpretandum est, quòd legislator eisdē verbis quibus donationes latius conceptas ad modum maioratus reuocauit, disertè etiā designauit personam successoris. Atque ita disertè designauit, vt quæstionem quæ nouè induceretur patris & nepotis, satis manifestè excluderet, secūdum ea quæ supra ostēdimus.

rendit aliò
d filia. s. ex
uisionem. ne
arguas.

Secundò non obstat secundum argumentũ: quoniam respondetur, q̄ Rex Ioannes non habebat exemplum progenitorum Regũ Castellæ in hac quaestione. Erat enim cõdita lex Partitę. 2. tit. xv. Part. 2. quę utique nepotem in successione regni patruo præferbat. Verùm nec ex verbis, nec ex sententia eiusdem legis Castellæ, rectè colligi poterat, quòd in bonis donatis à Rege per modum maioratus, nepos patruo esset præferendus. Deniq; hac de causa post tempora eiusdem Regis Ioannis, lata fuit à Castellæ Regibus. l. 40. Tauri. vt nepos, qui nondum patruo in alijs maioratibus prælatus erat, noua lege præferretur.

Tertiò non obstat tertium argumentum ex lege Regia eiusdẽ tit. §. 15. coniuncto. §. Si impuberi. l. i. ff. De colla. bono. Etenim argumentum fortiter retorquebitur, si consideremus, maioratum quasi ex constitutione Regia deferri: vt exemplo quartæ, quæ debetur arrogato impuberi ex Diui Pij constitutione, spes eius non transmittatur. Si quidem Vlpiani verba hæc sunt,

Si impuberi arrogato secundũm Diui Pij rescriptum quarta debeatur, videndum est, an si patris naturalis bonorum possessionem petat, conferre quartam debeat? Quæstio in eo est, an heredi suo relinquat quarta actio-

nem, annon. Et magis est, ut ad heredem transferat: quia personalis actio est. Igitur etiam de quarta conferenda cauere eum oportebit: sed hoc ita demum, si iam nata est quarta petitio. Ceterum si adhuc pater adoptiuus uiuat, qui eum emancipauit: dicendum est, cautionem quoque cessare. Præmatura est enim hæc species collationis, cum adhuc uiuat is cuius de bonis quarta debetur.

De intellectu. §.
Si impuberi. l. 1.
ff. De colla bo-
no.

Quo loco Vlpianus magis sentire videtur, quòd si is, qui impubes arrogatus, & ab eodem sine causa emancipatus fuit, uiuo eo qui arrogauit, vita decedat: nihil ex spe quartæ in heredem transmittit. Quod ita ex Iureconsulti sententia collegerunt Iacob. & Albe. in eo. §. vbi & Bart. hoc videtur sensisse. Hoc idem probauerunt Cynus & Albe. in. l. 2. C. De adoptio. Signo. de Homo. n. 17. vers. Octauo quaeritur. & Bart. n. 19. in rep. l. Si arrogator. ff. De adoptio. Nicola. de Neapo. Ioan. Fabri Bart. Angel. de Aret. & Iason ad Portium in. §. Cum autè, Insti. eo. & sensit manifestè Alex. in. l. Si cum dotem. n. 13. vers. Mihi magis placet. ff. Solu. matrimo.

Vnde & Lucas de Penna. in. l. 1. col. 6. vers. Item sicut feudum. C. De his qui in sacro pala. mili. lib. x. & Matthe. de Affli. in cap. 1. n. 54. De successio feudi, hanc eandem interpretationem retinentes, argumentum collegerunt, quòd quemadmodum

quarta

quarta, debita ex constitutione Diui Pij, non transmittitur, si viuo adoptiuo patre decedat is, qui impubes arrogatus fuit. d. §. Si impuberi: ita quoque primogenit^o, qui in vita patris mortuus sit, nihil ex spe, quam habebat, in hæredem suum potest transmittere.

Denique licet ingens sit autorum concertatio super intellectu & inductione. d. §. fin. equidem resoluo, hanc posteriorem interpretationem, videri esse cõmuniorem, secundum ampliorem numerum Doctorum, quos supra allegavi. Resoluo etiã, non solum videri cõmuniorem, sed etiam esse veriorẽ. Quippe Vlpianus initio scribit, quod si iam esset nata quarta petitio, quia arrogator decessisset: tunc arrogatus teneretur, eam conferre suis hæredibus illius cuius bonorum possessionem ipse peteret. Mouetur, quoniam mortuo arrogatore, quarta ita esset in bonis arrogati: vt in hæredes trãsmitti posset. Proinde concludit, quartam hoc casu vel re, vel cautione esse conferendam: quæ duæ sunt collationis species. l. i. §. lubet. ff. eo. tit. Cæterum si viueret is, qui impuberẽ arrogasset, & sine causa emancipasset, tunc quia nõ poterat tractari de collatiõẽ quartæ, nisi per modum cautionis: Iure cons. hanc speciẽ collationis negat. Deniq; significauit, spẽ huius quartæ in hæredẽ

non transmitti: quoniam utique si transmissio huius
spei locum haberet, habitura quoque videbatur lo-
cum collatio eiusdem spei per modum cautionis, ar-
gumen l. 2. §. Id quoq; ff. eo. tit.

Ex quibus apparet, irritum depræhendi argumē-
tum, quod vtriusq; iuris autores ex. d. §. Si impube-
ri. nō rectè intellecto, collegerūt, ad persuadendum,
quòd primogenito ita bona maioratus deberentur:
vt si viuo patre decederet, in filium posset spem eorū
transmittere. Apparet etiam, dissolutum esse argu-
mentum, quod contra filium pro nepote videban-
tur præstare verba legis Regiæ. d. §. 15. Nam & Vl-
pianus scribit, de bonis arrogatoris quartam deberi
ei, qui impubes arrogatus fuit. Et tamen vera & ne-
cessaria aptatur interpretatio, vt nihilominus intel-
lexerit Iurecōs. q̄ si arrogatori præmoreretur arro-
gatus, nihil in hæredem suum transmitteret. Quo
exemplo dicemus, non esse duram, nec incognitam
interpretationem eorum verborum, **Do filho primo
genito a que a terra he deuida por bem da dita ley.**
si negemus, argumento eorum verborum colligi,
quòd primogenitus, viuo patre decedēs, spē bono-
rum in hæredem transmittat.

Quartò non obstat quartum argumentū ex eo-
dem. §. 15. aliter collectum. Nā & si cōsiderari potu-

crit,

erit, spem primogeniti non tantum ex legis cōstitu-
tione, sed etiam ex contractu donationis descende-
re: non protinus sequitur, q̄ hęc spes in filium pri-
mogeniti trāsmittatur. Si quidem ius ipsius primo-
geniti ita est personale, vt in alium transire nequeat;
vt̄ respondit huic argumento. d. §. Ex conditionali.
Philip. Dec. cons. 443. fina. col. veif. Et ita etiam.

Aliter etiā responderi potest ex Antonio Rubc.
cons. 199. In contractu matrimonij. n. 10. vbi dicit, q̄
hoc ius, quæsitum primogenito ex donatione, quæ-
ritur reuocabiliter, si videlicet superuixerit.

Ego autem respondeo, q̄ lex mentalis. d. §. 1. eū-
demum filium vocat, qui maior supererit tempore
mortis paternæ. Ergo primogenitus, & si spem ha-
bere cœperit, q̄ erit filius maior tempore mortis, &
succedet patri in maioratu: nō tamen habet spē cer-
tam, sed quasi conditionalē, videlicet si patri super-
uixerit. Quare si viuo patre decesserit, quasi condi-
tione defectus intelligitur: vt nec ex cōtractu trās-
mittere possit spem defectam & irritam, vt in no-
stris terminis agnouisse videtur Abbas cons. 85. In
præsenti quæstione. n. 3. vers. Secundò principaliter,
& n. 4. lib. 1. Porro lex Regia in. d. §. 15. bis quidem
exprimit ea verba, **filio primogenito a q̄ adita ter-
ra deuid.** Cæterum eadē lex bis subiecit, **Por bē**

*plus ultra
ff. de i. n.*

da dita ley. Ergo intellexit, non aliter primogenito deberi, quàm si patri superuixerit, iuxta. d. l. mentalem. §. i. ad quam se retulit: coniuncto eo quod obseruat Bart. in extrauagã. Ad reprimendum. in verb. provt. vers. Et tunc si per hanc dictionem. & Ioã. Croc. in. i. repet. l. Si cõstãte. n. 5. ff. solu. matri. Et hãc fuisse Regis Eduardi sententiã in. d. §. 15. manifestè arguunt eiusdẽ Regis verba. in. §. 17. ibi, **Se a esse tẽpo viuo for, segundo forma da dita ley.** Deniq; cum ageretur de patre, qui vellet in filios, secundò aut tertio genitos, bona Regiẽ coronẽ titulo donationis transferre: de præiudicio filij primogeniti appositè tractatũ est. Ille enim erat, qui si patri, secundum naturẽ simul & parentũ cõmune votũ, superuueret, successurus erat ex demõstratione legis mëtalis. d. §. i.

Quintò non obstat quintum argumẽtum: quoniam consideratio, in eo argumẽto habita, potius in contrarium inclinat. Proprium enim est Regiẽ maiestatis, beneficia, quẽ contulit, illẽsa conseruare: vt in Authẽ. Consti. quã de dignita. §. Illud. colla. 6. & in Authẽ. De referenda sacri pala. in princip. cum glosa. in verb. propriũ. Colla. 2. Tradit cõtra Andr. de Baru. Lucas de Pẽna. in. l. Qui fũdos. col. 2. C. De omni agro deserto. li. 11. Vnde maximè Regibus cõuenit illud. Quod scripsi, scripsi: quoniam scriptũ est

est, Quæ processerūt de labijs meis, nō faciā irrita. Proinde verus & bonus Princeps debet habere vnū calamum & vnā linguam, & non plures linguas: & debet esse immobilis, sicut lapis angularis, & sicut polus in cœlo. Verba sunt elegantia Baldi conf. 327. Pridie. n. 4. lib. 1. quæ ex parte retulit Dec. cōf. 197. In casu inquisitionis, in fine. Cū tamen hisce donationibus modus fuerit iniectus ex lege mentali: diximus, non iniuste id constitutum, videlicet propter magnum detrimētum, quod Regiæ coronæ inferebatur, si donationes iuxta verborum tenorē serua-
rentur, vt .d. §. 18. Consideremus igitur, ita magni huius detrimenti habendam fuisse rationem: vt si vocato filio maiore, id magnum detrimentum cessaret: non vocaretur nepos. Hoc & Regiam maiestatem magis decebat: hoc postulare videbantur merita eius, qui perpetuò duraturam donationē acceperat. Vtiq; enim vocato nepote, inhumanitas quædam exerebatur, quòd scilicet is sine iuris communis ratione aduersus communia patrum vota successor designaretur, quo propter imbecillitatem ætatis facilius sine liberis extincto, facilius extingueretur donatio. Planè vbi causa dirimēda est Augusto remedio, illa pars eligi debet, quæ faciat donationes, & maximè ipsius Principis firmas esse: quū nihil aliud tā peculiare

peculiare fit Regiæ maiestati, quàm humanitas, Per quàm solam Dei seruatur imitatio, vt scriptum est in. l. fina. vers. Cum itaque. C. De donatio inter virum & vxor.

Sextò non obstat vltimum argumentum, adductum ex testamento Regis Ioannis, qui & ipse fuerat autor legis mentalis. Nam etsi huic argumento non videantur, iustè satisfecisse hi, qui hætenus partes filij secundò geniti contra nepoté defenderrunt: ego puto, satisfieri posse. Defendemus enim, diuersum ius, & diuersam iuris rationem esse in ipsius regni successione: atque est in bonis Regiæ coronæ, per modum maioratus donatis. Quod suo loco fusiùs à nobis demonstrabitur.

Concludo itaq; nō esse dubitandū, quin legis mentalis lator Rex Ioannes controuersam patruum & nepotis quæstionem exclusit in maioratibus bonorum Regiæ coronæ. Exclisit enim quæstionem eo ipso, quòd in primis vocauit possessoris filium, qui maior ex eo superesset tempore mortis. Quocirca etsi multa argumenta considerari potuissent in ea lege mentali condenda, quæ suadere viderentur, nepotem primogeniti filium patruo esse præferendū: post legem latam non fuit liberum de lege lata iudicare: sed oportuit, secundum ipsam iudicare.

cap. In istis. 4. distinctio. Denique hoc ita in Senatu Regio sæpius iudicatum accepimus: & nouissimè in causa domini Roderici Lobo, qui in Baronatu Aluitensi prælatus fuit nepoti, primogenitifilio.

DE IVRE DISP.

Ciam verò vt inuictissimi & sapientissimi Regis Ioannis legem metalem & Iureconsultorum Lusitanorum, ex quorum consilio lex fuit cõdita, veterem & bene fundatam peritiam excusemus, difficilem iuris quæstionem aggrediamur. Fortassis enim doctioribus persuadebimus, non solùm humaniorem fuisse legem, quæ filium nepoti anteponeret, vt colligitur ex his quæ in responsione ad quintum argumentum modò præstrinximus: sed etiam illud arduum, q̃ secundùm iuris ciuilis rationes ita magis respondendum erat.

Humanus & iustus fuit, in maioratu bonorum Regiæ coronæ patrum nepoti præferri.

Vt igitur probem, quòd iuris ciuilis rationibus magis congruebat, filium nepoti præferre in huiusmodi maioratu: talem argumentationem conficio. Nepos in ea successionis materia, in qua iure non potest in locum patris mortui succedere, seu patrem suum repræsentare: nec quidem iure potest, de maioratu contendere cum patruo. Sed materia successionis in bona Regiæ coronæ, quæ Reges donauerunt, est eiusmodi, vt nepos iure nequeat in locum

patris

patris succedere, nec eum repræsentare. Ergo nepos de huiusmodi maioratu bonorū Regiæ coronæ non potuit iure contendere cum patruo: & planè patruus fuit ei præferendus. Cùm verò conclusio bene sequatur ex præmissis: maiorem & minorem propositiones ex ordine sic probo.

¶ Patruus nepotem excludit in ea maioratus successione, quæ non admittit representationē.

Et primùm maior propositio mihi comprobatur autoritate Nicolai de Matharel. in l. fina. C. De iurisdictione. omni. iudi. quem retulit Bal. in l. Liberti libertæque. n. 18. C. De operis liberto. vbi docuit, quòd si sumus in his, in quibus non datur repræsentatio seu successio nepotis in gradum primogeniti prædefuncti: iudicandum est pro filio contra nepotem. Hoc idem scripsit Ioan. Andreæ in additio. a l. Specul. tit. De feudis in princ. col. 3. dicens, quòd patruus habet intentum, probato quòd filius non repræsentet personam patris. Idem præcepit Bart. in Authen. Post fratres. C. De legiti. hæredi. vbi text. habet, quòd filij succedunt in locum patris sui his demum casibus, quibus tractatur de successione hæreditaria ascendentium vel patris & amitæ &c. secus si tractetur de aliorum successione. Modò dixit ibi Bartol. quòd inde colligebatur ratio ad questionem, quæ fuit inter Regem Vngariæ & Regem Robertum super successione regni Apuliæ. Et cer-

tè (inquit Bartol.) quum regnum Apuliæ sit feudum ecclesiæ Romanæ: non habetur iure successi-
 onis, sed ex concessione dominica. Ideo quum non
 tractetur de successione aui vel patris: ille nepos
 nō assumit locum patris sui, vt hac Authen. & me-
 ritò fuit debitum Regi Roberto. Istam rationem
 ego feci, quam non faciunt DD. per istum mo-
 dum, nec tangunt eam. Hæc Bart. Ex cuius dictis
 colligitur asserta propositio, quòd videlicet vbi a-
 gitur de successione maioratus, in qua iure non
 admittitur repræsentatio: maioratus pertinet ad
 filium, nepote excluso. Quam conclusionem ex
 Bartoli sententia probauerunt Raphael Fulgos.
 Paulus Castren. & Philipp. Corneus in ea Authen.
 Post fratres. sensit eam Alexand. consil. iiii. Ponde-
 ratis .n. xj. versic. Et potissimè est in casu nostro
 lib. 4.

Hoc esse verum, agnouisse videntur omnes
 fermè authores, qui partes nepotis contra patrum
 secuti sunt. Vtique enim summum suæ sententiæ
 fundamentum in ea ratione constituerunt, quòd
 nepos ingrederetur in locum patris sui. §. Cùm
 filius. Insti. De hæredita. quæ ab intesta. deferun.
 vt patet ex his, quæ tradit Thomas Gramma. De-
 cisio. i. n. i 6. versic. Potissimè per rationem illam.

Sed

*h. labar. in
 pag. 34.*

Sed & Andre. Tiraquel in.d.q.40. prædicauit quidem.n.17. se partes nepotis semper sectatum fuisse. Cæterum in eadem.q.n.163. &.q.41.n.4. agnouit ex Bartoli sententia in.d.Authé. Post fratres, quòd vbi iure non datur repræsentatio, causa filij secundò geniti potior est, & præualere debet contra nepoté. Denique hoc ita verum esse, doctissimi Castellæ Iu reconsulti significarunt, qui interuenerunt in condenda.l.40. Tauri. cuius verba sunt.

En la succession del mayorazgo, aun q̄ el hijo mayor muera en vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quien pertenesce, si el tal hijo mayor dexare hijo, o nieto o descendiente legitimo, estos tales descendientes del hijo mayor por su orden preferan al hijo segundo, del dicho tenedor, o de aquel a quien el dicho mayorazgo pertenescia. Lo qual no solamente mandamos que se guarde y platique en la succession del mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la succession de los mayorazgos a los transuersales, de manera que siempre el hijo y sus descendientes legitimos por su ordẽ representen la persona de sus padres, aun que sus padres no ayan succedido en los dichos mayorazgos.

Adeò enim prælationem nepotis consistere intellexerunt in eo, quòd patrem primogenitum repræsentaret: vt contra iuris communis rationes induxerint

duxerint repræsentationem his speciebus, in quibus iure cōmuni repræsentatio nō dabatur. Proinde senserunt rectissimè, quòd si repræsentatio nō daretur: nepos patruo præferri nequiret. Et per hæc satis probata manet maior propositio.

Minor propositio probatur ex eo, quòd licèt pater & filius natura intelligantur esse vna eademque persona. l. fina. C. De impube. & alijs, & filius censetur portio corporis paterni. l. Cum scimus. C. De agrico. & censi. lib. x. & sit quædã patris caro aucta, secūdum ea quæ argumentantur. Oldra. d. cōf. 224. n. 35. & Ioã. And. ad Specula. in Rub. De feudis col. 4. & Bald. conf. 386. In Regno libero lib. 2. & Paul. Castrès. conf. 164. n. 3. lib. 2. solida iuris ciuilibus veritas est, quòd regulariter filius nō est in eodẽ gradu cū patre, qui eū præcedit: nec quidẽ mortuo patre subintrat regulariter in eius gradū, vt expressim probatur in. d. Authẽ. Post fratres. C. De legi. hære. Vnde si libertus sine liberis decesserit, & ex patrono defuncto supersit filius, & ex prædefuncto filio nepos: filius solus ex iure patronatus ad bona liberti admittitur, quasi proximior patri: nec nepos cū eo cōcurrit, qui gradu sit inferior. l. Si libertus præterito. §. i. ff. De bonis liberti. l. Tutela §. Si duo. ff. De legi tuto. Sic regula cōstituenda est, quòd si nepos velit succede

*Repræsentatio
filij & successio
in gradum patris
regulariter
locū non habet.*

re iure sanguinis in ius, quòd auus moriēs habuit: excludi debeat à patruo, qui gradu eū præcedit, & proximior est. Si quidē repræsentatio filij in locum patris prædefuncti locum non habet: nisi in casibus iure expressis, vt docuit Nicola. de Matharel. in. d. l. fina. C. De iurisd. omnium iudi. & Angel. Aret. eum referens, in. d. §. Cū filius. n. 7. Insti. De hæredi. quæ ab intesta. deferun. & Philip. Dec. cons. 1. n. 5.

*Repræsentatio
& successio filij
in gradu patris
quibus casibus
locum habet.* Casus autē expressi, in quibus fallit regula, duo sunt. Vnus est, quoties agitur de succedēdo iure sanguinis in hæreditatē ascendentium vel certarū personarū ex latere transuerso iuxta tex. in Authē. De hære. ab intesta. §. 1. & §. Reliquū. Colla. 9.

Alter casus est, quoties agitur de successione feudali. Nam licet feudū non sit hæreditarium, nec agamus de succedēdo in hæreditatē: datur nihilominus repræsentatio: quæ admodū si succederetur iure hæreditario cap. 1. §. His verò. De successio. fratrum vel gradibus succe. Et in hoc lapsus fuit Bart. in. d. Authē. Post fratres. qui nō perspexerit, regnū Apuliæ esse feudale, & in feudis esse repræsentationem, vt in hæreditatibus. Quod cōtra Bar. cōmuniter. DD. ibi notarunt, & Abbas cons. 85. fina. col. lib. 1. cum alijs allega. ab Andrea Tiraquel. in. d. q. 40. n. 18.

Ex his colligitur, quòd si Rex donaret Petro cer-

ra prædia, vt post mortē Petri deuenirent ad eius li-
 beros in infinitū per modū maioratus: mortuo Pe-
 tro, filius eius maior esset admittendus ad maioratū,
 excluso nepote, qui conceptus fuisset ex filio primo-
 genito. Nā quia filius non succedit in hæc prædia, ve-
 lut in hæreditatem patris, sed succedit quasi filius ex
 concessione dominica, iuxta. l. Quoties. C. De dona-
 tio. quæ sub modo: consequēs esset, eum veluti proxi-
 miorē nepoti anteponi, argumēto. l. Cū ita. §. In fi-
 deicōmissio. ff. De lega. 2. Hoc constat ex distinctiōe
 Nicolai de Matharel. in. d. l. fina. C. De iurisd. om-
 ni. iudi. quam referebāt Bal. in. l. Liberti libertæque.
 n. 18. C. De operis liberto. & Ioā. Ciri in tracta. pri-
 moge. lib. 1. q. 25. n. 8. & Andre. Tiraquel. in. d. q. 40.
 n. 220. Dicebat enī, q̄ si cōcessio maiorat⁹ esset feuda-
 lis: nepos patruo præferret̄ p̄pter repræsentationē,
 quæ in feudis admittitur. Si verò cōcessio dominica
 non esset feudal̄is, præferri debet patruus: quoniam
 hoc casu repræsentatio locū non habet. Hoc etiam
 cōstat ex Bartoli doctrina in. d. Authē. Post fratres.
 vbi intellexit, q̄ quādo maioratus nō iure successio-
 nis hereditariæ defertur, sed ex dñica cōcessiōe: regu-
 lariter nō admittit̄ repræsentatio. Et Bart. doctrinā,
 si cōcessio dominica nō sit feudal̄is, probasse videtur
 ibidem Rapha. Fulg. Paul. Castrēs. & Philip. Corn.

Hoc idé ex sententia Bartoli vbi supra, probauit Rapha. Cuma. in. l. Cum ita. l. §. In fideicōmissō. in fi. in vtraque lect. ff. De leg. 2. vbi dixit, quòd si ab ecclesia quis accepit emphyteusin sibi & liberis suis, & cedens filium, & ex præmortuo filio nepotem reliquerit: solus filius admittetur. Quòd Alex. p̄bavit cons. 129. Perspectis. n. 5. lib. 5. & Anto. Rube. in repet. §. Quidam rectè. n. 135. & 136. l. Gallus. ff. De libe. & posth. & non allegata Bartoli sentētia, respōdit hoc idem Bened. de Bened. cons. 5. Etsi viso.

Sed etsi omnes hi autores hoc quod de emphyteusi ecclesiastica scribunt, inuoluant cū dubio articulo glo. in. d. §. In fideicōmissō. in verb. proximo. vt etiā inuoluit. Tiraquel. in. d. q. 40. n. 185. mihi videtur, q̄ non rectè vtrumq; articulū miscuerint. Nā vbi agitur de hominis dispositione, qui sit ascendēs vel patruus: oritur controuersia, vtrū sit admittēda repræsentatio. Cæterū si de alterius personæ dispositione agatur: cessat cōtrouersia illius glo. vt ex receptissima sentētia resoluit Dida. Couarr. Practi. quæstio. cap. vltimo. n. 5. vers. Decimò apparet. Porro vbi ecclesia emphyteusin Petro & eius liberis concederet: nō tā Petri persona qui est ascendēs: quā ecclesia ipsa cōcedēs inspicienda est. Hoc probatur, quoniā liberi ipsius Petri magis ab ipsa ecclesia, quā à parēte suo capere

*Ne. ga. quæ
dicitur e.*

*¶ De intellectu
glo. in. l. cum ita
§. In fideicōmissō
so. in verb. proximo.
ff. De leg.
2.*

capere emphyteusin intelliguntur, vt tradit Bart. in l. Mortis causa. ff. De dona. causa mortis & Iason in l. 2. n. 210. C. de iure emphyteu. Idē elegantius probatur authoritate Baldi in l. Cū acutissimi fina. verbis. C. De fideicom. vbi dicit, q̄ coniectura, quę aliās fit, vbi ascendens est qui disponit, cessat, si ascendens emphyteusin sibi & liberis capiat: quoniam videlicet inspicienda sit mens ipsius concedentis: ut etiam cum Bal. tradit Soci. in l. Cum auus. n. 47. ff. De condi. & demōstr. Deniq; hoc idem in Principis donatione, facta Petro & liberis eius, considerauerūt Abbas conf. 85. n. 4. in fi. lib. 1. Paul. Castres. consil. 164. col. peu. vers. secundò respondetur. lib. 2. Dixerunt enim, quòd ipsius Petri præsumpta affectio, et ordinatio erga liberos, non erat attendenda: sed magis ipsius Regis, qui non erat parens Petri, nec eius liberorū. Quod similiter probauit Prapof. Alex. in cap. 1. col. 17. ver. Nō obstat quartū. De feudo Marchię.

Ex his igitur colligo, quòd interminis maioratus bonorū Regiæ coronę, & ipsius legis mentalis representatio locū non habet: quia liberi nec iure hæreditario succedūt parēti vltimo possessori in hisce bonis, nec eidē succedunt ex tali dominica concessione, quæ sit feudum.

Et quidem in priore donationū specie. d. §. 1. con-

stat, q̄ si Rex alicui & eius liberis prædia donasset: nec succederetur, nec hodie succedatur iure hæreditario. Nā iuxta tenorē verborū seruata donatione ante legē mentalem: mortuo primo donatario, succedebant in prædia liberi ex propria persona, & successiuo ordine, nō per viā hæreditatis, argumē. l. 3. ff. De interdi. & relega. l. Quoties. C. De dona. quę sub modo. l. Cū ita. §. in fideicōmissio. ff. De lega. 2. & qđ tradit Bart. in. l. vt iurisiurandi. §. Si liberi. n. 4. ff. De ope. liberto. Bal. in cap. 1. §. Deniq̄; n. 1. Quæ fuit prima causa bene. amittē. Philip. Dec. conf. 239. Primò n. 4. & cōf. 607. Viso. n. 10. Ita q̄; in hac successione, quæ non iure hæreditatis, sed iure proximitatis contingeret: oportebat, mortui possessoris filiū antepone- nere nepoti. Vnde quāuis nepos, ex præmortuo filio conceptus, in aui hæreditatē simul cū patruo succederet. §. Cum filius. Insti. De hære. quę ab intest. deferū. in prædia donata nullatenus admitteretur, quæ vtiq̄; patruus gradu proximior tota esset accepturus l. Si libertus præterito. §. 1. ff. De bonis liberto. Sed & postquàm hæc donationis species reuocata fuit auctoritate legis mētalis, ad modū maioratus: conueniens fuit, retinere eādē prerogatiuam gradus proximioris. Sic prædia, quæ omnes filij vltimi possessoris erant accepturi, excluso nepotū secūdo gra-

du, etiam ex filijs præ mortuis conceptorum: vnus ex filijs maior hodie capiet, excluso similiter nepote.

In altera verò specie, in qua Rex prædia alicui & eius heredibus & successoribus dono dedisset: videndum est de intellectu eorū verborum, heredibus & successoribus. Nam quòd hæc species à superiore differat, nemo dubitauerit, vt etiam probatur lege Regia lib. 4. tit. 77. in fi. vbi differt concessio fundi emphyteutici facta alicui & eius liberis, à concessione facta alicui & eius heredibus & successoribus. Et mihi videtur, distinguendum inter speciẽ illius legis Regiæ, in qua fundus emphyteuticus conceditur alicui & eius heredibus & successoribus: & speciẽ legis metallis, in qua prædia donabatur, etiam quoad directũ dominium, alicui & eius heredibus & successoribus.

Quippe in specie illius legis Regiæ nõ est superuacua heredũ metio, ex qua fundus in oēs heredes in infinitũ trãsibit. Similiter etiã in legatariũ transibit, quãuis successor sit particularis: idq; ex sola heredũ metiõẽ. l. In cõuentionibus. ff. De verb. signifi. quẽ ad hoc allegauit Spec. tit. De loca. §. Nũc aliqua. q. 112 & q. seq. n. 138. cũ sequẽ. & Alex. cõs. 193. Ex themate n. 2. lib. 2. & secutus est idẽ Alex. in l. Quẽdã. §. Nihil n. 2. ff. De edẽ. Iason in l. fi. n. 75. C. De iure emphy. Nõ tñ vigore ei⁹ verbi, successoribus, poterit fundũ

in singulares successores transferre: nisi seruata solēnitate. l. fina. C. De iure emphyteu. & perinde, atq; si successorum nulla mentio fuisset facta, vt rectè admonuit Ioã. Imol. in. l. Quod dicitur. n. 14. ff. De verbo. obliga. & Curtius Seni. conf. 83. Deus pius. n. 15. vers. Et ideo infert Alex. & Iason in. d. §. Nihil Quòd satis colligitur ex. l. Regia lib. 4. tit. 64. in princ. vbi loquitur de emphyteusi. concessa in perpetuum, cuius concessionis vulgare exemplum est, vbi fundus in emphyteusin alicui datur, & omnibus eius hæredibus & successoribus, vt lib. 4. tit. 62. §. fi. & d. §. fi. tit. 77. eo. lib. In quo articulo Alexan. in. d. l. Quòd dicitur. n. 26. in fine, non rectè confudisse videtur legatarium cum alijs singularibus successoribus: quoniam Ioã. Imol. in legatario non sensit, seruandam esse solēnitatem. d. l. fina.

At verò in specie legis mentalis resoluendum est, quòd mentio hæredum & successorum superuacua erat: quoniam transferebatur in primum donatariũ directum dominium, & erat id sui natura transmissibile in omnes hæredes. Igitur perinde habendum est, ac si nulla hæredum vel successorũ mentio fuisset facta, secũdũ receptã Bartoli traditionẽ in. l. Stipulatio ista. §. Si quis ita. n. 5. ff. De verb. obliga. de qua ibi per Alex. n. fin.

Vnde

Vnde si primus donatarius intestato moriens donata prædia in sua hæreditate reliquisset : æquè admitterentur ad hæc hæreditaria prædia & filius & ex defuncto filio nepos. §. Cùm filius Insti. De hære. quæ ab intesta. defe. Idemq; eueniret in iure patronatus ecclesiastici, de quo meminit lex Regia eodẽ tit. §. 4. quoniam iure hæreditario inter eosdem patruũ et nepotẽ diuideretur, ex sententia Ioã. Fabri. & Angeli in. d. §. Cũ filius & Guliel. Bene. in repe. cap. Raynutius in verb. Et vxorẽ nomine Adelasiam. n. 56. De testa. cum alijs allega. à Dida. Couarr. Practi. quæstio. cap. vltimo vers. antepe.

¶ Patronatus
ecclesiastici ius
hæreditario iure
re defertur.

Verũtamẽ lex mētalis voluit, quòd siue bona ita donata deprehēderentur tempore ipsius legis apud donatariũ, siue iã hæreditario iure ad vnũ ex liberis donatarij hæredem integrè deuenissent: modũ maioratus nouè acciperent. Quod probari videtur in. §. xvij. & §. xvij. ibi, *Se aquella que as ditas terras foram nouamente dadas, ou as ouue por algũa herança, ou qualquer outra socellam. cõiuncto. §. fina. eiusdem tit. xvij.* Sic factum est, vt post legis mentalis auctoritatẽ hæc bona non iure hæreditario, sed quasi ex concessione dominica & ex ipsius legis cõstitutiõe, ad vnũ ex liberis donatarij masculũ deuoluerentur. Proinde excluso iure hæreditario, excludi quoq; cœ

pit materia repræsentationis, quoniam utique vna eadēq; causa cœpit esse donationū tam in posteriore hac, quā in priore illa specie, vt cōstat ex. d. §. i. Vnde consequēter p̄cessit, q̄ in vtraq; donatiōis specie causa filij in successiōe maiorat^o potior esse deberet, quā nepotis, ex primogenito defuncto concepti.

*¶ Feuda nō sunt
nec feudorū na-
turā habent bñ
na Regia coro-
na.*

Iam dubitari non oportet, quin bona Regiæ coronæ post legē mentalē minimè deferatur iure maioratus, quasi maioratus ipse sit feudū. Nā quū ante legis mētalis authoritatē donationes Regiæ nullam ōnino speciē feudorū haberēt: nō fuit cur eadē donationes, ad modū maioratus restrictę, nouā feudi naturā assumerēt. Sic enim Paul. Castr. cōs. 164. n. fi. li. 2. respōdit, donationē Regis, factā alicui & liberis eius p̄ modū maiorat^o, nō esse feudū, nec habere feudi naturā. Q̄ etiā circa maioratus cōstitutos simili lege Regis Hērici obseruauit Io. Lupi in repet. Rub. De dona. inter virū & vxō. §. 69. n. 30. & 34. Idēq; euidēter est expressum. d. tit. 17. §. 2. vbi Regia lex non solū exprimit, quòd huiusmodi maioratus nō sunt feuda: sed etiā q̄ naturā feudi nō habent: in hæc verba,

*Este nã sera por ser obrigado seruir cō certas lâ-
ças como por feudo: porq̄ queremos que nã se jã auis-
das por terras feudais, nē ajã natura de feudo. Mas
sera obrigado a nos seruir, q̄ndolho nos mādarmos.*

Deniq;

Deniq; utrūq; hoc, quod probandū assumpsi, videlicet maioratum non deferri iure hæreditario, nec censendū fore iuxta feudi naturā: p̄bare videtur lex Regia lib. 4. tit. 35. §. 1. vbi expressum est, q̄ si vltimus possessor bonorū Regiæ coronæ decesserit: poterit successor bona Regiæ coronæ habere, et eiusdē vltimi possessoris hæreditatē recusare. Planè successor bonorum Regiæ coronæ filius intelligi debet, iuxta §. 1. tit. xvij. lib. 2. Si igitur filius potest patris hæreditatē recusare, & bona Regiæ coronæ habere; consequēs est, intelligere, q̄ maioratus bonorū Regiæ coronæ nō habet feudi naturā. Siquidē feudū, etiā si hæreditariū nō sit: eā habet naturā, vt retineri à filio nequeat, qui patris hæreditatē repudiauerit, vt videtur expressum in cap. 1. An agnat⁹ vel filius, in vñ. feudo. & tradit Bart. in .l. Vt iurisiuradi. §. Si liberi. n. 4. ff. De operis liberto. & Mathęus de Afflictis in .d. cap. 1. n. 2. & resoluit diligēter Didac. Couarr. Varia. resolu. lib. 2. cap. 18. n. 4. vers. secundò.

Ex his apparet, q̄ Abbas cōf. 85. n. 6. lib. 1. & Paul. cōf. 164. n. 3. li. 2. nō rectè intellexerint, q̄ in donatiōe facta à Rege Castellæ cuidam Petro Affian, & eius liberis, induci poterat repræsentatiō: vt nepos, in filij locum succedēs, cum patruo contenderet. Etenim si liberi ipsius Petri vocabantur ex concessione
domi

¶ Filius potest. recusata patris hereditate. in maioratu bonorum Regiæ coronæ succedere eidē.

¶ Feudum retinere nequit filius si patris hereditatem recuset.

dominica, & concessio dominica non erat feudum, vt Castren. n. fin. agnouit: retinenda erat regula, qua constitutum est, non esse repræsentationem filij in gradum patris.

Conclusio.

Ultimò concludo, quòd Rex Ioannes autor legis mentalis, qui in maioratu bonorum Regiæ coronæ filium secundò genitum nepoti, filio primogeniti, anteposuit: non solùm humaniorem, sed etiã quæ iuris ciuilibus magis accõmodabatur, sententiam, & humaniùs & sapientiùs elegit.

¶ Patrus vtrūq; nepoti pferri debeat, etiã si natus minor sit q̄ ipse nepos.

Ex hoc intellectu & ratione legis mentalis infero primò decisionem quæstionis, quam in hoc Regno nondum ex facto agitatam comperi. Si quidem rerum hæctenus iudicatarum autoritas eò pertinet, vt filius secundò genitus, qui ætate maior sit, quam ipse nepos: nepoti natu minori præferatur. Vnde utilis succedit maioratus quæstio, si proponatur (vti non raro potest accidere) quòd nepos, ex primogenito filio cõceptus, sit natu maior, quã patruus: vter alteri præferri debeat. Et prima facie decernendũ videretur, q̄ huiusmodi nepos patruo pferri deberet.

Primò quidem argumento verborum legis mentalis in eo. §. i. vbi lex, quæ maioratum introduxit, ita demum filium vocauit, si maior esset tempore mortis. Sed hic filius nõ est maior, sed est minor æta

ætate. Igitur nepos, vt potè maior ætate, patrum debet excludere.

Secundò videretur esse argumento ipsius, Bonifacij sententia, quam pro Rege Roberto tulit. Summa enī rationē in eo constituit, quòd Robertus erat natu maior, quàm nepos primogeniti filius: vt colligitur ex ipsius Pótificis bulla, quā suprà retulimus.

Tertiò faceret, quòd etiam hi autores, qui filij partes quasi potiores tuētur: agnoscunt, id ita pcedere, si nepos sit minor ætate. Vbi enim nepos ætate maior fuerit, quàm patruus: receptissimū asserūt, quòd patruo natu minori præferri debeat, vt tradit Mattheus de afflictis in cap. i. n. 91. vers. Secundò fallit. De successio. feudi in v sibus feudo. Denique Philip. Dec. cons. 443. In casu ad me transmissio de Regno Portugallia. n. 28. in causa domini Roderici Lobo magnam rationē habuit, quòd maior natu esset, quàm nepos: vt etiā habuit Regius Senatus in sententia, quā secundum illū aduersus nepotē natu minorē tulit.

Sed his non obstantibus ego resoluo, iustiorē videri causam filij, etiā si natu minor sit, quàm ipse nepos. Quòd ita consulendū & iudicandū magis fore, sequentibus argumentis demonstro.

Primò considero verba ipsius legis métalis, **No** seu filio maior. quæ vtiq; exprimere videtur, quòd
vbi

vbi filius reperitur, non est admittendus nepos: etiam si is ex primogenito conceptus fuerit, & maior ætate deprehendatur, quàm ipse filius. Hoc enim ex Baldi sententia euidenter colligitur in. l. 3. ad fi. C. De suis. & legi. libe. vbi quærit, quid iuris sit, si de maioratu contendat nepos natu maior cum patruo natu minore. Quòd accidere posse ait, si quis primò habuit filium, & ex eo nepotem: & postea habuit secundam vxorem, ex qua genuit aliū filium. Et propositam quæstionem determinat hoc modo, ut distinguat, quibus verbis sit præscripta consuetudo, vtrum per hæc verba, filius primogenitus: an verò per hæc verba, primogenitus, non dicendo, filius. Et si quidem consuetudo præscripta sit his verbis, filius primogenitus: tunc resoluit, quòd filius, etiam minor natu, præferendus est nepoti, natu maiori. Ego noto, posse hunc casum facillè euenire, etiam si non proponatur secunda vxor & secundum matrimonium. Potest enim quis, ex eadem vxore filium in senectute habere, qui minor sit, quàm nepos, ex filio primogenito conceptus. Porro Baldi sententia mihi videtur, cõmuniùs esse approbata: quam videlicet ibi Rapha. Fulgos. Paul. Castrel. Et Philip. Corn. probauerint, & Alex. n. 4. Ias. n. 45. in. l. Is potest. ff. De acqui. hære. Idè in his terminis ex Bal. sen-

tentia probauit Marti. Laudé. in tract. De primogeni. q. 38. & cum Martino Lauden. Anto. Corfe. in re pet. c. Grādi. col. 22. ad fin. De supplēda negligē. præ la. li. vj. & Nicola. de Vbald. in tracta. de successio. ab intesta. n. 68. vers. Itē quæro. Sed & Andre. Tiraquel. in. d. 40. q. n. 219. hanc Baldi sententiam non refellit: quāuis. n. 17. rationes, quæ pro patruo facerent, proposuit se refutaturum.

Secundò pro hac parte induco legē Regiā lib. 4. tit. 62. §. *Enandose*, coniuñcto. §. pen. vbi in maioratu bonorū Regiæ coronæ, datorum in emphyteu- sim, lex ipsa defert maioratum, per mortem posses- soris, eius filio: ita vt stante filio, indistinctè nepotē excludat, Ait enim lex,

E onde ouer bi ho dito filho ou filha, nam auera ho dito foro neto ou neta: posto que ho neto seja filho de filho mais velho.

Vides enim, quòd lex primis illis verbis, *neto ou neta*, indistinctè exclusit nepotes, cuiuscumque æta- tis fuissent: quia videlicet, non erat habenda ra- tio maioris ætatis: nisi inter eos, qui in eodem gra- du constituti fuissent. Cùm autem posset dubi- tari, vtrùm nepos, ex persona seu gradu primo- geniti patris, admitti posset aduersùs patruum: subiicit lex verba illa, *Posto que ho neto, &c.*

Quocirca

Quocirca & in eius l.terminis, & in terminis legis mentalis, æquè interpretandum est, quòd filius nepoti est præferendus: quãuis nepos patruo maior ætate sit, & ex primogenito filio probetur esse cõceptus.

Tertiò hoc esse verius, fundata iuris ratione ostendo, qua dixi, motum fuisse Regem Ioãnem in condenda lege mentali. Repeto enim conclusisse me, quòd filij causa potior est, quàm nepotis, vbi repræsentatio nõ admittitur. Vnde dixi, in maioratu bonorũ coronæ filij potiorẽ causam esse debuisse: quòd materia successionis repræsentationẽ non admitteret. Animaduerto autem, consequens esse, vt eadem filij contra nepotem prærogatiua retineatur, etiam si filius minor sit ætate, quàm nepos. Quippe cùm gradus filiorum proximior sit patri, quàm nepotũ: maioratus primo gradui filiorum in primis deferendus est, vt ex his qui maior sit, admittatur. Nec ad secundum gradum nepotum maioratus deuolendus est: nisi vbi primus gradus filiorum non sit: quoniã videlicet gradus prærogatiua multò est maior, quàm ætatis. Quod in terminis sensit Anto. de Rosel. in tract. De successio. ab intesta. n. 76. vers. Nam si non deberetur, vbi scribit, quòd tunc demũ nepos maior præfertur patruo minori, cùm materia admittit repræsentationem.

Nec obstant argumenta, in contrarium adducta: quoniam primò respondetur ad primum argumentum, quòd tunc verba legis mentalis facerent contra hunc filium, natu minorem, si ita concepta fuissent, **Nos seu descendente maior.** His enim verbis, nepos, natu maior, patruo prælatus videretur: quoniam & ipse propriè diceretur possessoris descendens. Cæterum verba legis mentalis sunt, **Nos seu filio maior.** Quæ utiq; admittunt filium, natu minorem, aduersus nepotem, natu maiorem. Si quidem hic filius rectè dicitur maior, facta comparatione filiorum: ut etiam si nullus præterea filius sit, rectè dicatur filius maior. l. Qui duos, cum vulga. ff. De reb. dub.

Secundò non obstat secundum argumentum, deductum ex sententia Pontificis pro Rege Roberto: quoniam respondetur, eam sententiam referri debere ad casum, quo deferatur maioratus primogenito. Nos verò loquimur, quo casu maioratus defertur filio primogenito, aut potiùs filio maiori. Vbi enim maioratus defertur vni liberorum primogenito: nepos, si maior ætate sit, quoniam primogenitus est: præferri patruo debet, ut colligitur ex distinctione Baldi in dicta. l. Ut intestato. C. De suis & legit. libe. & ex his, quæ obseruat, Baldum allegando, Didac. Couarr. in Practi. quaestio.

cap. fin. n. 7.

Tertiò non obstat tertiũ argumentũ, ex sentetia, quam velut communẽ secutus est Matth. de Afflic. in. d. cap. 1. n. 91. De successio. feudi: quoniam respõdetur, eam sentetiam pertinere, & referri debere ad feuda & maioratus, quorũ materia admittit repræsentationem. Tunc enim nepos, natu maior, patruo erit præferendus: quoniam propter repræsentationẽ intelligitur esse in eodem gradu, in quo est filius secundò genitus, & ipse ex se maior est ætate, vt declarat Anto. De Rosel. in tracta. De succes. ab intesta. n. 76. versi. Sed si esset maior nepos.

Ultimò concludo, quòd licet Philip. Dec. d. cons. 443. Et Senatores Regij rationem habuerint maioris ætatis Domini Roderici Lobo, quoniam ea consideratio euidentius ostendebat, eum nepoti esse præferendum: nihilominus (vt mea fert opinio) iudicare debuissent in fauorem dicti. D. Roderici Lobo, etiã si is minor ætate fuisset, quàm nepos.

¶ *Filia vtrũm
nepoti, masculi
filii, præferri
aliquo casu queat*

Secundò principaliter infero, posse dubitari, vtrum filia vltimi possessoris, etiam secundo genita, possit præferri nepoti, primogeniti filio, in ea videlicet specie, in qua filia est habilis ad succedendum in maioratu bonorum Regiæ coronæ, iuxta tex. in co. tit. 17. §. 14. Nam quum repræsentatio locum non habeat

habeat in hac materia: videtur, filiam, propter gradus prærogatiuam, nepoti esse præferendam, & maiorem rationem habendam fore gradus proximioris, quàm sexus.

Præterea hoc olim in quodam Comitatu Hispaniæ Sedem Apostolicam iudicasse, accepimus. Fuit enim quæstio de Comitatu Atrabacensi, inter Dominam Magaudam, secundò genitam, filiam Roggerij, Comitis Atrabacensis: & nepotem eiusdem comitis, ex primogenito filio conceptum. Pronunciavit Sedes Apostolica, Magaudam, quia filia esset, præferendam nepoti: quanuis nepos, & masculus, & ex primogenito conceptus fuisset. Quod ita ex allegationibus Bartholomei de Capua, quas fecit pro Rege Roberto, refert & sequi videtur Mathæ. de Afflict. in cap. 1. n. 88. vers. Et dicit plus. De successio. feudi.

Adde quod hanc sententiam videtur quodammodo adstruere verba legis Regiæ in dicto. §. 14. videlicet,

Saluo onde expressamente de craraua que as possessem auer filhas que em tal caso mandaua que as ouessem quando filhos barões lidimos nam ficalsem daquelle que a terra possuua.

Videtur enim, eo solo casu filiam excludere, quo possessor filium reliquit, vt si nepotem reli-

querit, filia sit admittenda, secundum verba legis. Nec enim eadem ratio est, eam excludendi, propter nepotem, etiam ex primogenito conceptum: ut eleganter probari videtur lege Regia lib. 4. tit. 62. §. *Finandose*, coniuncto. §. penul. Etenim ibi expressum est, quod si agatur de maioratu bonorum Regiæ coronæ, datorum in emphiteusim: filius filiæ præferetur. Sed enim filia, secundò genita, præferetur nepoti: etiã si is maior annis, & ex primogenito filio fuerit conceptus.

Sed tamen resoluendum magis est, quod filia sit excludenda, si vltimus possessor nepotem masculum ex filio reliquerit. Cuius sententiæ sumam rationem in eo constituo, quod licet verba donationum Regiarum generaliter compræhendere filias viderentur: non tamẽ filiæ admittendæ sunt: nisi ex speciali pacto. §. 3. & §. 14. eiusdem titu. Igitur quum filia regulariter sit exclusa à successione maioratus bonorum Regiæ coronæ, nec admitti queat, nisi ex pacto: consequens est interpretari, quod eo demum casu admittatur: quo bona alioqui redire deberent ad Regiã coronam, videlicet si nullus ex liberis masculis, descendantibus per lineam masculinã, supersit. Hoc rectè probari videtur argumẽ. tex. cũ ibi nota. in cap. 1. vers. Cũq; inter. De eo qui sibi. vel here. suis masculis

& fœminis coniuncto eo, quod scribit Petrus de An-
cha. cōf. 359. Nos Petrus col. 2. vers. Nec gl. ibi dicit.

Idem mihi probatur, argumento optimo tex.
in. d. titu. 17. §. 13. vbi hæc verba sunt,

Quando per morte do possuydor, zc. nam ficar
tal filho nem neto, zc. z ficar algũa filha, queremos q̄
esta tal filha as nã possa herdar, salvo por especial do-
açam, ou merce que lhe queyramos dellas fazer. E
segundo os contratos, z doações que nos, z os REYS
nosos antecessores, fizemos, ou fizermos aaquelles a
que assi demos as ditas terras.

Notandum enim est, quod legislator eo demum
loco tractat de non admittenda, vel admittēda filia,
quo vltimus possessor nec filium, nec ex filio conce-
ptum nepotem moriēs reliquerit. Significauit itaq;
quod vbi ex pacto speciali filia potest admitti: eo sci-
licet loco videtur admittenda, quo nullus masculus,
per lineam masculinā descendens, vltimo possessori
superstes reperiat. Atq; ita intelligi & suppleri de-
bent verba dicti. §. 14. vt filia admittantur ex pacto
speciali in defectum filiorum masculorum & etiam
nepotum.

Nec oberunt argumenta, quæ contrariam partē
suadere videbantur: quoniā ea argumenta non per-
tinent ad hāc speciem, in qua fœminæ, nisi ex pacto
speciali non admittuntur, secundum ea, quæ attin-

gam in sequenti articulo, circa maioratus bonorum patrimonialium.

¶ *Nepos, secundò geniti filius, vtrum possit primogeniti nepoti, primogeniti filio, natu minori.*

Tertiò principaliter infero decisionem nouæ quæstionis, quæ facilè poterit contingere circa maioratus bonorum Regiæ coronæ. Quid enim si vltimus possessor bonorum Regiæ coronæ, nullum superstitem filium reliquerit: sed ex diuersis filiis plures reliquerit nepotes? Quæretur enim, vtrum nepos, ex primogenito conceptus, omnimodò præferri debeat cæteris fratribus patruelibus, quos filius secundò genitus, & filius tertio genitus, viuo patre defuncti, ex se natos reliquerunt? Et Baldus consil. 389. Consuetudo. n. 4. versic. Pone. lib. 2. pro constanti videtur habuisse, quòd nepos, ex primogenito conceptus, cæteris nepotibus, ex secundò, vel tertio genito filio conceptis, absolutè præferatur. Scribit enim, absurdum esse, quòd nepos, primogeniti filius, etiam si minor ætate sit, quàm nepos vltimi possessoris, ex filio secundò genito conceptus: ab eo nepote, secundò geniti filio, excludatur. Contrarium in terminis scribit Andre. de Ifern. in Ærario, quod cempesuit in constitutione. Neapolita. fol. 16. col. 4. versic. Quæro feudatarius. Putat enim, quòd nepos, secundò geniti filij filius, si maior ætate sit, præferri debeat, nepo-

ti, primogeniti filij filio, natu minori. Andreas autem Tiraquel. in dicta q. 40. n. 59. nullo allegato auctore, Baldi sententiam retulisse videtur adijciens, quòd nemo sanæ mentis dixerit, nepotem, primogeniti filium, esse excludendum à nepote, secundò geniti filio.

Ego autem ex verbis & sententia legis mentalis, & iuris ratione, sanum mente crederem, qui diceret, nepotem, secundò geniti filium, natu maiorem, esse præferendum nepoti, primogeniti filio, natu minori, in maioratu bonorum Regiæ coronæ. Ita enim distinguendum reor, vt si materia admittat repræsentationem: tunc nepos, primogeniti filius, possit admitti contra nepotem, filij secundò geniti filium, etiam natu maiorem. Et in hac specie procedit Baldi sententia. d. conf. 389. secundum ea, quæ distinguemus in tertio articulo, vbi de Regiæ successione agemus, in qua Baldus loquitur. Cæterum generaliter in alijs maioratibus, in quibus repræsentatio iure non datur: efficaci ratione ostenditur, nepotem, filium filij secundò geniti, si maior ætate sit, præferendū esse nepoti, filio primogeniti, natu minori. Quū enim vterq; nepos in eodē gradu sit proximitatis respectu aui vltimi possessoris, & materia non admittat

repræsentationem: nulla ratio haberi debet filiorum, qui in vita patris decesserunt. Igitur si vterq; nepos ex sua persona admittitur sine vllò respectu patrum prædefunctorum: necessario euincitur, illius nepotis causam esse potiore, qui maior ætate deprehendatur tempore mortis aui vltimi possessoris.

Hinc merito lex mentalis. d. tit. 17 §. 3. non constituit ex persona patris prædefuncti, quisnam ex pluribus nepotibus magis esset admittendus ad succedendum aui. Ita enim scriptum est, Nam ficar tal filho barão, nem neto barão, legitimo, filho de filho barão lidoimo, a que de uam ficar. Deniq; ex ipsius legis mentalis sententia in. d. §. 1. & ex his, quæ supra de ratione eiusdem legis diximus, deducendum videtur, quòd in proposita quæstione perinde iudicandum sit, atq; si lex mentalis specialiter ita constituisset,

E quando per morte do possuydor das terras da coroa do Reyno, ou de algũs beẽs z dereytos da coroa, nam ficar tal filho barão, si quem as taes terras beẽs, z dereytos ao seu neto legitimo barão mayor que delle ficar, filho de filho barão lidoimo.

Sic enim ad exemplum verborum, quæ circa filium lex concipit in princip. cõcepi verba debuerunt circa nepotem: vt similiter inspicendum sit, quisnam maior sit ex nepotibus tempore, quo decesserit auus ipse possessor vltimus.

Quartò principaliter infero, quòd si vltimus possessor vnus prædij, quod solum Regia donatione continebatur, id prædium donauerit primogenito filio, adhibita Regis authoritate, & is primogenitus viuo patre decesserit, relicto filio: poterit filius secundò genitus, qui tempore mortis patris maior deprehendatur, petere hoc prædium ex sentètia legis mentalis, contra nepotem primogeniti filium. Moueor argumento. §. 15. eiusdem tit. cuius hæc verba sunt,

Donatio maioratus, quã pater primogenito fecit cum Regis authoritate. vtrum secundò genito præiudicet, si postea maior reperiatur tempore mortis paterne.

Però se aquelle que así tal doaçã quiser fazer, nã tiuer mais que hũa terra, nam a possa doar sem nossa expressã authoridade e consentimento do filho primogenito a que adita terra he deuida por bem da dita ley.

Vides enim, quod legislator non vult, ei, quem vocat lex mentalis, fieri præiudicium per possessoris donationem, etiam authoritate Regis vallatã. Vnde si pater absq; consensu primogeniti filij, ad quem dictum prædium ex lege mentali deuoluendum erat, id filio secundò vel tertio genito, ex authoritate Regis donauerit: futurum est, vt interim viuente eo, qui donauit, prædium maneat apud donatarium. Cæterum mortuo patre, qui donationem fecit, incipiet primogenitus prædiũ petere posse secundum manifestam eius. §. sententiam.

Hoc exemplo inducendum videtur, quòd si pa-

ter primogenito donauerit prædium, adhibita Regis authoritate: non censeatur ex tali donatione factum præiudicium secundò genito filio inuito: cui videlicet dictum prædium ex dicta lege mentali remanere debet, si is filius reperiatur esse maior tempore mortis paternæ. Quippe legislatoris in ea specie propositum est, non præuerrere ordinem legis mentalis, inuito eo, qui ex lege mentali vocatur: quanuis maximè pater vltimus possessor fecerit talem donationem, adhibita Regis autoritate. Proinde Regiæ autoritatis interpositio eatenus vtilitatem habet: vt donatio, filio primogenito facta, interim valeat: non verò vt in præiudicium filij, ad quem per legem mentalem deuoluendum erat prædium, deuoluatur ad nepotem primogeniti filium, qui vtiq̃ue remota Regis autoritate, planè esset excludendus.

Ad hoc facit iuris regula, qua constitutum est quòd propter superiores, sequenti causa non debet lædi in posterum .l. Peto .§. Fratre. versic. Nec tamen. ff. De lega. 2. & l. Filius familias. §. Diui. o. i. versic. vel si aliquis ex his. ff. De lega. 1. Idq̃; in maioratu possessionum de Goes, sitarum in hoc Portugalliæ Regno, propè respondit Petrus de Ancharano consil. 82. Dicta facti narratio col. 4. versic. Non obstat. Quo loco scripsit, quòd possessor ma-

ioratus

ioratus non potuit, in præiudicium Stephani, filij secundò geniti, qui maior postea repertus est tempore mortis paternæ: inuestire primogenitum filium, vt ex ea inuestitura deuolueretur maioratus ad Beatricem, filiam ipsius primogeniti. Denique hoc ita tentari posse probabiliter ex sententia dictæ legis Regiæ, argumentum mihi est Papiniani responsum in l. Tale pactum. §. fina. ff. De pactis, cuius verba hæc sunt,

Pater, qui dotem promisit, pactus est, vt post mortem suam in matrimonio sine liberis defuncta filia, portio dotis apud heredem suum fratrem remaneret: ea conuentio liberis à socero postea susceptis, et hereditate testamento relicta per exceptionem doli proderit. Cum inter contrahentes id actum sit, vt hæredibus consulatur, et illo tempore quo pater alios filios non habuit, in fratrem suum iudicium supremum contulisse videatur.

Ex hoc. §. collegit Accurs. ibidem communiter receptus in verb. per exceptionem, quòd id de iure est seruandum, licèt non sit statutum, quod verosimile est statuendum fuisse, si hoc quæsitum fuisset. Comparemus ergo soceri conuentionem, qui genero dotem promisit, constitutioni Regiæ. d. §. 15. vt exemplo Papiniani similiter cõstitutionis

sen-

sententiam colligamus. Et primùm quemadmodũ in Papiniani responso inter contrahentes actum animaduertitur, vt hæredibus soceri consuleretur: ita in constitutione Regia actum intelligimus, vt ei consuleretur, ad quem per legem mentalem donatum prædium deuolui deberet. Deinde quemadmodum verbis conuentionis in d. §. fin. expressa fuit fratris persona, quoniam credebatur, eum hæredem esse futurum: ita in constitutione Regia primogeniti persona est expressa, quoniam ex naturæ simul & patrum cõmuni voto credebatur, eum superstitem patri futurum, & consequenter admittendum fore ex l. mentali, quæ vocat filium, qui maior reperiatur tẽpore mortis paternæ. Vnde quemadmodũ conuentionio d. §. fin. quæ de fratre loquebatur, prodest liberis postea susceptis, & hæredibus relictis, quia de fratre loquebatur, tanquàm de hærede: ita quoque constitutio, quæ de primogenito locuta est, pdesse debet filio secundo genito, qui maior reperiatur tempore mortis paternæ. Nam constitutio de primogenito quidem locuta est: sed vtique tanquàm de eo, cui id prædium per legem mentalem deberetur.

Deniq; si possessor vellet, nepoti, primogeniti iã defuncti filio, donare prædiũ Regiæ coronæ in præiudicium filij secundo geniti: constaret inter omnes,

quod

quòd etiam si adhibuisset Regis auctoritatem in hac donatione: non esset factum præiudicium filio secundò genito, qui non consensisset, vt manifestè probat. d. §. 15. coniuncto. §. 1. eiusdem titu. Ergo si idem pater prædiũ donaret ipsi adhuc viuo primogenito, adhibita Regia auctoritate: videtur eadem propè ratio esse, vt si mortuus sit primogenitus in vita patris, non intelligatur factum præiudicium filio secundò genito, cui prædium ex lege mentali debetur, secundùm ea, quæ ostendimus.

Sed iuxta hoc quæritur, vtrum hæc disputatio procedat, etiam si pater, qui donauit prædium primogenito ex Regis auctoritate: esset is, qui prædiũ à Rege donatũ acceperat, vt post mortem suam deueniret ad filium, qui maior esset tempore mortis, iuxta formam legis mentalis? Et videretur, quòd dicta lex Regia in eo articulo non esset ad hunc casum referenda. Nam hoc casu donatarius iure communi de voluntate Regis donatoris posset, præiudicare ei, cui sine illius facto ius prædij post mortem suam parauerat. Hoc enim receptum videtur in terminis. l. Quoties. C. De donatio. quæ sub modo, vt si tibi prædiũ donauero, quod post mortem tuam deuo luendum sit ad Petrum: possit inter nos vtiliter conuenire, ne ad Petrum deueniat. Quod ita præcepit Bar. in l.

¶ Bartoli sententia in l. Qui Romæ. §. Flavius. n. 1. ff. De verbo obligato. n. 1. ff. De verb. obligato. v. et in cōmunior sit. & verior.

in. l. Qui Romæ. §. Flavius. n. 1. ff. De verbo obligato. cuius sententia cōmunis est, vt ibi per Soci. n. 16. lasso. n. 14. Alex. consil. 240. viso. themate. n. 4. in. fi. lib. 7. Andre. ab Exea in Rub. n. 143. ff. De pactis.

Ex qua opinione velut cōmuni deducebat Aimo Sauilli. conf. 135. Verba decreti. n. 10. quòd Princeps, qui donauit Titio prædium, vt post mortem eius ad primogenitum deueniret: posset iure communi, de consensu patris donatarij præiudicare spei, quã primogenitus haberet.

Sunt tamen plures authores, qui in cōtrariam iuerunt sententiam, adeo vt nō nulli scriptum reliquerint, quòd Bartoli opinio communiùs erat improbata, videlicet Guliel. Bened. in repet. cap. Raynuttius, in verb. Si absq; liberis. o. ij. in materia fideicōmissariæ substitutionis, n. 23. De testa. Rod. Xuar. in Allegatio. 29. charta. 3. & in repet. l. Quoniam in prioribus, in cōmenta. legis Regiæ in. 8. q. C. De in offi. testa. & meminit Dida. Couarr. varia. resolutio. lib. 1. ca. 14. n. 7. Nouissimè autem Bartoli sententiã improbavit Anto. Gomez. in cōmen. l. 40. Tauri. n. 29. quanuis aduersùs assertionè Roderici Xuar. agnoscat, eam communiùs esse receptam.

Ego verò expendo, quòd in proposita quæstione lex Regia in .d. §. 15. sine dubio sentit, non posse

primogenito inuito præiudicium fieri : etiam si pater, qui donationem quæsiuit, adhibita Regis, qui donauit, autoritate, velit eidem præiudicare. Hoc (inquàm) sentit lex Regia, ad principium. §. relata, vbi hæc verba habentur, *Quia vniuersa foy se a quelle a que a dita terra ou terras foram nouamente dadas, &c.* Sic grande argumentum colligi videretur ex eo. §. contra Bart. sententiam in. d. §. Fluius, quod confirmatur autoritate & iudicio Pauli Castren. conf. 164. In præsentī causa. n. 7. lib. 2. vbi inter minis nostræ legis Regiæ asserit, quòd iure cõmunon possēt donatarius, etiam de voluntate Regis, qui donauit, præiudicare primogenito. Idem manifestè expressit in eadem specie Abbas conf. 85. n. 1. ad fin. lib. 1. Deniq; Castren. vbi suprà (quòd maxime ad rem facit) improbat Bartoli opinionem in. d. §. Fluius, quasi huic sentententiæ contrariam. Cùm igitur lex Regia sine dubio idem sentiat, quod Pau. Castren. asseruit: consequens erit, ex eiusdem legis Regiæ sententia inducere, quòd Bartoli opinio non sit admittenda. Et si hoc placeret, maximam haberet in praxi vtilitatem : quoniam remoto hoc nouo argumento legis Regiæ, generaliter esset seruanda Bartoli opinio, quæ non sit cõmuniùs reprobata, iuxta legem Regiam lib. 2. tit. 5. §. 1.

Quintò

¶ Primogēitus,
si clericus aut
monachus fiat,
vivo patre, et q̄
superuixerit: v̄
trūm proſit ſi
ſuo ſuo, vt pa-
truo p̄ſeratur.

Quintò principaliter infero, quòd ſi primogeni-
tus, ſuſcepto legitimo filio & amiſſa vxore, clericus
fiat, vel monachus: etiam ſi poſtea naturaliter patri
ſuperuixerit, videbitur filius ſecūdo genitus filio cle-
rici vel monachi fratris eſſe præferendus. Nam filius
primogenitus per clericatum eſt factus inhabilis ad
maioratum bonorum Regiæ coronæ, vt cautum eſt
eod. tit. §. 7. & multò magis ſi efficiatur monachus,
ſecundùm ea, quæ tradit Bal. in. c. Cum in magiſtrū.
in fin. De electio.

Ergo quia hiſ casibus filius primogenitus eſt fa-
ctus inhabilis vivo patre: reducitur quæſtio ad cō-
trouerſiam patris & nepotis, vt tradit Ioan. Cirier.
De primogeni. lib. 3. q. 5. ad fin. verſ. Certè hæc quæ-
ſtio. Quod etiam probari videtur argumen. d. §. 7.
vbilex, quaſi clericus filius maior nō ſit in rerum na-
tura, vocat filium ſecundo genitum ex ordine legis
mētalis. Sic nepoti, filio primogeniti clerici, vel mo-
nachi, filius ſecundo genitus videbitur præferendus
per in le, atq; ſi primogenitus vivo patre deceſſiſſet.

Verū tamen in clerico primogenito ſi incideret
ſpecies propoſita: videretur, rem iuſto Principis de-
creto temperandam fore, argumēto. l. In ambiguis.
§. Quoties. ff. De regu. iur. Nam quū clericus ea ra-
tione ſit inhabilis: quia exemptus eſt à iuriſdictione

Regia:

Regia: durum est, filium eius nō admittere ad maioratum. Alioqui futurū est, vt si primogenitus intelligat, se clericatu nociturum filio: retrahatur à clericatu. Quæ ratio mouere debet Principem, vt quāuis ipse primogenitus fiat inhabilis: non tamen inhabilitas ea, quæ ex religioso statu cōtingit, noceat eius filio, argumēto Authē. De sanctiss. episco. §. Sed hoc p̄senti. vers. Sācimus. Colla. 9. Deniq; induci posset, quōd clericus videretur habilis ad successionem, vt ex continēti eam in filium suum transmitteret, argumento eorum, quæ Soci. tradit cōs. 47. Facti narratione. n. 12. & 13. lib. 3. vbi ait, quōd quando primogenitus est inhabilis, & tamen patri superuixit: fortiore iure admittitur filius eius, quā si idem primogenitus non fuisset in rerum natura. Si quidem primogenitus vel in hoc habilis intelligi debet, vt filio suo maioratum excontinenti restituat. Quæ ratione patrum & nepotis dubia quæstio excludetur: quia nepos non auo, sed patri primogenito successisse intelligitur. Licet enim lex mētalis maioratum filio deferat post mortem patris vt. d. §. 1. potest accipi, quando pater est habilis: secus si sit inhabilis, quoniam incontinenti transferet bona in filium, vt Socius argumētatur. Cuius sententiam refert Andre. Tiraquel. De iure primogeni. q. 23. n. 16. & 17.

vbi & viciosam Socini scripturã trãstulit. Ego enim puto, apud Socinum minimè legendũ fore, ac si primogenitus: sed magis, quàm si primogenitus.

Certè in primogenito, qui viuo patre, monachus effectus esset: fortiùs hoc defenderem ratione noua.

¶ Primogenitus, qui in acie belli pro republica cecidit, prodest filio suo: vt is contra patrem admittatur.

Traditum enim est, quòd si primogenitus, viuo patre in acie belli decesserit, prodest filio suo: vt is contra patrum ad bona maioratus admittatur, argu-

mento. l. Bello amissi. ff. De excusa. tuto. Quod ita in maioratu Hispalensi tentauit frigidè Ludo. Roma. conf. 29. In causa maioratũ .n. i. & asseruit constantiùs Nicola. Mil. in suo reperto. in verb. Mortuus pro republica, & Stepha. Aufre. in decisio. Capellæ Tolosa. 443. & Andre. Tiraquel. in. d. quæsti. 40. n. 223. Planè ratio eius sententiæ eo spectat: vt etiam si nepos minor natus sit, quàm patruus: patruo nihilominùs præferri debeat. Etenim respectus patris, in acie defuncti, qui per gloriam viuere intelligitur, mouet, vt quasi vltimo possessori superites fuerit, maioratum quæsiuile intelligatur, & quæsitum, in filium suum transmississe. Et hoc Senatu Regium in maioratu bonorum Regiæ coronæ non semel iudicasse, accepimus. Porro id, quòd scriptum est in his, qui in acie pro republica ceciderunt, & in perpetuum per gloriam viuere intelliguntur: per

ducen-

ducendum videtur ad monachos, qui similiter mūdo mortui sunt, & per gloriam viuere intelligi debent. Nam quemadmodum filius, qui pro republica in acie cecidit, patri prodest, quasi viuus. d. l. Bello amissi : ita non dissimili ratione filius monachus patri prodest, atq; si in seculo viueret, secūdum auctoritatem Ioannis de Plate. Ange. Areti. & Ias. ad Portium. in. §. i. Insti. De excusa. tuto. Ergo rectè admittendum videtur, vt simili facta inductione, monachus primogenitus non noceat filio suo : cūm per gloriam viuere intelligatur. Proinde nepotem ex hoc primogenito, antequàm fieret monachus, cōceptum, patruo præferemus, videlicet si primogenitus monachus, naturaliter patri superuixerit.

¶ Monachus qui mūdo mortuus est, per gloriam viuere intelligitur : vt patri & filio, quos in seculo reliquit, prodesse queat.

Et hoc notandum est circa id, quod Bald. refert in. l. Si quis prioris. §. Talem, ad fin. C. De secun. nup. vbi scribit, quòd cūm Beatus Ludouicus esset primogenitus filius Regis Apuliæ, & effectus fuisset frater minor : determinatum est, quòd non cōputaretur in numero liberorū. Ego noto, quòd & si Bonifacij sentētia, quæ Robertū filiū secūdogenitū nepoti prætulit Clem. Pastoralis. De rei iudica. seruāda foret generaliter in successione regni Apulię: si tamē Beatus Ludouicus amissa vel cōuersa vxore, ex

qua filiū legitimū suscepisset, effectus fuisset frater minor: computādus esset in numero liberorū, in hūc videlicet effectū, vt filio suo etiam infanti prodesset ad eiusdem Regni successionem contra patrum natu maiorem, secundū ea quæ modō ostendi.

¶ Patre & filio primogenito simul mortuis, vtrum nepos, primogeniti filius, patrisuo præferri queat.

Sexto principaliter infero, subtilē futurā quæstionem de successionē maioratus, si pater, & filius primogenitus, simul vno casu decesserint, videlicet ruina, incēdio, vel naufragio. Nā si quidem cōstare posset, quod ambo vno temporis puncto spiritū posuissent: filius secundō genitus sine dubio præferendus esset nepoti, primogeniti filio. Satis enim est, quod primogenitus patri non superuixerit: vt secundū verba, & sententiam legis mentalis, admittatur filius secundō genitus, qui maior patri superstes fuit, nepote excluso. Sed quū hoc cōstare nequeat, videretur, inducendā esse præsumptionē, quod filius primogenitus, qui pubes filiū habebat, patri superuixerit, argumen. l. Qui duos. §. Cum in bello, & §. Si Lucius. ff. De reb. dub. Sic excludetur patris et nepotis quæstio: quoniā primogenitus intelligetur, illo tēporis momēto, quo superuixisse patri creditur, ius maioratus quæsiuisse, & quæsitū trāsmisisse ad filiū suū, iuxta verba. d. §. i.

Nam recepta, & probabilis doctrina est, quod vbi tractatur de legis dispositione: filius pubes patri super-

super vixisse creditur. d. §. Cū in bello, vt tradit Bar. in. l. Quod de pariter col. 2. ff. De reb. dub. vbi facit differentiam inter legis & hominis dispositionem. Quam doctrinam probauerūt Rapha. Cuma. in. d. §. Cū in bello. Ioā. Imol. in. l. Si hi qui inuicē, in fin. ff. De donatio. causa mor. Paul. Castrē. conf. 101. Ad primum. n. 1. lib. 2. Alex. in. l. Ex facto. §. Si quis autē col. fin. ff. Ad Trebel. & conf. 39. Viso themate. n. 4. lib. 1. Porro in proposita maioratus specie magis videtur agi de legis, quàm de hominis dispositione. Etenim si consideres Regē, qui hæc bona donauit: illius donationē pro lege accipiemus, argumē. l. penul. ibi, legis vicē obtinere. C. De donatio. inter virū. & vxo. quam ad maioratum à Rege constitutum induxit Bal. in. l. Cum ātiquioribus. n. 11. vers. Certum autē est. C. De iure delibe. Si verò cōsideres, quòd lex ipsa mentalis filium maiorem ad maioratum vocauit: euidentiùs legis dispositionem agnosces. Consequens igitur erit, humaniorē præsumptionē inducere: vt filius patri superstes fuisse credatur. Qua præsumptione admissa, secūdò genitus filius excludetur: quoniā primogenitus, et si nō fuit vltimus possessor, intelligetur fuisse vltimus, ad quē maioratus spectauit. Planè paria sunt, q̄ quis iure maioratū tenuerit, vel iure tenere potuerit, vt ab eo successio deriuetur;

sicuti rectè expressum est in l. 40. Tauri.

Imò verò in hac specie videretur, filium secundò genitum esse excludendum: quanuis primogenitus nullum ex se natum masculum reliquisset. Nam si primogenitus, vel momento, patri superstes fuisse probaretur, non potuisset eidem frater secundò genitus succedere: quum bona hoc casu ad Regiam coronam redirent, vt est expressum. d. tit. 17. §. 12. Ergo idem dicendum videretur in proposita specie, in qua lex credit, primogenitum patri superstitem fuisse: quoniam legis præsumptio habetur pro liquida probatione, vt per gl. in l. Si tutor petitus, in fi. schol. C. De pericu. tuto. Feli. in Rub. n. 2. De probatio. Alcia. De præsumptio. 3. parte, in princ. n. 4.

¶ *Patre & primogenito pubere, simul mortuis, filius secundò genitus patri succedit in maioratu: nec bona redeunt ad Regiam coronam.*

Mihi tamen contraria sententia & fauorabilior & iustior videtur. Puto enim, quòd bona hoc casu minimè intelligantur, esse deuoluta ad Regiam coronam: sed magis spectent ad filium secundò genitum. Moueor eo quòd supradicta præsumptio non est hoc casu admittenda, ad exclusionem filij secundò geniti, qui secundum iuris regulam exclusa omni præsumptione, deprehenditur maior tempore mortis paternæ. Didici enim, quòd lex non præsumit, filium puberem patri superuixisse ex aliqua naturali ratione, quæ hoc faciat verosimile. Hoc eleganter

ter quibusdam argumentis ostendit Areti. confi. 50. Copiosè. n. 3. & secutus est Soci. in. l. Si mulier. n. 10. ff. De reb. dub. & ego confirmo Vlpiani authoritate, quam miror non esse animaduersam, in l. Ex facto. §. Si quis autem ibi, quia non est verosimile. ff. Ad Trebel. Proinde si lex hoc aliquando præsumit: utique præsumit ex quadam humanitate, ad hoc inducta, ut bona parentis filio ex lege deferri intelligantur, & filius ea bona in successores suos transmittat. l. Cum pubere. ibi, humanius est. ff. De reb. dub. Porro si ea præsumptio ad propositam speciem induceretur: animaduertemus, inhumanitatem occurrere, quum effectus præsumptionis sequi non possit. Adde quòd filij secundò geniti causa esset miserabilis: ut illius infortuniū, qui patre & fratrem fortuito casu amisisset, nō esset hoc totius familiæ dāno prægrauandū, argumē. l. Si furiosus. in fin. C. De nuptijs. Denique in fauorem filij secundò geniti induco tex. in. l. Qui duos. §. Si cum filio. ff. De reb. dub. vbi si libertus cum filio pubere simul decesserit: non præsumitur filius pubes superuixisse patri. Cuius rei ratio illa est, ne scilicet præsumptio, quæ ex humanitate fuit inducta: inhumanè patronum à successione liberti excluderet. Igitur respectus secundò geniti, qui filius est vl-

timi possessoris, & ex liberis illius, qui donationem meruit: mouere debet, vt nihil omnino præsumatur, argu. nota. per glo. in. l. Si quis legatū. §. fin. in verb. non posse. ff. Ad. l. Corne. de fals. Sic ille ex iuris regula, quasi in maioratum patris succedet: non verò quasi à fratris maioratu inhumanè excludetur.

Quinimo et si probaretur, primogenitum filium patri superstitem fuisse, & propterea cōstaret, quòd bona maioratus ad Regiam coronā essent deuoluta: Princeps ex benignitate sua nouam concessionem facere deberet huic patri: quem admodum Rex Ioānes, ipsius legis mentalis autor, non semel fecisse memoratur. Nam & Petro Valasco & Lionello de Lima fratribus vltimè possessoris, eisdemq; liberis illorum, quibus primùm donationes factæ fuerant, de nuò maioratum concessit, vt habetur. d. tit. 17. §. 12. Fortassis autem esset, qui diceret, fieri hoc casu iniuriam, si Princeps donationē nō refirmaret, argumē. tex. in. l. 1. §. Permittitur. ff. De aqua quotid. & æsti. Quo loco glos. in verb. impetrabile, argumē. eius. §. scripsit, quòd mortuò vassallo, & finita concessione feudi, hæres masculus debet impetrare nouā inuestituram. Vnde & Bar. ibidē collegit, quòd finita emphyteusi per generationem finitam, possunt descendentes petere refirmationem, & de facili impetrabunt:

bunt: quia esset iniuria, si non fieret refirmatio. Quæ Bar. sententia magis cõmuniter approbatur, vt scribit Ias. in. l. 2. n. 23. C. De iure emphyteu. & latè ostendit Philip. Dec. cõs. 131. Reuocatur. n. 2. et Paul. Paris. cõs. 108. De bono. n. 55. lib. 1. Ex quorũ dictis & eiusdem Decij cõs. 78. Licet in casu. n. 3. videtur ea cõmunis opinio, applicari posse ad propositã maioratus speciẽ: quãuis frater, qui refirmationem petit, nec sit descendens, nec hæres fratris vltimi possessoris.

Sed tamen resoluendum est, quòd si Rex velit, ad Regiam coronam ea bona reuocare, possit iurè hoc facere: quum hic effectus ex eo modo procedat, quẽ perfectis donationibus imposuit lex mentalis. Alio qui si Rex negaret refirmationẽ, vt eadẽ bona extero concederet: planè iniuria esset. Nã sententia Bartoli, de qua suprã, ita intelligitur, vt iniuria sit, non refirmare emphyteusim, si dominus directus velit, eam extero cõcedere. Cæterum si velit, prædium sibi retinere: non facit iniuriam qui iure suo vtatur, vt tradit Abb. in. c. Bonæ memoriæ. o. 2. n. 28. De postula. prælato. Nicol. Mil. in reperto. in verb. Emphyteusi finita. Iason cõs. 28. n. 8. lib. 3. Ludo. Gozadi. cõs. 39. Prima facie. n. 21. Frãcis. R1. in. l. 1. n. 9. ff. De priuile. credito. Et hæc circa hunc articulũ tractasse interim sufficiat: vt ad sequentẽ transeamus.

*et ex hoc
veritas.*

¶ De maioratibus bonorum
patrimonialium.

SEQVITVR articulus de maioratibus bonorum patrimonialium, quos in vltima volūtate testatores frequenter constituūt. Nā si mortuo eo, qui maioratum tenebat, supersint filius eius secundò genitus, & ex primogenito prædefuncto conceptus nepos: difficilior est patris & nepotis quæstio, quàm fuerit in superiore articulo. Cessante enim authoritate legis mentalis, de iuris communis rationibus tota disputatio esse videtur. Et quidem quum proximis annis in hac vrbe Conimbrica moueretur ex facto huiusmodi controuersia: consultus respondi quid sentire. Et erat hæc verborum formula, quibus maioratus dicebatur institutus,

Eu leixo por administrador da dita capella a Gonçalo meu filho, e per sua morte quero q̄ venha ao seu filho mayor q̄ elle teuer, sendo de legitimo matrimonio nado. E se nam teuer filho, venha a sua filha mayor que teuer legitima. E assi da hi em diante pera sempre ande por ho dito modo em os que delle descenderem.

Proponebatur, quòd Gōsallus mortuo patre hūc
maiora-

maioratum habuerat. (Erat enim maioratus, iuxta notabilem distinctionem legis Regiæ lib. 2. tit. 35. §. antepe.) Quum verò ex legitimo matrimonio plures filias habuisset: primogenita viuo eo decesserat, & ex se natam filiam legitimam reliquerat. Contendebant de maioratus successione filia secundò genita natu maior, & neptis primogenitæ filia, natu minor. Respondi, filiam secundò genitam nepti esse præferendam. Et licèt res fuerit decisa per transactionem: nihilominùs filia secundò genita, modico dato, successit patri in maioratu.

Igitur constituta hac controuersia inter patrum & nepotem, pro nepote sequentia argumenta facere videntur.

Primò facit, quòd verbis institutionis vocari videtur nepos Gonsalli, ex primogenito conceptus, illis videlicet, *as seu filio*. Siquidem filij appellatione omnes liberos intelligimus. l. Filij. l. Iusta. l. Liberos. ff. De verbo. signi. Deniq; quòd hæc verba, *filium ex se natum*, referantur ad nepotem, probat tex. in. l. Lucius, a. 2. ff. De hæred. institu. Vbi illa conditio, si filium ex se natum non habebit, pertinet ad nepotem: vt colligitur ex eo tex. in verb. liberos, & deducit post alios Philip. Corn. in. l. 1. n. 2. C. De conditio. infertis.

Secundò

Secundò facit, quòd nepos, etiam si minor ætate sit, quàm patruus, verbum illud institutionis, maior, aptari eidè potest: quū filius sit primogeniti, qui ætate maior erat, vt subtilibus argumētis nixus est ostēdere Paul. Castrès. conf. 164. lib. 2. & Soci. eum referēs conf. 252. Visis instrumentis. lib. 2.

Tertiò facit, quòd in hac celebri quæstione patruī & nepotis, videtur esse communior opinio pro nepote: vt apparet ex his, quæ recenset Andre. Tiraquel. d. q. 40. n. 11. vbi. n. 17. refert, se partes nepotis semper sectatum fuisse. Sed & Thomas Grāma. decis. 1. hanc partem secutus est: & finalibus verbis testatur, ita decisum fuisse. Hanc opinionem seruari de cōsuetudine, scribit Carol. Molin. ad Alex. cōf. 4. lib. 4. & eam dixit cōmuniorem & veriorē Anto. Gomez. in. l. 40. Tauri. n. 65. & nouissimè Dida. Couarru. Pratica. quæstio. cap. vlti. n. 6. vbi seclusa lege Regia, existimat, opinionem, quæ nepoti fauet, esse iure veriorē.

Quartò facit, q̄ & si verba institutionis erant eo modo concepta, vt referri viderentur ad filium maiorem, quem tempore mortis suæ Gonsallus habuisset, hoc est ad secundò genitum: etiam in horum verborum terminis partes nepotis natu minoris contra patrum defenderunt Abbas conf. 85. lib.

1. & Castren. cōf. 164. lib. 2. & Ludo. Roma. cōf. 29. In causa maioriae. Hi omnes autores legerunt verba Regis Castellæ, qui in donatione, facta per modum maioratus, ita dixerat. Et post obitum vestrum habeat succedere vester filius maior, quem habueritis ex legitimo matrimonio. Nihilominus in his etiam terminis retinuerunt communioem opinionem, quæ nepoti fauet. Deniq; in propria specie, de qua agimus, pro nepote cōsuluit Andre. Sicul. cōf. 10. lib. 2. Propositum enim fuit, quòd quidam in vltima voluntate certam bonorum partem Raymundo nepoti suo reliquerat: & cauerat, vt post mortem Raymūdi ea pars bonorū deueniret ad filiū maiorem, qui ex illo superesset. Mortuo Raymundo, contendebant de maioratus successione filius Raymundi secūdo genitus, & eiusdem Raymundi nepos, conceptus ex primogenito filio, qui viuo patre Raymundo decesserat. Respondit Andre. Siculus, maioratum pertinere ad nepotem primogeniti filium: quanuis natu minor esset. Porro hoc Andreæ Siculi cōsiliū miscet Andre. Tiraquel. in. d. 40. quæstio. n. 11. cum alijs authoritatibus, quas pro nepote cumulauit.

Quintò pro hac parte accedat subtilissimū Papi-
niani respōsum in l. Cum auus. ff. De conditio. &
demonst. quod Iustinianus laudauit in l. Genera-
liter

liter. C. De institu. & substi. & in. l. Cum acutissimi. C. De fideicommiss. Testator ibi filium Petrum, & ex præmortuo filio nepotem, Ioannem hæredes instituit: & adiecit, vt post mortem Ioannis, pars, quam illi dederat, perueniret ad filium Petrum. Mortuo testatore, nepos Ioannes post quæsitam aut hæreditatem decesserat, relicto hærede filio. Petrus ab hoc testatoris pronepote, & patris sui hærede, fideicommissum iuxta testamēti verba petebat. Pro nepos, secundum coniectam proavi defuncti voluntatem, negabat, se teneri ex persona patris ad fideicommissi restitutionem. Papinia. respondit, Petrum excludendum fore: quia pronepos testatoris retenturus esset partem, quam pater ex testamento acceperat. Coniecit enim, quod sicut testator Ioannem nepotem Petro filio prætulera in ea hæreditatis parte, quam Ioanni dederat: ita quoq; tacito iudicio prætulisse eidem Petro videbatur eiusdem Ioannis liberos, vt facerent deficere fideicommissi conditionem. Applicari igitur potest Papiniani responsum, in fauorem pronepotis contra patrum, facta simili coniectura. Vt enim testator filium Gōsalli primogenitum filio eiusdem secundò genito prætulit: ita quoq; intelligi debet, quod eiusdem primogeniti liberos eidem secundò genito filio præferre

ferre voluerit. Atq; in hunc modum induxit Papiniani responsum pro nepote Andr. Sicul. d. cōs. 10. lib. 2. & deinde Andre. Tiraquel. d. quæst. 40. n. 91.

Sextò & vltimò considerandum est, quòd is, qui maioratum instituit: erat ex ascendentibus horum liberorum. Quare si hi duo, nepos, & pronepos, de eius parentis, ab intestatò mortui, hæreditate contenderent: non dubiè pronepos in locum patris sui succederet, & æqualiter cum patruo admitteretur. §. Cùm filius. Insti. De hæredita. quæ ab intesta. deferū. Quo exemplo idè repræsentationis priuilegium videtur inducendum ad speciem, in qua pronepos simul cum patruo velit admitti ad bona proauis, titulo fideicommissi: quia & per fideicommissum ipsi testatori succeditur. l. Cohæredi. §. Cùm filiæ. ff. De vulga. Idq; ita colligi videtur ex sententia glo. in. l. Cū ita. §. In fideicōmisso. in verb. proximo. ff. De lega. 2. vbi intellexit, q̄ in fideicōmisso si familiæ relicto representatio locū habet, quæ planè locū haberet in successione intestati. Et glo. sententiā cōmuniter esse approbatā, constare videtur ex his, quæ circa illam tradit Claudius in. l. Gallus. §. Quidā rectè, col. 2. ff. De libe. 2. & posthu. Philip. Corn. in. l. si. col. si. C. De verbo. signi. Iason conf. 215. lib. 2.

Ex his igitur fortissimum argumentū descendit

pro

pro nepote contra patruum etiam natu maiorem. Nam licet in quaestione patrum & nepotis difficile sit constituere, vtra sit comunior opinio, vti scripserunt Philip. Dec. conf. 443. n. 22. & Hyero. Gratus conf. 6. Visis. n. 25. lib. 1. videtur, districtè constituendū fore, quòd vbi agetur de maioratu, in cuius successiōe locum habeat repræsentatio: sit comunior opinio pro nepote. Si quidē iuris ciuiliis antesignanus Bart. qui in Authē. Post fratres. 2. C. De legi. hære. partes filij magis probauit, eas vtiq̄ue ita probauit, si modò materia successiōis repræsentationem non admitteret. Contrà si ageretur de successiōe, in qua repræsentatio locum sibi vèdicaret: sentire visus est, quòd nepos patruum excludere deberet. Quod ita ex Bartoli sententia deduxerunt Aret. conf. 162. Diligenter. n. 8. & Socinus conf. 252. Visis. n. 17. lib. 2. & Præpos. in cap. 1. in. 29. argumento pro parte filij. De feudo Marchiæ, & Ioānes Ciriet in tracta. primoge. lib. 1. q. 25. n. 7. vers. Secundò considero. Ergo quum in proposita specie successiō per fideicōmissum in bonis ascendentiis admittat repræsentationem: consequens erit inducere, quòd ex Bartoli sententia nepos patruo sit preferendus. Et hanc iuris rationē in fauorem nepotis sensit doctissimus Alexā. conf. 4. Ponderatis. n. 11. vers. Et potissimè est in casu nostro

lib. 4. Expendit enim cum iudicio in fauorem filij secundò geniti contra nepotem, quòd in proposita quæstione is, qui maioratum instituerat, non erat ascendens, nec patruus eorum, qui de maioratu contēdebant. Quocirca, non poterat induci priuilegiū representationis in fauorem nepotis: vt est expressum in. d. Authē. Post fratres. Sic Alexáder significauit, quòd vbi ascendens maioratum instituisset, de cuius successione liberi descendentes contenderent: deterior causa patruī erat, & melior nepotis. Idque etiā sensit lex Castellæ Regia. 40. Tauri illis verbis, Lo qual nos solamente mandamos que se guarde y plaque en la succession del mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la succession del mayorazgo a los transuersales. Sic enim locuta est lex, quasi quæstio non videretur adeo controversa, quo casu de ascendētium successione ageretur: quoniam tunc representatio iure cōmuni locum habere videbatur, & consequenter nepotis causa præualebat. Denique si in hac specie stat pro nepote iudicium & authoritas Bartoli, nec ostēdi potest, q̄ cōmunior opinio sit in cōtrarium: iudicandū erit in hoc Regno secundū hanc partem, vt constat ex. l. Regia lib. 2. tit. 5. §. 1.

Nec obstaret nepoti lex Regia mentalis, quæ sine dubio patruū nepoti prætulit in maioratu bonorū

Regiæ coronæ: quoniam respōderetur, illam maioratus speciem, & diuersam, & diuersæ rationis esse. Quippe iuris ratio, quæ constitutionem illam pro patruo expressit: non videtur, locum habere in hoc maioratu bonorum patrimonialium, quæ constituit ascendens liberorum, de parentis successione contēdentium. Summa enim ratio, quæ pro nepote cōtra patrum facere potest: repræsentationis priuilegiū est, vt sæpius diximus. Planè id priuilegium nullatenus induci potuit ad successionem maioratus bonorum Regiæ coronæ: & propterea filius nepoti fuit præferendus, vt suo loco ostendimus. Contrà idem priuilegiū videtur locū habere in hac successione bonorū patrimonialiū, quæ parēs vni ex liberis suis reliquit: & propterea nepos patruo præferri potest.

¶ Patrus nepoti præferri debet in maioratu bonorum patrimonialiū.

Sed his argumētis & authoritatibus minimè obstantibus, mihi probabilior visa est semper causa filij secūdo geniti, aduersus nepotem primogeniti filij. Idque in consulendo & iudicando magis probandum fore, sequentibus argumentis demonstratur.

Primò in fauorē filij secūdo geniti, facit tex. in. l. Cū ita. §. In fideicōmisso. ff. De lega. 2. vbi Papinian⁹ ait, q̄ in fideicōmisso, quod familię relinquitur, hi ad petitionē eius admitti possūt, qui nominati sunt: aut post omnes eos extinctos, qui eo nomine fuerūt, etc.

Consi-

Considerandū enim est, quòd in proposita specie illis verbis, **ao seu filho**, nominatus intelligitur filius: non verò nepos, qui generali descendentium nomine post filium vocatus intelligitur. Igitur ita demum vocabitur nepos, si nullus filius superfit, argumē. d. §. In fideicomisso, ibi, aut post omnes &c. Nā non solum nominatus fuit Gonsallus, qui nomine proprio inuitatus fuit ad maioratū: sed etiam fuit nominatus Gonsalli filius, hoc nomine appellatiuo, **ao seu filho**. Ad hoc facit tex. notabilis in. l. Titius. ff. De libe. & posthu. vbi pater dicitur nominatim exhæredare filios, nō tātūm si eorū propria nomina exprimat: sed etiam si filios exhæredare se dixerit sub nomine appellatiuo. Et tamen si dixisset, exhæredo oēs liberos, seu omnes descendentes meos, non diceretur, nominatim exhæredationem fecisse: quoniam liberorum seu descendentium appellatio plures gradus generaliter compræhendit. Atque ita hoc argumento in fauorem filij secundò geniti contra nepotem vsus est Alex. conf. 123. Discusis col. 2. lib. 1. Et sanè si testator, qui nomine proprio filios potuit exhæredare, iam proprium nomen habentes, satisfacit formæ, exheredādo eos appellatiuo nomine: faciliùs dicetur nominatim designasse Gonsalli filiū, quē vtique nō dū natum, minimè potuit proprio nomine appellare.

Confirmatur hoc argumentū ex Baldi sententia in.l. Vt intestato. C. De suis. & legi. libe. vbi dixit, q̄ in quæstione patruī & nepotis si verba vocant filiū primogenitum: nomen filij exprimit, filium nepoti esse præferendum. Quā Bal. traditionem fermè receptiūs approbari, superiore articulo obseruauimus. Porrò quod Bal. tradidit in verbis legis, non est: cur æquè locū nō habeat in verbis testatoris, argumē. §. Disponat testator et erit lex, Authē. De nupti. Col. 4

Et hoc maximè in proposita specie locum habet, in qua posteaquā testator vocauit Gonsalli filiū & filiam, adiecit, *E assi de hi em diãte pera sempre an de poz ho dito modo em os que delle descenderem.* Hoc enim casu propriūs inducitur tex. in. d. §. In fideicōmissō. vt filio extāte, nō possit ex prædefuncto filio nepos admitti, qui post gradū filiorum specialē sub descendentiū generali nomine vocatus intelligitur, vt Philip. Dec. cōsiderauit conf. i. col. fina. vers. Postremò aduertendum, & Alcia. in. l. Iusta, ad finē, & in. l. Liberorum col. pen. ff. De verbo. significa.

Sed et remota hac ratione, nepos non posset dicere, se nominatum sub filij nomine: quū filij appellatio ex proprietate & cōprehensua interpretatiōe solū filiū exprimat. l. Quod si nepotes. ff. De testa. tute. §. Siqs filiabus. Insti. Qui testa. tuto. dari possūt.

Habetur

Habetur inibi, quòd is qui Titium tutorem filijs dedit, solis filijs, non verò nepotibus dedisse intelligitur: quoniã aliter filios, aliter nepotes appellamº. Quòd si filiorum appellatio æquè nepotes compræhenderet, atq; filios: non dubiè idem Titius etiam nepotibus tutor datus videretur. Hoc enim respõsum est in eo, qui Titium liberis suis tutorem dedit, vt tã nepotibus, quàm filijs eundem tutorem dedisse vtiliter videatur: quoniam liberorum appellatione æquè veniunt nepotes atq; filij. d. l. Quòd si nepotes. d. §. Si quis filiabus. l. Liberorum. ff. De verb. significa. Vnde licèt filij à appellatione õnes liberos intelligamus, l. Filij, cum simi. ff. De verb. signifi. id verum est per interpretationem extensiuam, qua nõ semper utimur. Si quãdo autem in materia merè fauorabili recipiẽda sit ea extẽsiua interpretatio: haudquaquàm dicemus, quòd is, qui filium nominavit, hoc appellatio filij nomine appellauerit etiam nepotẽ. Magis enim dicemus, quòd significauerit, velle se, vt quod de filio, quẽ nominavit disposuit, locum habeat in nepote, de quo nihil locutus est. Sed hoc ita per interpretationem extensiuam accipiendum est, si propria & compræhensiuam interpretatio locum sibi nõ vèdicauerit in filio. Quippe si extiterit filius, recipi nõ potest, vt personam deferamus, quã testator sub no

mine filij specialiter nominavit: & intrudamus nepotem, quem sub eadem appellatione minimè nominavit. Quod ita rectissimè præcepit Bart. in. l. Liberiorum. n. 18. ff. De verbo. signifi. circa. l. Lucius. a ij. ff. De hære. insti. & eius traditio cõmuniter tenetur, secundum Alex. conf. 9. Visis verbis. n. 3. lib. 1. Philip. Corn. cõs. 182. Videtur. n. 7. lib. 2. Deniq; quum hoc nomen, ad seu filio mayor, filius, secundo genitus maior, integrum sibi vendicet: quasi nominatus, præferri debet nepoti, qui nequeat dicere, se eodem filij nomine fuisse nominatũ, arg. d. §. In fideicõmisso.

At enim nepos dicet, patre primogenitũ fuisse nominatũ: in cuius gradũ ipse ex iure representationis successerit. Sic agnoscat, se non fuisse nominatũ: sed contendet, sibi satis esse, quòd pater primogenitus fuerit nominatus, etiã si is viuo patre Gõsallo decesserit. Quippe hinc agitur de bonis ascendentis, & in fideicõmisso familię relicto: atq; ideo seruandũ est representationis priuilegiũ nõ minùs, quàm seruaretur in eiusdẽ parētis legitima hæreditate, secundũ glo. receptę autoritatẽ in. d. §. In fideicõmisso, in verb. pxi mo. Sed tñ fortiter defendendũ est, quòd in' pposita specie representationi locus non sit. Nec oberit eius glo. autoritas: quoniam multis modis potest euitari.

Et primò dicetur, glo. fortassis nõ voluisse, quòd

¶ Representatio filij in gradu patris, que locum habet in hæreditate legitima: vtrum habeat locũ in fideicõmisso.

in ter-

in terminis illius. §. haberet locum representatio: vt
 Philip. Dec. tentauit cōf. 1. col. 2. vers. Tertiò nō ob-
 stat, & alibi sæpè. Sed & si Andre. Tiraquel. in. d. q.
 40. n. 187. referat, glo. aliter ab omnibus intelligi,
 excepto Decio: equidem lego, Rapha. Cumanū in
 d. §. In fideicōmissō. idē antè scripsisse, & ex Cumanī
 sentētia Soci. cōf. 252. Visis. n. 3. lib. 2. Verūtāmē pro-
 babilior est cōmunis DD. opinio, qui ex glo. ad ter-
 minos tex. relata diuersum intellexerūt, vt verū esse,
 præsupposuit Ant. Rube. cōf. 82. Viso. n. 5 Et sanè ex
 glo. sentētia ita interptandū est, q̄ post oēs nomina-
 tos extinctos, si proximo gradu frater testatoris fue-
 rit, cōcurreret cum eo prædefuncti fratris filius: vt ad
 fideicōmissum familię relictum simul admittantur,
 sicuti ad eiusdē defuncti hēreditatē legitimā simul
 admitterentur Authē. Cessante. C. De legi. hære.

Vnde secūdò dici poterit, q̄ gl. sentētia nō sit vera:
 quia non idem dicendū sit in hominis, quod in legis
 dispositione, vt ibi cōtra glo. Bal. notauit argumē. l.
 Tutela. §. Si duo. ff. De legiti. tuto. Et in Bal. sentē-
 tia aduersūs glo. sunt multi graues autores, quos
 diligenter cumularunt Andreas Tiraquel. d. quæ-
 stio. 40. n. 285. & Didac. Couarr. Practi. quæstio.
 cap. vltimo. n. 4. vers. sic sanè, & Nicola. Bello.
 qui scripsit, hanc partem sequendam, quasi magis

cōmunem, conf. 50. In præfenti difficultate. n. 2. Sed Ioan. Imol. in. d. §. In fideicōmissō, in fin. respōdet ad tex. in. d. §. Si duo, à Bal. allegatum: vt eū retorquere nitatur pro glo. sententia. Nam quum ibi solus vnus patroni filius ad tutelam liberti vocetur, excluso alterius patroni nepote: Ioan. Imol. considerat, eius rei rationem ibi fuisse expressam, quòd videlicet idē patroni filius admitteretur solus ad legitimā eiusdē liberti hæreditatem, excluso alterius patroni nepote. Vnde argumentatur, quòd sicut ibi filius & nepos ad tutelam inuitantur eodem modo, quo ad successionem inuitarentur: ita in proposito frater & fratris filius per contrarium inuitari debent ad fideicōmissum, à defuncto relictum, eodem modo, quo inuitarentur ad eiusdem defuncti legitimam hæreditatem. Et videtur hāc considerationem Ioan. Imol. probasse Aretinus conf. 162. Diligenter. col. fin. Sed tamen Soci. cōf. 252. n. 3. lib. 2. replicat pro Bal. cōtra glo. & Ioannem Imol. quod Bal. expendit, successione liberti in. d. §. Si duo. deferri filio patroni, excluso alterius patroni nepote quasi gradus remotioris. Ego verò cōtra glo. nouè induco tex. in. l. Si libertus præterito. §. 1. ff. De bonis liberti. vbi si ex vno patrono supersint filius, & ex prædefuncto filio nepos: lex hæreditatem liberti nō nepoti, sed soli filio defert,

defert, vt potè proximiori. Sic nepos, qui ad legiti-
 mâ aui patroni hæreditatē simul cū patruo admitte-
 retur: non eodē modo admittitur ad legitimâ liberti
 hæreditatē. At qui ratio, quæ ex iure patronatus bo-
 na liberti patrono, & deinde eius liberis detulit, ex eo
 descendere videtur, q̄ libertus, si à dño manumif-
 sus non fuisset, vtiq; apud eundē dominū, & deinde
 apud liberos eius hæredes, seruus mansisset: & eadē ra-
 tione apud eosdē omnia bona liberti mansisset, quæ
 eisdem iure dominicæ potestatis quæsiturus fuisset,
 vt probatur in prin. vers. Libertus autē. Insti. De fi-
 ducia. tute. Quapropter legi pronū fuit, hac eadē ra-
 tione inducere, vt nepos, qui ad bona aui nō minūs,
 quàm patruus, esset admittendus: equè ad bona liber-
 ti aui simul cū patruo admitteretur. Sed tamē lex,
 & si animaduerneret, eandē propè rationē versari:
 noluit, ad terminos aliquantū differentes priuilegiū
 repræsentationis inducere. Proinde regulā maluit re-
 tinere, & bona liberti patroni filio, quasi proximiori,
 deferre, nepote excluso. Ergo si lex, vbi vidit, se ex-
 tra terminos hæreditatis ab intestatō delatę cōstitu-
 tam, ad suâ dispositionē non respexit: minūs homo
 ad eandē legis dispositionē respexisse intelligendus
 est, quin potius, nō habita ratione repræsentationis,
 bona sua proximiori de familia reliquisse. Sed quia
 liquido

*Accursij aucto-
ritas quanta sit
in hoc Regno.*

liquidò cōstare nequeat, q̄ Accursij opinio sit cōmu-
niùs reprobata: difficile esset in praxi, obtinere ad-
uersùs eius auctoritatem, iuxta id, quod præceptū
est Ordina. Regia. lib. 2. titu. 5. §. 1.

Quare tertio aduertendū puto, quod Accursij au-
toritas in pposita quæstiōe cessat. Ille enim iuxta tex.
loquitur eo casu, quo fideicōmissū erat familię reli-
ctum: vt tūc detur repræsentatio, quæ in hęreditate
legitima locum haberet. Sin autē fideicōmissū pro-
ponatur, relictum esse sub nomine appellatiuo, certū
gradum designante, vt putà filijs, vel fratribus: tunc
non offensa Accursij auctoritate, dicemus, filios, vel
fratres, quasi nominatos, priore loco admittendos.
Nec cum filijs concurrent nepotes, nec cum fratri-
bus concurrent fratrum filij: quum hoc nullo iure
probetur, nec ex Accursij sententia colligatur. Atq;
ita has species cū iudicio distinxerunt Curtius Iuni-
or in. l. 2. n. 14. C. De successio. edicto & conf. 22. n. 7.
cum sequen. Paulus Paris. conf. 37. Si bona. n. 53. &
57. lib. 2. Carol. Moline, ad Alexan. conf. 240. Consi-
deratis. lib. 2. & conf. 26. Videtur. n. 13. lib. 3. Bello-
nus cōf. 50. n. 3. Dida. Couarr. Practica. quæstio. cap.
ultimo, n. 4. vers. Quintò idē erit. Et sanè pro hac
sententia, q̄ repræsentatio in his speciebus locū nō
habeat: allego tex. in. l. Cū pater. §. Hæreditatē. o. 1.

retulimus circa intellectū legis mētalis. Idem tenuit Cassene. cons. 53. Ex facto. n. 12. dicens, q̄ filius primogeniti non est admittēdus, quoties verba instituentis maioratū referūt se ad filiū, qui superuixerit tēpore mortis, argu. l. Ex facto. §. Siquis autē, in princ. ff. Ad Trebel. Sic etiā Alci. in. l. Proxim⁹. ff. De verb. signi. refert, se ex facto respondisse super quadā testamētaria substitutione, in qua erat vocatus, qui tēpore mortis vltimi possessoris, esset filius secūdo genitus. Nā quū ex tribus fratribus primogenitus decessisset, respondit, admittēdum filiū tertio genitū: quā secundo genitus in locū primogeniti, & cōsequēter tertio genit⁹ in locū secundo geniti successerat.

○ Tercio principaliter considero relatiuū illud, que teuer, quod iunctum verbo futuri tēporis facit cōditionem. l. Stichum qui meus erit. ff. De lega. i. vnde primogenitus, qui viuo Gonfallo decessit, non decessit pendente conditione: sed decessit iam defecta conditione. Paria enim vidētur, dicere, veniat ad filium maiorem quem habebit: vel dicere, veniat ad filium maiorem, si eum moriens habebit. Vnde quum Gonfallus moriens nō habuit filiū primogenitum, quē vtiq; antē amisit: intelligitur, ipsum primogenitū fuisse defectū conditione. Quod ita verū esse, agnouerunt in nostris terminis Abbas cons. 85.

*Relatiuum
quis vel qui, iū
ctum verbo fu-
turi temporis
quando cōditi-
onē, & quādo
demonstratio-
nem faciat.*

col. 2. ad finē. lib. 1. & Andre. Sicul. cōs. 10. col. 3. n. 10. lib. 2. moti ex regula. d. l. Stichū qui meus erit. Propterea hoc argumento pressi, ius ipsius primogeniti, quasi conditione defecti, reliquerūt: & filiū ipsius primogeniti ex propria eiusdem persona admittere conati sunt.

Ego aut in hoc articulo diuersam iuris rationē sequor. Intellego enī, q̄ textū in. d. l. Stichū qui meus erit: Abbas et Andre. Sicul. in subtiliter nostris terminis induxerūt. Nā si verba ita fuissent concepta, & post obitū vestrū habeat succedere Ioānes vester fili⁹ maior, quē habueritis & c. tūc rectē induxissent tex. in. d. l. Stichum. Siquidem relatiuum, quis vel qui, iunctū verbo futuri temporis, inducit conditionē, & dispositionem efficit cōditionalem, si certo corpori, et satis demōstrato, adijciatur. d. l. Stichum qui meus erit. Cæterū vbi idem relatiuum, iunctū verbo futuri temporis, adijcitur incerto corpori, non aliter demonstrato: tunc non facit propriē conditionē, nec reddit dispositionem conditionalē: sed facit demōstrationem. Probat hoc tex. nota. in. l. Commodissime. ff. De libe. & posthu. vbi verba, quę aliās important conditionem, & faciunt dispositionē conditionalē: non faciunt conditionem, sed demōstrationē, si personæ incertę adijciatur. Vnde si ita scripse-

ro, Instituo filium, si mortuo me nascetur, vel
 ita, Instituo filium, qui mortuo me nascetur: fi-
 lius, qui in vita nascitur, non dicitur conditione
 defectus, quoniam utique nec sub conditione fuit
 institutus. Ex quo Bárt. ibidem colligebat, quòd si-
 quis instituit filium, qui sibi nasceretur, & matrimo-
 nium contraheret, in mille, filiam verò, quæ sibi na-
 sceretur et monasterium ingrederetur, in quingétis:
 testamentū omnimodò rumpetur, si deficeret de-
 monstratio. Nec enim sustineri posset ex. l. Quoniã
 in prioribus. C. De inoffi. testa. quoniam ille tex. pro-
 cedit in liberis sub conditione institutis, non verò in li-
 beris omnimodò præteritis. Quam sententiã Barto-
 li Dd. cõmuniter probauerunt, vt per Ias. in. d. l. Cõ-
 modissimè. n. fi. Rode. xuar. in repet. d. l. Quoniam
 in prioribus in. 1. amplia. col. antepe. Albert. Barbe.
 in repet. l. Si pater. n. 304. C. De institu. & substitu.

Vnde in proposita quæstione, in qua testator vo-
 cavit Gonfalli filiū maiorem, quē is tempore mortis
 habuisset: primogenitus Gõfalli filius, qui viuo pa-
 tre decessit, nec quidē sub conditione vocatus fuisse
 intelligitur. Proinde quū patri superstes non fuerit:
 non tã dicitur cõditione defectus, quàm nullo modo
 demonstratus. Quod etiam probat tex. singularis in
 l. Scribit Quintus Mutius. §. fina. ff. De auro & ar-

gen. lega. vbi. Pomponius respondit, quòd si quis ita legauerit, Lego vxori meæ aurū, quod ipsius causa paratum erit, & ex auro, quod vxoris causa paratū habuisset, libram alienasset: nullo modo hāc libram legasse intelligitur. Intelligo autē, quòd illa verba, paratum erit, ad mortis tempus ipsius testatoris referri deberent, argumento eiusdē. §. fina. ibi, *et mortis tempore*, & l. In conditionibus. ff. De condi. & demonstra. l. pen. ff. De testa. tute. l. Titius & Seius. l. Si Mæuia. ff. De hære. insti. Quod igitur aurum alienatū est, vt mortis tēpore non reperiatur paratū causa vxoris: id non tā detractū legato, quàm nunquam legato inclusum intelligitur. Sic deniq; relatiuū illud, quod, iunctum verbo futuri temporis, habet in se demonstrationē legati & argumētū: vt Pomponius ait in. d. §. fi. Accursius inibi, & idē cū. Dd. in. d. l. Stichū qui meus erit, laborāt in cōciliādo eo. §. fi. cū. d. l. Stichū, et in eo operā perdūt. Vera enī cōciliatio est, q̄ in. d. l. Stichū, cōditio inducitur per relatiuū, iunctū verbo futuri tēporis: qm̄ adiectū erat corpori certo & demōstrato. At verò in. d. l. Scribit. §. fi. relatiuū, iūctū verbo futuri temporis, habebat in se demōstrationē & argumētū legati magis, quàm cōditionē: quoniā videlicet incerto corpori adiectū erat, vt re-ctissimè intellexit Alex. in. d. l. Commodissimè. n. 6.

Intellectus. l. Scribit. §. fina. ff. De auro & argen. lega.

Ex his ergo descēdit, quòd in proposita specie & in his speciebus, quas Abbas & Andre. Sicul. proposuerunt: filius primogenitus, qui in vita patris decessit, nullo modo demonstratus intelligitur: vt in eo non tam conditio defecerit, quàm demonstratio locum nunquàm habuerit. Nam is demum filius vocatus est, qui maior reperiatur tempore mortis paternæ: & consequenter demonstratio ad hunc solum filium secundò genitum pertinet, argumē. l. Nuper. vers. vt ea demū. ff. De lega. 3. et quod per eum obseruat Rode. xuar. in repet. d. l. Quoniã in prioribus, in. 1. amplia. col. pen. vers. Præterea ille solus.

Enimuerò diuersa hæc iuris ratio commodior est filio secundò genito aduersus nepotem: quàm illa Abbatis & Andreæ Siculi inducentium, d. l. Stichū qui meus erit. Sic namque cessant subtilitates Pauli Castrè. conf. 164. n. 4. col. 5. vers. Primū tamen lib. 2. vbi in hac eadem verborum formula scribit, quòd ius filij primogeniti suspenditur vna tantum conditione videlicet, si patri suo superuixerit: ius autem nepotis suspenditur sub duplici conditione scilicet, si filius præmoriatur auo, et si nepos ipse eidem auo superuixerit. Vnde colligit, quòd si primogenitus viuo patre decedat: ius, quod apud ipsum erat, extinguitur, & ius, quod erat apud nepotē, succedere incipit,

cipiet, &c. Quas argutias excludit nostra considera-
tio: vt primogeniti nulla ratio habenda sit, qui si pa-
tri non superuixit, nullo modo demonstratus fuisse
intelligatur. Proinde coniectura progredi nō potest
ad nepotem, huius primogeniti filium: quū primo-
genitus nec quidem sub conditione vocatus propo-
natur. Cessat præterea argumentum, quòd primo-
genitus nascendo se inclusit, & secundò genitū fra-
trem perpetuò exclusit, de quo Andre. Tiraquel. in
d. q. 40. n. 70. Siquidem is nascendo se non inclusit,
& consequenter secundò genitum nōdum exclusit:
quia demōstratio pēdebat ex tēpore mortis paternæ.

Quartò principaliter allego & nouè induco acu-
tissimi & meritò ante alios excellētis Papiniani sen-
tentiam in. l. Cum pater. §. Hæreditatem, o. i. ff. De
lega. 2. cuius verba hæc sunt,

*Hæreditatem filius, cū moreretur, filijs suis vel ex his
cui voluisset restituere fuerat rogatus. Quo interea in in-
sulam deportato, eligendi facultatem nō esse pæna perem-
ptam placuit: nec fideicommissi conditionem ante mortem
filij hæredis existere: viriles autem inter eos fieri, qui eo tē-
pore vixerint, quum de alijs eligendi potestas non fuerit.*

Hoc responso Papinianus intellexit, quòd cūm
parēs hæredem filium rogasset, ut cum moreretur,
filijs suis (qui videlicet liberi testantis erant) hæredi-

¶ *Intellectus. §.*
Hæreditatem.
o. l. l. Cum pa-
ter. ff. De leg. 2.

tatem restitueret: solos filios hæredis instituti, qui superstites essent tēpore mortis paternæ, ad fideicommissum inuitasse videbat̃. Vnde si ex tribus filijs hæredis vnus viuo patre decessisset, relicto filio: hic nepos hæredis instituti non admitteretur cum patruis ad fideicommissum filijs relicto. Quod & si Papinianus nō satis explicauerit, potest videri sensisse: quū inter eos demū filios, qui eo tempore vixerint, quo pater moreretur, viriles fieri scripserit. Idque ita Papinianum significasse, Accursius sensit inibi in fina. schol. & clarius in .l. vna, in fina. schol. C. De his qui ante apertas tabu. Dynus Albe. & Ioan. Imol. in. d. §. Hæreditatem. Ludo. Roma. conf. 438. In casu consultationis. n. fina. Soci. conf. 73. Capiendo. n. 20. lib. 4. & idem. n. fina. Iason. n. 23. in. l. Gallus. §. Instituens. ff. De libe. & posthu. Itaq; cōstanter affirmari potest, q̃ hanc sententiã probet tex. ita cōmuniter intellectus in eo. §. Hæreditatē. Et fanè hæc recepta interpretatio nō solūm ex verbis Papin. colligi videtur: sed etiã cū iuris rationibus maximè congruit.

Siquidē nepos, ex filio præmortuo conceptus, ad fideicommissum, filijs datū, admitti nō poterat, quasi ipse esset filius: quoniã verè nepos erat, non filius: & aliter filij, aliter nepotes appellant̃. l. Quòd si nepotes. ff. De testa. tute. Sed & si in materia fauorabili videretur,

deretur, filiorum appellatione intelligi etiã nepotes: hoc recipi potuisset, si hæres nullos filios reliquisset. Tunc enim viriles partes fideicōmissarię hęreditatis fierent inter eiusdę hæredis nepotes, argumē. l. Luti- us, a. ij. ff. De hęre. insti. l. Iusta. l. Liberatorū. ff. De ver- bo. signifi. Quū tamen hęres filios superstites reli- quisset, in quibus propria filiorum appellatio locum sibi vēdicauit: recipi non potuit, vt nepos admitte- retur, argumento eorum, quę tradit Bart. in. d. l. Li- berorum. n. 18. Quod ita circa. d. §. Hæreditatē, ex- plicauerunt Soci. & Iason in. d. §. Instituens.

Nec potuit nepos, venire ex iure trāsmissio: quo- niam pater, qui viuo hærede decessit, ius fideicom- missi, cuius dies nondum cesserat, transmittere non potuit, nec quidem in liberos, iuxta glo. fina. in d. §. Hęreditatē, & in. d. l. vna. C. De his qui ante aper- tastab. tradit Bart. contra glo. ibi in. l. Is cui. ff. De actio. & obliga. & Ludo. Goza. cōf. 29. Videtur pri- ma facie. n. 17. Decius cōf. 55. col. pen. Frācisc^o Ripa in. l. Hęredes mei. §. Cum ita. n. 64. ff. Ad Trebellia.

Sed nec potuit idem nepos, priuilegio repræ- sentationis succedere in locum patris sui, qui fili- us erat hæredis instituti, & nepos testatoris. Nam successio in gradum patris locum haberet, si pro- nepos hic ad legitimam eiusdem proauī testatoris

hæreditatē ab intestato cum patruis admitti vellet, §. Cùm filius, Insti. De hære. quæ ab intesta. deferū. Verūm quum ageretur de testamentaria successione: soli nepotes testatoris ad aui hæreditatē fideicōmissariam essent admittēdi, excluso eiusdem testatoris pronepote. Nec enim in testamentaria successione datur repræsentatio, sicuti Dynus specialiter obseruauit, & Albe. qui cum retulit, in. d. §. Hæreditatem. Sic videtur eorū autoritas, allegari posse cōtra glo. in. l. Cum ita. §. In fideicōmissō. in verb. proximo. ff. De lega. 2. quæ etiam in testamētaria fideicōmissi successione admisit repræsentationem. Sed tamen Accursij sentētia procedit in fideicōmissō familiæ relicto, in qua specie si parens filium rogasset, vt his, qui essent de familia, hæreditatem, cum more retur, restitueret: defenderetur, secundūm Accursij, authoritatem in. d. l. §. In fideicōmissō. quòd nepos filij hæredis cū patruis simul admitteretur ad patris fideicōmissariam hæreditatem. At verò Papiniani sentētia in. d. §. Hæreditatem. procedit, vbi heres filius rogatus est, cum moreretur, filijs suis hæreditatem restituere. Quæ species recipit iustam separationem ab Accursij specie in. d. §. In fideicōmissō, vt plerique autores rectè obseruarunt, quos supra allegauimus in primo huius partis argumento. Et

sanè pro illorum sententia damus tex. coniuncta recepta interpretatione, in. d. §. Hæreditatem.

Hoc igitur vnicū argumentū, quod ex Papiniani sententia collegimus: videtur satis esse, vt filius secundò genitus in proposita quæstione maioratus nepoti præferatur. Nam quòd de fideicōmissu bonorum, per modum maioratus relicto, tractemus: non videtur coloratam aliquam diuersitatis rationē facere. Etenim qui disponit, vt post mortem Gonsalli filij, maioratus deueniat ad filium eius maiorē: utiq; ex filijs filij sui maiorem elegit. Porrò iusta, & secundum defuncti præsumptam volūtatem est coniectura, si is credatur elegisse illum, qui, remota electione, fideicōmissum inter cæteros erat habiturus. l. Cum pater. §. A filia, in fine. ff. De lega. 2. Conijciemus igitur, quòd defunctus maiorem ex filijs filij hæredis elegerit, & nullo modo nepotem: quoniam remota maioris electione, si fideicōmissum, hæredis instituti filijs simpliciter esset relictu: nepos inter cæteros nō admitteretur. Imò verò si parens hæredi filio dedisset electionē, vt de filijs vnum eligeret: nō posset, nepotem eligere. d. §. Hæreditatem, fina. verbis.

Deniq; propè est, vt difficilius videatur, nepotē ad maioratum admittere, quàm ad fideicōmissum, de quo Papinianus locutus est. Nā si in Papiniani res

ponso nepos nec in nomen, nec in gradum filij præ-
 defūcti potuit admitti: minùs poterit in nostra quæ-
 stione admitti in nomen & gradum filij maioris ne-
 pos minor, secūdum ea quæ tradunt Alex. conf. 123.
 Discussis vers. Sic etiam lib. 1. & Philip. Dec. conf.
 443. n. 21. Sed hac ratione omiſſa, illud magis æsti-
 mandum cenſeo, quòd in Papiniani responſo nepos
 contendebat admitti ad fideicōmiſſariam parentis
 hæreditatem ſimul cū patris: nec tamen admiſſus
 eſt. Quomodò igitur qui ad partem fideicommiſſi
 non eſt admiſſus æqualiter cum patris, ſolus inte-
 gram fideicōmiſſum ſibi vèdicabit, patris excluſo?
 Nempe facilius eſt, nepotem cum patris ſimul ad-
 mittere ad patris ſucceſſionem: quàm quòd nepos
 in locum patris ſuccedat ad omnimodam patris ex-
 cluſionem: vt ex multorum placitis retulit Andre-
 Tiraquel in. d. q. 40. n. 21.

Quintò principaliter allego pro hac parte. l. Re-
 giam lib. 4. tit. 62. §. *Et ſin andoſe*, vbi expreſſum eſt,
 quòd ſi quis fundum emphyteuticum ſibi & perſo-
 nis nominandis acceperit, & ab inteſtato deceſſerit,
 nemine nominato: fundus ad directum dominum
 deuoluitur, ſi emphyteuta ſine liberis & ascenden-
 tibus deceſſerit. Sed ſi liberos moriens reliquerit: ex
 his filius maior, quaſi à patre nominatus, ad emphy-

teu ſim

teusim admitteretur, excluso nepote, etiam primogeniti, in vita patris defuncti, filio. Ad cuius. §. inductionē considero, quòd secundum verba contractus & iuris ciuilibus regulas: fundus emphyteuticus etiam in hac specie deuolui deberet ad dominum directū, argumē. l. Qui plures. ff. De vsufru. lega.

Vnde vtiliter procedit, quòd si ecclesia fundum in emphyteusim concessisset: fundus in ea specie redire ad ecclesiam deberet, secundum iuris communis rationem. Nec enim. l. Regia quidquam creditur statuisse in præiudicium ecclesiæ: quum & si vellet, non posset. c. Ecclesia sanctæ Mariæ, De constitutio. Quæ sentētia magnum & quotidianū emolumentum habet: & mihi semper visa est vera.

In contrarium tamen mouere videtur tex. in. l. Secundum. C. De contrahen. & committen. stipula. vbi si mulier dotem, cum moreretur, stipulata est cui voluerit relinquere: præsumitur, eam hæredis suo reliquisse cui reliquit omnia bona sua, vt ibi Cy. & Albe. specialiter collegerunt, quorum interpretationem Salyce. ibi secutus videtur. Vnde & Baldus in. l. i. in fine. ff. De pact. scripsit eiusdem. l. argumento, quòd si promittis mihi recipienti pro eo quem declarabo, & postea non declaro: præsumor recepisse pro me & hæredibus meis. Et cum

Emphyteuticus fundus ad ecclesiam redit, si emphyteuta, nemine nominato, intestatus decesserit: quauis liberos ab intestato hæredes reliquat.

Bal. idem probant Alexan. in.l. Si testamentum, in fi. C. De insti. & substi. & conf. 232. Ponderatis. n. 3. lib. 6. Soci. in. l. 1. §. Per procuratoré. n. 5. ff. De acqui. pos. Ias. in. l. 1. §. Siquis ita. n. 2. ff. De verbo. oblig. Dec. in. l. fin. vers. Labeo. n. 13. ff. Si cer. peta. & conf. 543. In casu proposito. n. 3. Vnde consequens videretur dicere, quòd ea Ordinatio Regia sit facta còtra rationem iuris communis, quatenus vult, quòd si emphyteuta, qui non nominavit, ab intestato decesserit: hæres intestati, qui non sit ex liberis, parentibusuè, non intelligetur tacitè nominatus.

Sed ego priorem sententiã retineo, cui nò obstat. d. l. Secundùm, quoniam Cy. Albe. & Saly. manifestum eius. l. sensum assecuti non sunt. Etenim ibi expressum est, quòd eo casu mulier sibi, cū moretur, dotem stipulata videtur: non verò, quòd hæredi stipulata videatur. Et responsi ratio fuit, quòd quasi necessarium antecedens erat, quòd mulier sibi dotem stipularetur, vt posset, eam cui vellet, relinquere, secundùm Iacob. Butriga. Ange. & Fulgos. ibidem. Denique hi autores, & Bar. & Bal. in ea. l. Bal. in. d. l. 1. in fi. ff. De pactis. & alij, qui Baldi sententiam retulerunt, rectè intellexisse videntur, quòd in. d. l. Secundùm, actio hæredi nò quæritur quasi nominato: sed perinde ac si mulier sibi, cum moretur, dotem

¶ *Intellectus.*
l. Secundùm.
C. De contrahen. & cõmittē. stipula.

esset stipulata. Quo casu, mulieri, cum viues more-
retur, actio quaeritur: & quasi hæreditaria in hæredẽ
transmittitur. §. Ita autẽ, Insti. De inuti. stipula. Vn-
de in Baldi specie. d. l. i. in fi. ff. De pact. illa verba,
pro eo quem declarabo, in irritum recidunt, si nemi-
nem declarauero: sed promissio nõ manet irrita, quę
sustinetur in mea stipulantis persona, vt cũ iudicio
explicauit Soci. in. l. Vtrum. §. Cũm quidam. n. 9. ff.
De reb. dub. Secundũm quę, is, qui recepit emphy-
teusim pro se, & eo, quem nominauerit: si neminem
nominauit, sibi ipsi dũtaxat emphyteusim quæsisse
intelligetur: cũm emphyteusis nõ sit hæreditaria,
& in hæredẽ, nisi ex nominatione, transire nequeat.

Ex his apparet, quod. l. Regia fundum emphy-
teuticum per modum maioratus eo casu detulit,
quo iuxta rationem iuris cõmunis, redire deberet ad
dominum directum. In qua re animaduertere possu-
mus, & legis manifestam, & hominis præsumptam
affectionem. Lex enim filium emphyteutæ, nepoti
eiusdem prætulit, & utique ex præsumpta parentis
affectione: quasi is ad eius fundi maioratum nomi-
nasse intelligatur filium suum secundò genitum po-
tius, quàm nepotem, ex primogenito conceptum.
Ergo & si verba constituẽtis maioratum essent am-
bigua: exemplò legis Regiæ interpretandum foret,
quòd

quòd is filium nepoti præferre voluerit, quùm idonea diuersitatis ratio reddi non possit.

Sextò & ultimò vtor autoritate legis mentalis d. lib. 2. tit. 17. §. 1. vbi in bonis Regiæ coronæ filius nepoti est prælatus, secundùm ea quæ superiore articulo latè ostēdimus. Et primò considero, quòd sicut legislator verbis illius §. 1. quæstionem patruī & nepotis pro exclusa habuit: ita quoque testator, qui in proposita specie similibus verbis maioratū constituit: satis dicetur cauisse, vt filius secundò genitus nepoti, filio primogeniti, similiter præferatur, argumē. §. Disponat testator, & erit lex, in Authen. De nuptijs Colla. 4.

Secundò considero, quòd etsi verba testamēti essent obscuriora, nec tã expressim filio fauerēt: colligendum esset in re dubia, quòd testator filium nepoti prætulisset. Nam quia dicta. l. mentalis in filij fauorem facta esset in maioratu bonorum Regiæ coronæ, & similiter Regia lex lib. 4. tit. 62. §. Et si uandese, in maioratu fundi emphyteutici: defunctus conformasse credetur volūtatem suam cū legibus Regni, quæ filium nepoti prætulerunt, secundùm ea quæ in proposito argumentatus est Andre. Sicul. cons. 10. col. 2. lib. 2.

Tertiò considero, rationē eiusdem. l. mentalis induci

duci posse ad propositã speciẽ. Obseruauĩ enim, rationẽ eius legis in eo præcipuẽ constituisse, quòd materia concessionis dominicæ, repræsentationem nõ admitteret. Planẽ in pposita specie, & alias vbi qui maioratum instituit, filium maiorem titulo fideicõmissi vocat: materia non admittit repræsentationẽ, vt primo argumento supra demonstraui. Igitur ex eadem legis mentalis ratione filius in huiusmodi maioratibus nepoti est præferendus. Denique cùm Bar. in. d. Authẽ. Post fratres. 2. C. De legit. hæred. docuerit, quòd in maioratu, cuius materia nõ admittit repræsentationẽ: filij causa potior est, quàm nepotis: consequens est, vt iudices iuxta Bar. sententiã iudicare debeant. Nã Bartoli sentẽtia in eo articulo cõmuniter recepta videtur, vt supra ostẽdi pag. 31. & factis est, doceri non posse, quòd sit communiũ repro-

*Bartoli auctori-
tas quanta sit
in hoc Regno.*

bata: vt secũdũ ipsam iudicari debeat in hoc Regno. l. Regia lib. 2. tit. 5. §. 1.

Adjicio, præsumptam volũtatem eius, qui maioratum instituit, magis accommodari in proposita specie in fauorem filij contra nepotem, quàm in specie legis mentalis. Siquidem in Regis donatione nõ potuit considerari eiusdem Regis affectio ordinata, vt filium donatarij primò, & deinde nepotem inuitaret. Scribit enim Abb. conf. 85. in fi. n. 4. &

& n. 5. lib. 1. quòd in donatione Regis Castellæ, facta Petro Affan de Ribera, & eius filio maiori, non erat æstimanda ipsius Petri præsumpta & ordinata affectio: sed magis Regis donatis intentio. Proinde sensit, quòd si pèderemus ex solius Petri præsumpta affectione: interpretandum foret in re dubia, quòd filium secundò genitum nepoti, primogeniti filio, prætulisset: Quod etiam significavit Paul. Castrens. d. conf. 164. pen. col. in princ. & manifestiùs expressit Præpos. in cap. 1. col. 17. vers. Non obstat quartū. De feudo Marchiæ. Ergo consequens est in nostra specie, ex horum authorum sentètia inducere, quòd testator, ex cuius solius præsumpta affectione pendemus, filij filium maiorem pronepoti, nepotis primogeniti filio, anteposuerit. Sic apparet eò rem esse perductam, vt quamuis prima facie propter repræsentationis priuilegiū, causa nepotis melior esse videretur, quo casu esset ex ascendentibus qui maioratum instituisset, vt significatum est. l. 40. Tauri: non tamè melior, sed deterior causa eiusdem nepotis esse incipiat in eadem specie.

Præterea adijcio, iuris rationem euidentius facere contra nepotem in hoc maioratu vltimæ voluntatis, quàm in maioratu donationis Regiæ d. l. métalis. Siquidem in concessione dominica honorū Regiæ

coronæ, materia quidem maioratus nō admittebat repræsentationem. Verum tamen adhuc laborandum fuit super excludenda transmissione, quæ locū habere videbatur quasi spei, quæsitæ ex contractu, §. Ex conditionali. Insti. De verb. obligatio. Planè in maioratu, in vltima voluntate constituto, non est, q̄ de spei transmissione possit tractari, iuxta nota. per gl. receptam in. l. vna. fina. schol. C. De his qui ante apert. tabu. Quæ consideratio adeo non est leuis: vt grauisissimi omnium authores, qui partes nepotis tenuisse memoratur, significauerint: sentētiam suam, non æquè procedere in maioratu, qui in vltima voluntate fuisset constitutus. Nam primū Ioā. Andree ad Specul. tit. De feudis, ad finem, ita inclinavit in partes nepotis: vt sentiret, nepotis causam fieri deteriorē in maioratu vltimæ voluntatis. Quod etiā innuit Abb. conf. 85. col. 2. lib. 1. & clariū Præpos. in cap. 1. col. antepen. De feudo Marchiæ. Vnde & Alex. conf. 123. Discussis. col. 2. n. 2. vers. Benefaciunt. lib. 1. scriptū reliquit, quòd Ioā. Andree vbi suprā, & alij autores, quos allegat: in quæstione patris & nepotis constituerunt differentiam inter maioratū, qui deferretur ex dispositione statuti, & eum, qui deferretur ex testatoris dispositione.

Quum igitur his argumentis placeat hæc sentētia,

tia, non obstabunt contrariæ partis arguméta: quoniam omnibus ex ordine satisfieri potest.

*Responsio ad
argumētane-
potis cōtra pas-
truum.*

Et primò non obstat primum argumētum, quo dicebatur, appellatione filij venire nepotem. Nam Alex. conf. 4. Ponderatis. n. 7. lib. 4. Philip. Dec. cōf. 443. n. 20. responderunt, quòd licèt id verum sit generaliter: non tamen appellatione filij maioris venit nepos minor, argumen. l. fina. C. De natura. libe. Sed quoniam hæc responsio non concluderet, si nepos esset natu maior, quàm patruus: ego respondeo, quòd filij appellatione non potest nepos venire: nisi quando filius non extiterit, vt docuit Bart. in. l. Liberos. n. 18. ff. De verb. significa. & probat tex. in. d. l. Cum pater. §. Hereditatem. 1. ff. De lega. 2. & obseruarunt Soci. n. fina. Iason. n. 23. in l. Gallus. §. Instituens. ff. De libe. & posthu.

Secundò non obstat secundum argumentũ: quoniam satis probatum est, appellatione filij non venire nepoté in hac specie. Ergo similiter appellatione filij maioris non veniet nepos maior, nedum minor. Deniq; argumenta & subtilitates Paul. Castrés. d. conf. 164. n. 3. lib. 2. & Soci. d. cōf. 252. n. 18. lib. 2. possent procedere in maioratu, cuius materia repræsentatione admitteret. Sed quum proposita maioratus successio non admittat repræsentationem: cessant

omnia eorū, & aliorū autorū argumēta de successi-
one ipsius nepotis in locū & gradū primogeniti filij.

Tertiò non obstat autoritas opinionis, quæ cō-
muniore esse videtur pro nepote: quoniam similiter
respōdeo, posse id recipi in materia feudorum & al-
terius successionis, in qua detur repræsentatio. Cete-
rūm vbi non datur repræsentatio: & verior & cō-
muniore opinio est pro patruo contra nepotem, vt
aliās obseruauimus. Atque ideo Soci. conf. 47. facti
narratione. n. 12. lib. 3. non rectè argumētatus est de
feudo ad maioratum in hoc articulo: quum repræ-
sentatio, quæ in feudis contra rationē iuris cōmunis
locum habet, in maioratu locum habere nō debeat.

Quartò non obstat quartum argumentum ex
authoritatibus Abbatis conf. 85. lib. 1. Castren. conf.
164. lib. 2. Ludo. Roma. conf. 29. Andree Sicul. conf.
10. lib. 2. qui in terminis eorūdem verborū, & in ma-
teria non admittēte repræsentationem, nepotis cau-
sam defenderūt. Nam primū agnosco, qđ Abb. &
Castrenf. qui in vna eadēq; specie pro nepote con-
tra patruum cosulti responderunt: iustam & præci-
pua rationem habuere verborū concessionis. Ete-
nim Rex Castellę filium maiorē Petri Affan & eius
filios ita vocauerat: vt nepotem, ex primogenito cō-
ceptum, filio secundò genito prætulisse videretur.
Idque

Idque Abbas. & Paul Castrés. expenderunt, vt circa Pauli sententiam (quæ eadem Abbatis fuit) obserua-
uit Alex. consil. 4. Ponderatis. n. 14. versic. Nec etiã
lib. 4. & Soci. in l. Si cognatis. n. 5. vers. Sed potest. ff.
De reb. dub. Nam & qui asserunt, patruī causam præ-
ualere: planè admittunt, q̄ si ex verbis concessionis
colligatur, primogeniti filium esse præferendum: is
vtiq; patruo præferetur. Quod circa sententiã, quam
Rex Robertus tulit de Comitatu sancti Seuerini: ad-
notauit Math. de Affli. in c. 1. n. 90. De success. feudi.

Sic & Ludo. Roma. rationè habuisse videtur ver-
borum cõcessionis, vt admonuit Andr. Tiraq. in. d.
q. 40. n. 11. Sed sanè præcipuã rationè habuit, quòd
primogenitus filius Petri Affan in acie belli cecide-
rat, vt ea ratione æquū foret, q̄ quasi viuus filio suo
prodesset, argu. l. Bello amissi. ff. De excusa. tuto.

Andreas autem Sicul. qui in nostris terminis cõ-
trarium consuluit, motus est ex coniectura legū Re-
gni, quæ nepoti contra patruum fauebant. In nostro
autem Regno leges Regiæ per contrariū patruo
aduersus nepotē fauēt, vt d. lib. 2. ti. 17. §. 1. & d. li. 4.
tit. 62. §. *E finandose*. Sed meliùs respondetur, quòd
ipse non rectè consuluit: vt qui præcipiti & impro-
uido iudicio plerumque vsus fuerit. Nam & præ-
ualere debet Iurisconsultissimi Alexandri autoritas

conf. 4. n. 9. vers. Et istud ostēdit lib. 4. vbi in eisdem terminis contrarium probauit. Deniq; ex his, quæ Andre. Sicul. & Alex. in allegatis consilijs referunt, constare videtur, quòd semel atq; iterum in eadem causa pronūciatum est pro patruo contra nepotem. Siquidem Andre. Sicul. scribit, quòd prima sententia fuit lata pro Gabriele filio maiore Raymūdi, aduersus nepotem primogeniti filium. Quāquam autem idem consulendo laborauerit, ostendere sententiæ iniuriam: sententia nihilominus peruenit ad authoritatē rei iudicatæ. Alex. enim non solūm asserit, rectè fuisse iudicatū pro Gabriele: sed etiā respondit, quisnam in maioratu iure succedere deberet Gabrieli mortuo, qui iustus & vltimus possessor fuisset.

Quintò non obstat quintum argumentum ex. l. Cū auus. ff. De conditio. & demonstra. quoniam multipliciter potest responderi. Et primò videretur respondendum, quòd testator non inuitauit Gōfalli filium ad hunc maioratum, quasi Gōfalli duntaxat filium: sed magis quasi Gōfalli filium natu maiorem. Porro quum hæc qualitas non reperiatur in eiusdem Gōfalli nepote, qui proponitur esse natu minor: cessat inductio. d. l. Cū auus, vt in specie responsum est ab Alexan. d. conf. 4. n. 6. in fi. lib. 4. & colligitur ex nota. circa eadē. l. Cū auus, per Ludo.

*De intellectu
l. Cū auus. ff.
De conditio. &
demonstra.*

Goza d. con. 89. In hac causa. n. pen. vers. Nō obstat. Sed quoniam hæc responsio non militaret, si nepos esset natu maior quàm patruus: ideo mihi non satis placet.

Secundò igitur respondeo & considero, Papiniani coniecturam adeo esse singularem in eo, quòd filium testatoris excludit contemplatione liberorum nepotis: vt contra Papinianum Dd. magnæ autoritatis locuti fuerint. Existimarunt enim, illius coniecturam propriè locum habere, si ageretur de exclu. l. edis extraneis: ne videretur testator alienas successiones proprijs antepone. l. Cùm acutissimi. C. De fideicommiss. Cæterùm minimè crediderunt, quòd contra testatoris filium fideicommissarium coniectura procederet, vt Bal. in. l. Cùm quidam, post prin. C. De impube. & alijs substi. & alij quos retulit & notauit Andre. Tiraquel. d. q. 40. n. 91. Sed equidem animaduerto, hunc errorem posse aliqua ex parte excusari. Quippe si Papinia. in. d. l. Cū auus, rationē non habuisset, quòd filius suā hereditatis partē ex patris institutione habuerat, & ultra eā prætendebat, partē nepotis sibi deberi: fortassis nō fecisset coniecturā, q̄ minùs scriptū inueniretur quàm dictū fuisset. Denique si præsuppositate-
stamenti validitate, defunctus filio partem suam mi-
nimè

nimè reliquisset, sed nepotè ex asse hæredè factum rogasset, vt si intra annū. xxx. moreretur, hæreditate patruo restitueret: diceretur, Papiniani responso locum non fore. Etenim si nepos intra eam ætatem, liberis relictis, decessisset, fideicōmissum patruo eius deberetur, cessante pietatis coniectura: quum propè impium videretur, filium qui secundùm verborū tenorem esset vocatus, à patris hæreditate penitùs excludere. Quod ita eleganter circa Papinia. coniecturam obseruauerunt Andre. Sicul. in repet. d. l. Cùm acutissimi, n. 83. Soci. in .d. l. Cùm auus. n. 41. Arceti. in. l. Pro hærede. §. Papinianus, col. pen. ff. De acqui. hæredita. Philip. Dec. in l. Generaliter. §. Cū autem. n. 6. C. De insti. & substi. Secūdum quæ in proposito diceremus, q̄ contra filium secundò genitū non iustè inducatur coniectura. d. l. Cùm auus. Hic enim filius iuxta testamenti verba admittendus videtur, quòd filius maior sit: nec excludi debet à nepote primogeniti filio, pietatis coniectura. Nam quum hic filius nihil præterea habuerit ex parentis iudicio: inhumanum esset, si penitùs excluderetur ab eiusdem parentis bonis.

Tertiò & meliùs respondetur, quòd tunc in his quæ modo diximus, persistere oporteret, si testator maioratū purè reliquisset Gonsalli filio primo-

genito: & cauisset, vt post mortem primogeniti, veniret maioratus ad fratrem eius secundò genitum. In hac enim specie propriè ageremus de inductione d.l. Cùm auus, & vteremur superiore solutione. Nos autem consideramus, quòd testator non dedit maioratum purè Gonfalli filio, sed sub conditione, & in eum casum, quo Gonfallo patri superstes fuisset: vt agnouerunt Abb.d.conf. 85.lib.1. & Castrens.d.conf. 164.lib.2. & Andre.Sicul.d.conf. 10.lib.2. Imò verò testator nec quidem sub conditione maioratū dedit primogeniti Gonfalli filio: quum totam demonstrationem & totum argumentū personæ, cui maioratum relinquebat, contulerit in quécūq; filiū, quem maiorem habuisset Gonfallus mortis tempore, secundum ea quæ supra obseruauimus in .3. argumento patris contra nepotē. Vnde procedit, q̄ in p̄posita specie minimè dicturi sumus, quòd primogenito Gonfalli filio substitutus fuerit secundò genitus filius, vt non rectè adstruere voluerunt Andre.Sicul.d.conf. 10. & Andre.Tiraquel.d.q. 40.n. 91.

Deniq; quòd d.l. Cùm auus, non possit quidquā facere pro nepote, primogeniti filio: conuincit eiusdem Papinia.responsum in.d.l. Cùm pater. §. Hæreditatem. r ff. De lega. 2. vbi nepos ex filio præmortuo cōceptus, non admittitur ad portionē, filio
post

mentis, quibus hoc probavi circa maioratus bonorum Regiæ coronæ, pag. 45. vers. Sed his.

¶ *Filia ultimi
possessoris præ-
fertur primo-
genitæ filie si-
sio.*

Secundò infero, quòd si Gófallus ex filia primo-
genita, quam viuus amisit, conceptū nepotem ha-
buisset mortis tēpore: filia secundò genita huic nepo-
ti præferretur. Quæ illatio illud nouum adfert, quòd
fœminā in successione maioratus masculino antepōnit.

At enim is qui maioratum instituit, masculinum
fœminæ præposuit illis verbis, *E se nã teuer filho ve-
nha a sua filha mayor q̄ teuer.* Sed & si masculi præ-
lationem verbis non compræhendisset: tacitè nihi-
lominùs sensisse eā videretur, vt hodie rectè declara-
tū est noua lege Regia, quæ sic habet. *Ey por bẽ que
daqui em diãte o filho barão socceda nos ditos mor-
gados z bẽs vinculados z preceda a sua írmaã, posto
que ella seja mais velha. E sendo a dita duuida entre
outros parentes em igual grao mais chegado ao vl-
timo possuydor: sempre ho barão preceda na socces-
am dos ditos morgados z bẽs vinculados a a femea,
posto que ella seja mais velha.* Sed tamen considerã-
dum est, quòd defunctus filium filiæ, non verò om-
nes liberos masculos anteposuit filiæ. Idem fecit lex
Regia, quæ disertè retulit se ad masculū & fœmi-
nam, in eodem gradu constitutos. Proinde signifi-
cavit, fœminā proximioris gradus regulariter mas-
culo esse præferendam, qui gradu sit remotior. Nam

¶ *Masculus fœ-
minã præcedit,
sed utiq; in eodẽ
gradu existen-
tem.*

non est eadem ratio præferendi masculum, qui non sit in pari gradu: vt colligitur ex his quæ scribit Bal. in. l. Quod verò. n. 3. ff. De legi. & Alex. in. l. Si dota- li, in fi. ff. Solu. matri. Curti. in tracta. feudo. 2. parte q. 5. limita. 15. Denique Didac. Couarr. Varia. reso- lu. lib. 3. cap. 5. n. 5. versic. Rursus septimò, resoluit, quòd maioratus simpliciter còstitutus, masculo pri- mùm defertur: vt foeminã, in eodem gradu existentē etiam natu maiorem, excludat. Quòd si foemina gra- du sit proximior, tunc ea admittēda est, excluso mas- culo qui sit gradu remotior. Sic cõsequēs esset dice- re, q̄ filia Gõsalli, eiusdem nepotem excluderet: quū nepos vno gradu remotior esset, siue vltimi possesso- ris, siue primi institutoris personam respicias.

Aduerte tamen, quòd superior resolutio dubita- bilis est ex his quæ scribit contra eam Albert. Brun. De statu. exclud. foemi. arti. 12. q. 14. n. 1. Mihi autem videtur, eam esse verã regulariter, videlicet quo casu masculus foeminæ præfertur, habitaduntaxat ratio- ne sexus masculini qui dignior sit: vt etiam verbis nouæ legis Regiæ significatum esse diximus. Cæte- rùm si statuto cautum sit, vt stante filio non succe- dat filia: nepos ex filio, quãuis sit in remotiore gradu, amitam excludet. Hæc nimirum species est, quam Albert. Brunus obijcit aduersùs superiorem conclu-

tionem. Nec dubitandum est, quin verius & receptius sit, nepotem in ea specie amitæ præferendū, ex Bartolo in. l. Liberorum. n. 12. ff. De verb. signifi. Verùm huius receptæ sententiæ diuersa est ratio: quoniam scilicet nepos ita amitæ præfertur, quasi omnimodò in locum filij successerit. Porrò huius successionis in locum filij, cumulatur plures & quidē probabiles rationes, quarum meminit Aret. in. l. Gallus §. Instituens, col. pen. ff. De libe. & posthu.

¶ Nepos ex
masculo conce-
ptus præfertur
amitæ etiā na-
tū maiori.

Hoc argumento diceremus, Gōsalli nepotem ex filio susceptum, amitæ suæ præferendum. Etenim filij appellatione, defunctus nepotem Gōsalli designasse videretur: vt illa cōditio, *Et se nam teuer filio*, intelligenda foret defecisse, relicto nepote, filij filio, argumen. l. Lutius. 2. ff. De hære. insti.

In proposita autem specie eandem conditionem extitisse animaduertimus: quum Gōsallus nec filiū, nec similem filio nepotem, moriens habuerit. Non enim potest videri similis esse filio masculus nepos ex filia susceptus, qui patris alienā, non Gōsalli aui nec institutoris proavi familiā sequatur. l. Familiæ, in fi. cum vulga. ff. De verb. signi. tradit Bal. in. l. fin. n. 2. C. De libe. præte. Cápez. De dote, vlti. parte. q. 41. Laurus de Pala. De succes. masculo. 2. parte. n. 19. Soci. Iunior cōf. 1. n. 38. lib. 1. Sic filia secundò genita præ-

præferet nepoti primogenitæ filio: quia ipsa, quæ maior fuisset tēpore mortis paternæ, verbis auctē institutionis demonstrata videretur, nec cōiectura vrgeret in contrarium. Quod ferè in terminis respondit Bal. conf. 275. Quod pro regula. n. 6. & fina. versic. Quare dico, lib. 2. & meminit eius consilij Andre. Tiraquel. De iure primogeni. q. 10. n. 25.

Vnde si vltimus possessor de primi institutoris agnatione nō esset, sed ex cognatione transversali, & decedens filiā & ex primogenito filio nepotē superstites habuisset: defendi posset causa amitæ cōtra nepotē. Nam hæc quasi proximior videretur admittenda. l. Cū ita. §. In fideicōmissio. ff. De lega. 2. Nec ei sexus foemineus obstaret: quia cū remotiore cognato certaret. Nec repræsentatio, quā Bart. considerat in d. l. Liberatorū. n. 12. vers. Præterea, faceret pro nepote, etiā si rectè induceretur glo. in d. §. In fideicōmissio, in verb. proximo: quia sumus in remotioribus transversalibus institutoris, Authē. Post fratres. 2. C. De legi. hære. Deniq; nulla conseruandæ agnationis cōiectura posset sumi in fauorem nepotis cognati, argumen. eorum quæ tradit Albert. Brun. De statu. excluden. foemi. articu. 3. n. fin. vers. Prædicta. Item allegaretur pro hac parte, quod olim fuisse iudicatū super Comitatu Atrabacensi de Regno Hispaniæ,

*Nepos an ali
quo casu exclu
datur ab amio
ta: etiam si ipse
masculus sit &
masculi filius.*

refert

refert ex allega. Bartho. de Capua, Matth. de Afflict. in cap. 1. n. 88. De successio. feudi. Denique rectè induceretur. l. Regia lib. 4. tit. 62. §. *Et finandose*, vbi ad emphyteusis maioratum, in quo masculus excludit foeminam eiusdem gradus: filia emphyteutæ excludit nepotem ex primogenito filio conceptum. Nam & materia non admittebat repræsentationem, & in maioratu, qui finiendus erat in duabus personis, non est habita ratio agnationis: etiã si quodãmodò indutus fuit ex præsumpta emphyteutæ nominatione.

In maioratu autem bonorum Regiæ coronæ, ad quem filia possit admitti, retineo cõclusisse, quòd filia non admittetur: nisi in defectum masculorum liberorum etiam vltioris gradus. Sed tamen alia ratio est maioratus & emphyteusis, in quibus foemina succedit regulariter: nisi à masculo excludatur. Alia autè ratio est illius maioratus, cuius foemina est incapax: nisi pacto admittatur: vt obseruauit in simili Andre. de Yfernia in cap. 1. De eo qui sibi & hære. suis mascu. et foemi. quem retulit ibi Matth. de Affli. n. 13. & secutus est Phil. Corn. cons. 199. In præsentibus n. 38. lib. 2. Quo loco tres qualitates considerat, videlicet proximioris gradus & sexus & ætatis. Porrò ostendit, qualitatem gradus proximioris meritò excellere, & cæteris omnibus præualere: vt quæ sola

cum

*Differentia,
vtrum femina
admittatur ex
pacto, quã alio
qui sit incapax:
in verò citra
pactũ ita admit
tatur, vt mas
culus eam præ
cedat.*

cum iuris communis rationibus congruat.

Tertiò infero, quòd si vltimus possessor moriens nullum filium nec filiam superstites reliquerit, sed tantùm ex duobus filijs masculis duos nepotes: præferetur nepos, ex secundò genito conceptus, si natu maior fuerit, secūdum ea quæ dixi pag. 55. vers. Ego autem. Nam & l. Regia d. lib. 4. tit. 62. §. *Et finãdofe*, significauit, quòd in hac specie, si ageretur de maioratu fundi emphyteutici, præferendus esset ex his duobus nepotibus, qui ætate maior esset. Siquidem ibi expressum est, quòd qualitas illa patris prædefuncti natu maioris, æstimari non debet in eius filio.

Si tamen cætera omnia essent paria, tunc nepotis qualitas, quòd esset ex primogenito filio conceptus, mouere possiet, vt is alteri præferretur. Quid enim si ambo ætate pares essent: sicuti aliàs proponitur in. l. Si fuerit, ibi, & *duo pares ætate sint*. ff. De reb. dub. Et quum nullatenus dicendum foret, vtrumque excludi: esset qui diceret, vtrumque fore admittendum, argumen. l. Qui ex duobus. ff. De vulga. l. Qui duos. ff. De reb. dub. & quæ resoluit Andre. Tiraquel. De iure primogeni. in conclusione. 17. quæstionis. Sed quia uoluntas instituentis maioratum, ea fuit, vt vnus tantùm admitteretur: non absurdè sentiet qui putauerit, ex eiusdè defuncti præsumpta volun-

tate

¶ *Nepos ex primogenito conceptus licet non præferatur nepoti, natu maiori, secundo geniti filio: præferatur tamen eisdem, si ambo patres ætate fuerint.*

tate inducendū, vt nepos ex primogenito cōceptus, magis admittatur. Nā si id haberi debet pro disposito, quod verosimile est, defunctū dispositurū fuisse, vt nota. in. l. Tale pactū. §. si. ff. De pactis: non absrexit, hoc ita inducere. Ex eo enim, q̄ maioratum instituens, maiorē natu prætulit: nōnullum argumentum potest colligi, vt ex primogenito conceptū fuerit in re dubia prælaturus, argu. §. Item vetustas, in princ. Insti. De hære. quæ ab intesta. deferū. Deniq; hoc magis cōiiciendū esset, quàm quòd voluerit, maioratū à duobus liberis æquè maioribus obtineri: & discordias inducere quas materia cōmunionis solet excitare. l. Cūm p̄r. §. Dulcissimis, in fin. ff. De lega. 2.

Quartò infero, filiū secundo genitū nepoti præferēdū: etiā si pater & primogenitus filius: ruina, incēdio vel naufragio pariter decesserint. Nam ex pariter defunctis neuter alteri superuixisse præsumitur: & ius aptatur, perinde atq; si cōstaret, ambos vno tēporis puncto fuisse extinctos. l. Quod de pariter. ff. de reb. dub. Vnde quū primogenitus nō probetur, nec præsumatur, patri superuixisse: futurū est, vt filius secundo genitus videatur, verbis institutionis esse demonstratus, vtpotē filius maior tēpore mortis paternæ.

Atqui dices, eam regulam non procedere in hac specie, in qua & pater & filius primogenitus pubes,

vno pariter casu decesserunt. Etenim filius patri supervixisse credendus est. l. Qui duos. §. Cùm in bello & §. si Lutius. l. Cum pubere. ff. De reb. dub. Sic primogenitus post diem fideicommissi cedentē, hoc est, post mortem patris sui, credetur esse mortuus. Consequenter maioratum quæsiisse intelligetur, & quæsitum filio suo reliquisse: ut hac ratione cōclusimus in superiore articulo circa maioratum bonorū Regiæ coronæ in vltima illatione.

Sed tamen in hoc maioratu bonorum patrimonialium retinendū est, quòd filij secundò geniti causa potior sit: quoniam videlicet admittenda nō est præsumptio, quòd primogenitus filius patri supervixerit. Allego tex. singularem in. l. Ex facto. §. Si quis autem. ff. Ad Trebel. vbi expressum est, quòd si hæres rogatus fuit, si sine liberis decessisset, Titio hæreditatem restituere: conditio fideicommissi existit, si hæres cū filio etiā pubere simul vno casu decesserit. Nec enim filius pubes patri supervixisse creditur ad exclusionē Titij fideicommissarij, qui ius suū ex hominis dispositione prætendit. Deniquè si agamus de legis dispositione, hoc est, de patris intestati hæreditate: tūc credimus filiū puberē patri supervixisse. d. §. Cū in bello, cū simi. Sed si agamus de fideicommissaria hæreditate, hoc est, de hominis dispositione:

¶ Patrus nepoti est præferendus in maioratu bonorum patrimonialium, etiā si pater vltimus possessor cū primogenito simul decesserit: quia non præsumetur primogenitus patri supervixisse.

lex non inducit suam illam præsumptionē: sed vult
 stari regulæ qua constitutū est, nihil esse præsumen-
 dum. Et ita se habet communis opinio, quæ distin-
 guit legis dispositionē ab hominis dispositione: vt
 in superioris articuli vltima illatione scripsi, pag. 69.

Vndè potuit dubitari an circa maioratum bono-
 rum Regiæ coronæ non admitteretur huiusmodi
 præsumptio: quoniã non solūm Regis donantis, &
 legis mentalis dispositio erat æstimanda, sed etiam
 ipsius primi donatarij, qui donationem sibi & suis
 meruerat. Proinde non videbatur absoluta legis dis-
 positio: quum mixturam quoq; haberet ex hominis
 dispositione. Verūtamen præsumptionē fauorabi-
 liter induximus, vt nepotis causam vtcūque contra
 patrum iuuaremus: quæ in maioratu bonorum pa-
 trimonialium similiter defendi non potest.

Illud nihilominus pro nepote contra patrum in
 hac specie considerari posset, quòd maioratus erat
 constitutus ab ascendente. Quo casu videtur habe-
 re locum præsumptio quòd primogenitus filius pu-
 bes patri superuixerit, etiam si agamus de hominis
 dispositione. Nam tex. in. d. §. Siquis autem, non vi-
 detur procedere, si testator ipse fuisset ex parētibus,
 qui filiū hæredem rogasset, vt Titio hæreditatē resti-
 tueret si sine liberis decessisset. Tunc enim si hæres

cum filio pubere simul vno casu periisset: credendū fuit, quòd filius patri superuixisset. Sic consequenter Titius fideicommissarius excluderetur: quasi defecta fideicommissi conditione. Hoc ita constanter asseruit Soci. in l. Sed & in illo, col. fin. ff. De reb. dub. dices, q̄ hæc est noua limitatio ad. §. Siquis autem, & quæ in consulendo probanda sit. Mouetur argumēto, l. Cūm auus. ff. De conditio. & demonstra. v̄: parens testator hæredis filij liberos inuitasse videatur ad eadem bona.

Ego autem persisto in eadē opinione, vt existimē, nec quidē in hac specie admittendam fore præsumptionē, quòd filius pubes patri superuixerit. Proinde arbitror, Socini sententiā nec in consulēdo, nec in iudicādo probandā fore: quoniā tex. in. d. §. Siquis autem, procedit et procedere debet, etiā si testator fuisset parens, qui filium hæredem fideicommissio nerasset. Allego pro hac sententia tex. in. d. l. Qui duos. §. Si Lutius, ibi, *Quem solum*. ff. De reb. dub. vbi Iureconf. significauit, quòd etiam si de patris hæreditate agatur: filius patri non præsumetur superuixisse, si agamus de mera hominis dispositione. Quod ita ex eo. §. collegit Bart. in. d. l. Quod de pariter 2. col. & secutus est eam collectionem idem Soci. in. eo. §. Si Lutius. n. fina. Præterea induco

¶ Intellectus. §
Siquis autem. l.
Ex facto. ff. Ad
Trebellia.

Vlpiani sententiam in eodem. §. Siquis autem, vt nō minùs intellexerit, se loqui in testatore, qui parēs fuisset. Cōsidero enim, quòd in princ. eius. §. nō proposuit, conditionem, si sine liberis decesserit, fideicommissō adscriptam fuisse: sed continuauit tractatum eiusdem conditionis, quam superioribus. §§. expresserat. Planè si probauero quòd in duobus proximis superioribus. §§. idem Vlpia. locutus est etiam in testatore qui parens fuisset: consequenter ostendam, quòd in. d. §. Siquis autem, etiam de testatore parēte verba fecerit. Et quidem in. §. Ex facto, Vlpianus expressim locutus est in parente, quę filiū rogauerat, &c. Mox in. §. Siquis rogatus. 2. etsi non exprimat, se in parente loqui: non minùs de parente loquitur. Etenim refert se ad Papiniani responsum in. l. Cùm pater. §. Hæreditatem. 1. ff. De leg. 2. vbi Papinia. in parente specialiter locutus est.

Concludo igitur in proposita quæstione, qđ filius secūdo genitus succedet in maioratu, quem auus instituit & pater tenuit, excluso nepote: quoniam videlicet primogenitus non est credendus, patri superuixisse in hūc effectū succedendi in maioratu. Sic illud pulchrum & scrupulosæ subtilitatis eueniet: sed tamen verum & necessariò probandū, quòd primogenitus creditur, patri superuixisse: vt hæreditas patris

intestati sibi & secundò genito fratri delata intelligatur. d. §. Cùm in bello. d. §. Si Lutius. Et tamen idè primogenitus non credetur, patri superuixisse ad effectum succedendi in maioratu quem pater tenuit, vt probatur in. d. §. Si quis autem.

Quintò infero decisionè quæstionis, quæ aliàs ex facto cõtigisse dicebatur. Quidam enim filiũ vnicũ & duos fratres habens, maioratum ex tertia bonorũ parte instituerat: eumq; filio & deinde eiusdè descendibus reliquerat. Et quo casu linea filij esset extincta: de maioratu his verbis cauerat, **Uenha ao meu parente mais chegado.** Filius quæsito maioratu sine liberis decesserat: de cuius successione contendebant defuncti frater natus minor, et ex prædefuncto fratre natus maiore, conceptus filius. Itaque incurrebat quæstio patruĩ & nepotis de maioratu contendentium. Pro nepote dici poterat, quòd eius pater, si vixisset, vtpotè natus maior: sine dubio ad maioratum fuisset admittendus. Quare & ipse, quasi in gradu patris sui succedens, admitti similiter deberet: quum repræsentatio in huiusmodi specie locum habere videbatur. Siquidem agebat de successione fideicommissi bonorum patruĩ sui, ad quæ pariter cum patruĩ aduersario fuisset admittendus, si diuidi potuissent, argu. Authè. Cessante. C. De legi. hære. coniu

Et a gl. receptæ autoritate in l. Cùm ita. §. In fideicō-
 millo, in verb. pximo. ff. de lega. 2. Sic ex priuilegio
 repræsentationis, nepos hic etiam natus minor, quia
 filius esset fratris maioris: diceretur esse præferendus
 patruo suo annis maiori, secundum id, quod supra
 receptum esse diximus, & responderunt in his fermè ter-
 minis Aret. cōs. 162. Diligēter, & Soc. cōs. 252. lib. 2.

¶ Gl. l. Cùm ita
 §. In fideicōmis-
 so, in verb. pro-
 ximo. ff. De le-
 ga. 2. Vtrum p-
 cedat eo etiam
 casu, quo testa-
 tor fecit mētio-
 nem proximio-
 ris de familia.

Sed tamen pro patruo considerari poterat, quod
 autoritas gl. in d. §. In fideicōmissio, eo propriè casu
 locum obtinet, quo testator fideicōmissum familiæ col-
 lectiuo nomine reliquisset. Cæterum ubi proximio-
 ri de familia fideicōmissum dedisset: cessare videret
 gl. sententia. Siquidem testator proximioris designa-
 tione exclusisset eum, qui proximior non esset: vt re-
 soluit Dida. Couarr. Præctica. quæstio. cap. vltimo
 n. 4. versic. Tertiò ad intellectum. Tametsi autores re-
 ferat, qui intellexerunt, etiam in hac ipsa specie gl.
 sententiam procedere.

Certè si verba institutionis talia fuissent, *Uenha
 ao parente mays chegado*, patruus causa contra nepo-
 tē sine dubio prævaleret. In hac enim verborum cō-
 ceptione inter omnes cōstare deberet, quod testator
 sensisset de cognato suo: non verò de eo, qui vltimi
 dūtaxat possessoris cognatus esset, iuxta Bar. doctri-
 nam in l. Si cognatis. n. 2. ff. De reb. dub. quā in hoc

articulo probandã fore, agnoscit Maria. Soci. Junior
 confi. 126. Maxima. n. fin. lib. 1. Vbi tamen quis vlti-
 mi possessoris cognatus esset, atq; etiam probaretur
 esse ex defuncti, qui maioratũ instituit, cognatione:
 tunc proximitas magis respectu vltimi possessoris,
 quàm defuncti, attendi deberet in hoc Regno, secun-
 dũ legis Regiæ autoritatem, quæ nouissimè lata
 est, in hæc verba,

Dom Sebastiam per graça de Deos Rey de
 Portugal. zc. Faço saber aos q̄ esta minha
 ley virem que auendo eu respeyto aas duuidas que
 muytas vezes se mouiã acerca da socessam dos mor-
 gados z beês vinculados, se socedera a ho parente ma-
 ys chegado ao primeyro instituydor, se ho mays che-
 gado ao vltimo possuido. zc. Ey por bẽ z me praz q̄
 da quem diante nos morgados z bês vinculados de
 qualq̄r qualidade q̄ se jã soceda ho parente mays che-
 gado ao vltimo possuydor quando ho primeyro insti-
 tuydor ho nã declarar ou desposer e outra maneyra.

Quum igitur defunctus cognatum suum maiorẽ,
 qui proximior esset filio vltimo possessori, vocasse
 intelligatur: consequens foret, patrum nepoti præ-
 ferre, etiam si patruus natu minor esset quàm nepos.
 Cõstat enim, quòd filio propior gradu est patruus,
 quàm patruus filius. §. Tertio. & §. Quarto, Insti. De
 gradi. Nec vllò colore posset patruus filius dicere, qd̄

*Proximior co-
 gnatus, ad ma-
 ioratũ vocatus.
 Et si referri de-
 beat ad proxi-
 miorem vltimi
 ipsius possessoris:
 ita tamen intel-
 ligendum est, si
 idem fuerit
 de cognatione
 eius qui maior
 ratũ instituit.*

intelligi deberet esse in gradu patris prædefuncti: quū etiam si ageret de successione eiusdem ultimi possessoris, nullatenus posset, priuilegiū aliquod re- præsentationis prætere, Authen. Post fratres fratrumque filios. C. de legi. here.

¶ *Intellectus. l. 40. Tauri.*

Sextò & vltimò infero intellectū l. 40. Tauri, ibi, Lo qual no solamente mandamos q̄ se guarde y pla- tiq̄ en la successiõ del mayorazgo a los ascendientes: pero aũ en la successiõ del mayorazgo a los transuer sales. Videndum enim est, vtrū ascendentiū & transuersaliū mentio referenda sit ad eos qui maioratū instituerūt: an verò ad eos, ad quos vltimo loco maioratus spectauit. Et mihi videtur, legē nequa- quā esse restringendā ad posteriorē hunc sensum: quoniam prior & proprietati verborū, & ipsius legis sententiæ magis conuenit. Nam hæc verba, Petrus successit ascendētibus, possunt dupliciter accipi: vel quòd Petrus successit ascendētibus in bonis eorundē: vel quòd successit in locū ascendētīū, capiēdo bona al- terius, quæ ascendentes in vita habuerunt. Prior autē interpretatio videtur esse receptior ex sententia Bal- di, si rectè expédatur, in l. fin. ad finē, vers. Si autē di- ctio, succedat. C. De sacrosan. eccles. Rapha. Fulgo. cons. 33. Titius. Philip. Corne. cōsil. 47. Videtur pri- ma facie. n. 7. li. 1. Soci. in l. 1. n. 36. ad fin. ff. de vulga.

¶ *Succedat, ver- bum, conuētū persone datiuo casu, quo modo intelligendum.*

Philip.

Philip. Dec. in. l. Precibus. n. 17. C. De impube. & alijs Lanfran. n. 14. Lancelo. Galiau. n. 64. in repet. l. Centurio. ff. De vulga. Vnde verba d. legis Tauri magis aptabuntur in hunc sensum, quòd quis ascendentibus & transuersalibus dicatur succedere, vbi eis in eorum bona succedit: quum per fideicòmissum ipsi testatori succedatur, argumè. l. Cohæredi. §. Cù filie, vers. Nec fideicòmissò. ff. De vulga. Huic etiam interpretatationi magis accòmodatur ipsius legis sententia: quum apertè significet, difficiliorem fuisse decisionem, si transuersalibus quàm si ascendentibus succederetur. Planè difficilior videbatur esse decisio pro nepote, si transuersalis quàm si ascendens; maioratum instituisset, argumen. Authen. Post fratres. 2. C. De legit. hære. & eorū quæ supra scripsi pag. 79. vers. Sextò & vltimò. Contrà non potuit videri difficilior esse decisio pro nepote, si transuersalis, quàm si ascendens, fuisset vltimus possessor. Nec enim sumus in feudis, in quibus ex psona vltimi feudatarij repræsentatio inducitur, perinde atque si de eiusdem legitima hæreditate iure ciuili ageretur. Denique ex persona eius qui maioratum instituit: constituendum fuit, vtrùm in ei succedentibus repræsentatio locum haberet, secùdùm ea quæ obseruauimus suprà pag. 34. cum seq. Cùm igitur lex voluerit, ne-

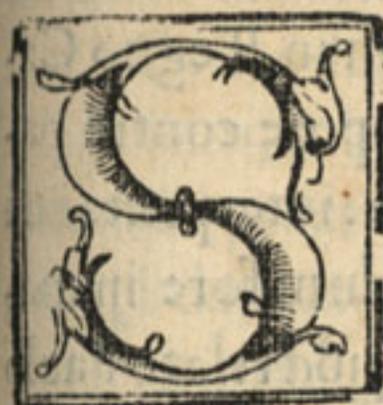
potis causam esse potiorē, etiā si is qui maioratū instituit, esset ex vltioribus transuersalibus: comprehēditur videbitur omnes casus: vt nihil intersit, vtrū vltimus possessor ex ascendētibz fuerit, an ex trasuersalibus. Et bene verba se habent ad omnes casus pertinentia, *De manera que siempre el hijo y sus descendientes legitimos por su orden representen la persona de sus padres.* Quibus verbis lex generaliter cōclusisse omnes casus videtur, vt in simili obseruat Bar. in l. Pater. §. Fundū. ff. De lega. 3. Sic constituto iure Regio noua repræsentatio inducta est: vt aliās in .l. In quibus. C. De secun. nupti. & in Authen. De hære. ab intesta. venien. §. Reliquum, Colla. 9.

*Nepos patruus
preferitur in Re-
gno Castellæ in
distinctione.*

Ex his deducitur, quòd etiā si is qui maioratū instituit, atque etiā vltimus possessor, fuissent ex remotioribus transuersalibus patruus & nepotis, qui de maioratu contenderent: nepos ex sententia d. legis Regiæ, preferri deberet. Quod propemodūm ita resoluit Dida. Couarr. Practica. quæstionum. cap. vlti. nu. 10. cuius opinionem valde probo. Tametsi Ant. Gomez. in l. 8. Tauri. n. 20. & Grego. Lupus in l. 2. in verb. *El mas propinco pariente.* versi. Sed quid si aliquis. tit. 15. Parti. 2. diuersum putauerint. De intellectu autē eiusdē. l. Tauri. in fin. verb. dicetur aliquid in sequēti articulo: ad quē iam transitū faciamus.

DE REGNI

successione.

UPER EST de successione Regni grauior quæstio, quam initio operis testatus sum, apud me esse in difficili. Quid enim si mortuo Portugallia Rege, extarent filius eius secundo genitus annis maior, & ex prædefuncto filio primogenito (quem Principem Hispania appellat) conceptus nepos, adhuc infans? Nempe controuersia ferè inextricabilis oriretur, vter alteri præferri deberet: quum nec iure Regio, nec communi, hoc satis constitutum videatur.

Atquè vulgo affirmaretur, quæstionem hanc decisam esse lege mentali, quæ sine dubio filium in bonis Regiæ coronæ nepoti prætulit. Quippe verbū ex legibus, sic accipiendum est, tam ex legum sententiâ, quàm ex verbis l. Nominis. §. Verbum. ff. De verbo. signi. & sententiâ legis mentalis manifesta esse videtur. Non enim aliter deferri deberent bona Regiæ coronæ, quàm ipsa corona Regia: quū nō liceat à capite mēbra recedere. c. Cùm non liceat, De præscriptio. Porro quòd eadem ratio sit in ipsius Regni successione, atq; in bonis Regiæ coronæ: sensit Abbas cōs. 85. n. 7. lib. 1. dum ad donationem bonorum

Regiæ coronæ induxit tex. in c. Licet, De voto. Hoc ita in terminis argumentatus est Paul. Castré. conf. 164. n. 1. lib. 2. vbi scripsit, quòd cùm in Regno Castellæ esset facta constitutio pro nepote contra patrum, in ipsius Regni successionē: interpretandū erat ex legis sententia, idem seruandum fore in maioratu bonorum Regiæ coronæ. Quòd relato Paulo sequutus est Ludo. Bologni. conf. 62. Viso igitur, col. 3. vers. Quapropter his præmissis. Denique Philip. Dec. conf. 443. In casu ad me transmissio de Regno Portugalliæ, in princ. quum consuleretur super maioratu bonorum Regiæ coronæ: constituit, statum controuersiæ reduci ad quæstionem, vtrum in Regni successionē, patruus nepoti preferretur.

¶ *Mentalis legis, quæ filium nepoti prætulit, sententia, nõ pertinet ad ipsius Regni successionem.*

Sed nihilominus ego intelligo, sententiam legis mentalis non pertinere ad ipsius Regni successionē: idque fundata iuris ratione, quæ has species distinguit. Hæc autem iuris ratio descendit altiùs ex eo quod bona Regiæ coronæ nõ deoluuntur ad sequentem successorem filium vel nepotem, quasi hereditas parentis, secūdum ea quæ in priore articulo latius ostēdi pag 37. At Regnum ad Regis liberos deuoluitur, quasi ipsius Regis hereditas: vt est expressum in cap. Licet, De voto, vbi omnes obseruāt. Tradit hoc eleganter Oldra. conf. 94. Eleganter. n. 8. & Ioã. Cirier

¶ *Regnū, quasi hereditas de iure Regis, primo genito defertur.*

in tract. De primogeni. lib. 3. quæst. 2. cum cōcordā. allega. ab Andrea Tiraquel. De iure primogenio. q. 35. n. 3. Ex hac differētia plures inter ipsius Regni primogenium, & bonorum Regiæ coronæ maioratū, differētiæ procedūt: quas quia persequi longū esset: attingā duntaxat eas quæ sunt præcipuè notabiles.

Hinc igitur prima differentia procedit, quòd si mortuo patre Rege, primogenitus repudiaret illius hæreditatem: mox Regnum deolueretur ad secundò genitum, vt asseruit Oldra. d. conf. 94. n. 15. in fine, & Albe. in prohemio. ff. vete. §. Discipuli. n. 16. Petrus de Anchar. in cap. Licet. n. 17. De voto. Cuius sententiæ ratio illa est, quòd repudiata patris hæreditate, Regnum paternum, quod erat hæreditas, repudiatū animaduertitur. Tametsi Marti. Laudé. in tractata primogeni. quæst. pen. hanc sententiam tractauerit: quasi Regum paternum & hæreditas paterna, essent res diuersæ. Intelligo autem, Oldradi traditionē ita planè procedere, si proponatur, quòd primogenitus nō fuisset in morientis patris potestate, vt quia emancipatus esset, aut vxorem duxisset, iuxta Ordina. Regiā lib. 1. tit. 67. §. 4. Tunc enim repudiari hæreditas rectè diceretur, quæ etiam ad secundò genitum efficaciter deolueretur. Cæterum si hæc non proponerentur, & primogenitus in morientis

Regis primogenitus, si eius hæreditatē repudiauerit: Regnum vtique repudiasset cuius obicitur.

rientis Regis fuisset potestate: tunc de abstinēda magis quàm de repudianda hæreditate agēdum foret, iuxta Rub. C. De repudi. vel abstinē. hæredi. Quapropter si patris hæreditate se abstinuisset: non continuo Regnum deuolueretur simpliciter ad secundò genitum. Siquidem ipse primogenitus, qui regnum ipso iure inuitus quæsiisset, utpotè patris suus & necessarius hæres. §. 1. Insti. De hære. quali. & diffe. posset adhuc redire ad Regni successionē, à qua semel se abstinuisset, secundum ea quæ habentur in l. fina. C. De repudi. hæredi.

Diuersum est in maioratu honorum Regiæ coronæ: de quo nihil filius statuisse videbitur, & si patris hæreditatem repudiet. Nam maioratus ipse planè non est patris hæreditas: nec feudo, quod hæreditarium non sit, comparari debet, ut rectè sensit Bart. in l. Ut iurisiurandi. §. Si liberi. n. 4. ff. De operisliberto. & est expressum lege Regia lib. 4. tit. 35. §. 1. Quam differētiam inter Regni & aliorum maioratum successionem minimè cōsiderarunt Cisuentes in l. 40. Tauri, & Grego. Lupus in l. 4. tit. 15. Parti. 2. in. 1. schol. versi. Poterit etiam.

Secūda differentia etiā procedit, quòd viuo Rege non posset primogenitus, cum fratribus suis pacisci de futura Regni successione: quoniam contra ius gētium

¶ Regnum primogenito quasi suo & necessario hæredi ipso iure queritur.

¶ Pactum de futura Regni successione viuo Rege fieri non potest: nisi de consensu Regis.

tium festinare videretur qui de viuentis patris hære-
ditate tractarent. l. fina. & quod ibi nota. C. De pa-
ctis. Vnde Bal. in Authé. Hoc amplius. n. 10. C. De
fideicō. querit, an filij Regis viuo Rege possint inter
se diuidere baronias pro futuris disensionibus decli-
nandis? Et respondet, posse de consensu Regis: atque
eidem Regi licere, vsque ad mortē suam cōsensum
præstitum reuocare l. fin. C. De pactis. Faciūt in hęc
sententiā quę referendo Oldr. d. cōs. 93. tradit Phili.
Dec. in l. Pactū. n. 17. vers. In contrariū. C. De colla.

Diuersum est in maioratibus bonorum Regiæ co-
ronæ & patrimonialium. Nam si primogenitus vi-
uo eo qui maioratum possidet, pacta concipiat super
futura successione: non exigetur consensus illius de
cuius hæreditate nō agatur. Certi enim iuris est, qđ
si quis mihi post mortem suam ex alieno iudicio re-
stituere bona debeat, possum regulariter pacisci de
spe horum bonorum, quę viuētis hæreditas dici ne-
queunt. l. cum Archimedoram. C. Vt in possess. le-
ga. nota. in l. 1. C. De pactis: tradit post Paul. Castré.
Alex. in l. qui Romæ. §. fin. n. 57. ff. De verb. oblig.

Ex hac differentia apparet, quomodò resolui de-
beat ea, quę cōfusè in hoc articulo allegauit Tiraq.
De iure primoge. q. 29. & an rectè senserit Anto. Go-
mess. in l. 40. Tauri. n. 70. q. Bal. sententiā in d. Authé.

Hoc

*¶ Pactum de su-
tura maioratus
successione fieri
iure potest, in ui-
uo eo qui maio-
ratum possidet.*

Hoc amplius, de regni successione loquentis, ad vulgares maioratus generaliter induxit.

Tertia differentia hinc etiã procedit, quòd primogenitus Regis filius debita patris exolvere tenetur, vt qui hæreditario iure in paternũ Regnum successerit, arg. cap. 1. De solutiõ. Quod ita scripsit Bal. in cap. Venerabilem. n. 14. De electio. argu. c. Licet, De voto. Et hoc esse consequens superiori conclusioni, qua cõstitutum est, Regnum quasi hæreditatem mortui Regis iure hæreditario deferri: rectè intellexit Ioan. Cirier in tracta. primogeni. q. 5. lib. 2. n. 6. Idem probauit Andre. Tiraquel. De iure primoge. q. 35. n. 25. & 26. maximè quando debita essent contracta in Regni vtilitatè. Et videtur esse expressum in l. 4. tit. 15. Parti. 5. vbi scriptum extat, quòd nouus Rex tam iure stricto quàm ex bono & æquo, debet exolvere debita Regis prædefuncti. Quo loco Grego. Lupus in .i. schol. dicit, eam legem non aperire, an id procedat etiã si nouus Rex non sit hæres mortui Regis. Nam imò videtur (inquit) loqui, quando Regi hæres extitisset, cùm dicit infrà, **hereda susbie nes.** Sed & Anto. Gomess. in l. 40. Tauri. n. 72. nouè interpretatur, quòd quatenus lex ait, iure teneri nouum Regem ad soluendum debita Regis defuncti: referèda est ad debita, in vtilitatè Regni contracta.

Quate-

¶ Debita Regis defuncti successor exolvere tenetur regulariter.

Quatenus verò eadē lex ait, teneri Regem, por bien
 estança, hoc est, ex bono & æquo: referri debet ad de
 bita voluntaria.

Mihi autem videtur, diuersam esse legis senten- ¶ Intellectus. l.
4. tit. 15. Pars
tit. 2.
 tiam: quoniā cumulat tam iuris quàm boni & æqui
 rationes, quasi in vnum concurrant. Vndè generali-
 ter legem accipio: & eius rationem consistere puto
 in eo quod eadem lex ait, **hereda sus bienes**: quæ ver-
 ba non refero ad alia Regis bona patrimonialia, sed
 magis ad ipsa Regni bona. Intelligo enim eam legē
 Regiam iuxta tex. in. d. cap. Licet. De votò: vt bona
 Regis defuncti dicantur Regnum ipsum. Sic ratio
 bene aptatur decisioni, vt qui succedit iure hæredita-
 tio in Regnum, quasi in defuncti Regis hæreditatē:
 teneatur eiusdem debita persolvere.

Deniq; Bal. in. d. cap. Venerabilē. n. 13. præsuppo-
 nens, hoc quod dicimus verum esse: talem quæstio-
 nem proposuit, quasi ex facto agitatum. Deficiente
 (inquit) legitima stirpe Regia, fuit creatus Rex de
 consensu omnium populorum illius Regni propter
 inclytam suam probitatē spurius filius Regis præte-
 riti. Quū peteretur ab eo, quòd solueret debita prio-
 ris Regis, negabat se teneri: quia non successerat in
 Regno, quasi iure hæreditario, sed ex noua creatio-
 ne. Hæc ille: qui intelligebat, se verba facere de Por-
 tugallia

tugallię Rege Ioáne huius nominis primo. Is enim, quum naturalis filius fuisset Regis Petri: mortuo fratre Rege Fernádo, ob Regias animi dotes, Lusitani populi suffragijs Rex electus est, vt idem Bal. latius enarrauit conf. 271. Casus. lib. 1. vbi propositã quęstionem absoluit.

¶ Debita prædecessoris nõ tenetur regulariter soluere is, qui in maioratu successit.

Diuersum est in maioratibus bonorũ Regiæ coronæ & patrimonialiũ. Nam in his nulla iuris ratio suadet, quòd mortuo possessore, sequēs successor teneatur similiter debita eius exoluere. Est enim quidam successor singularis bonorum, quæ ab hoc defuncto capere non intelligitur: quum nouus Rex sit defuncti Regis hæres vniuersalis, & Regnum ab eo quodammodò capere intelligatur. Quam differentiam miror non esse animaduersam à suprã allegatis autoribus, qui Regni hæredem, & vulgarium maioratumum successores eodem iure censuerunt.

Verum nostra lex Regia lib. 4. tit. 35. §. 1. rem ex bono & æquo temperauit. Constituit enim, vt qui in huiusmodi maioratibus succedit: teneatur debita prædecessoris, ex honestis causis contracta, in subsidium soluere vsque ad quãtitatem redditus, qui biennio ex maioratu proueniret. Dicebam tamẽ aliàs, cum quidam æri alieno obnoxius, à Mauris hostibus in acie belli esset interemptus, & successor consanguini-

sanguineus recusaret, ex redditu maioratus patrimonialis quidquam vltra soluere, quàm diffinitum est lege Regia: posse nouam sententiam induci. Arbitrabar enim, consultum iri creditoribus, si libellum Regi porrigerét, quo supplicarét, vt habita ratione mortis gloriosæ, quam debitor eorum pro republica oppetierat, interponeret benevolentiam suam: & rescripto iuberet, solui quæ debuisset is qui per gloriam etiamnùm viuere intelligeretur. l. Bello amissi. ff. De excusa. tuto. Adijcere deberent, æquissimū videri, & sine iusta querela noui successoris meritò impetrandum, vt vltra biennium lege diffinitum eodem ordine continuaretur solutio, donec integrè æs suum recuperarent. Nam si ei qui pro re publica cecidit, illud præstatur, quòd iustum alioqui maioratus successoré penitus excludit, quasi adhuc viuus, vt filio suo profit, secundùm suprà dicta pag. 66. multò magis eidem præstandum, quòd iusti successoris emolumentum interim moretur, vt animæ suæ profit. Nec enim dubitandum fore, quin huiusmodi solutio ad salutem animæ ipsius debitoris spectare videatur: & salus animæ cunctis respectibus præponenda sit, cap. Cùm infirmitas, in fi. De pœniten. & remissio.

*Debita eius, q̄
in acie pro re-
publica cecidit,
exoluere cōpel-
li potest iusto
rescripto is qui
ei successit in
maioratu, ex
fructibus ma-
ioratus.*

*vi. Mi. L. v.
Mortuus.*

Quarta etiam differentia procedit, quòd si Rex decedat

λ
 ¶ *Fructus pen-*
dentes in Re-
gni possessioni-
bus, ad ipsius
Regni successo-
re integrè per-
tinent.

decedat pendentibus possessionū fructibus, ex qui-
 bus collectis portio ad omnes liberos pertineret: cō-
 stare debet, possessiones ipsas cum fructibus, qui par-
 tes possessionum esse videantur, ad primogenitū iu-
 re hæreditario deuolui, argu. l. In lege falcidia pla-
 cuit. ff. Ad legem falci. l. fina. §. penul. ff. De his quæ
 in fraudem credito. l. fructus. ff. De rei vendica.

Contrà in maioratibus bonorum Regiæ coronæ
 & patrimonialium nō equè hoc cōstaret: quoniam
 dubitaretur, vtrūm pro rata anni inducenda esset di-
 uisio fructuum, iuxta. l. Diuortio. ff. Solu. matrimo.
 Eam enim diuisionem induxit ad feudum, quod ad
 dominū non fuit reuersum, sed delatum est sequen-
 ti agnato: ex Rapha. Cuma. sententia Alexander in
 d. l. Diuortio. n. 3. Sed & Soci. ibidem. n. 10. eam in-
 ductionem ratione confirmat, quòd sicuti fructus
 marito conceduntur propter onera matrimonij: ita
 feudum vasallo conceditur propter seruitia, ad quæ
 domino obligatur. Deniq; in Granatensi Prætorio,
 quū de fructibus maioratus hæc questio incidisset,
 diffinitum est, pro anni portione qua possessiones a-
 pud defunctum fuissent: partem fructuum eius hæ-
 redibus deberi, vt̄i refert Dida. Couarr. Varia. reso-
 lutio. lib. 1. cap. 15. n. fina.

Sed noster Senatus Regius contrà censuisse vide

tur in ea parte sententiæ, qua diffiniuit, oppidū do Vi-
mieiro ex lege mentali pertinere ad D. Fernādū à Fa-
ro, cum omnibus fructibus collectis à tempore quo
parēs eius decesserat. Et ego hoc magis probo, tam
in maioratu bonorum Regiæ coronæ, quàm bonorū
patrimonialium, qui fuerit in vltima voluntate insti-
tutus. Neque enim in his recedendū arbitror à Mo-
destini responso in l. Herēnius. 1. ff. De vsu. cuius ver-
ba sunt, *Herennius Modestinus respondit, fructus qui*
post acquisitum ex causa fideicommissi dominium, ex ter-
ra percipiuntur, ad fideicommissarium pertinere: licet ma-
ior pars anni ante diem fideicommissi cadentem præterisse
dicatur. Igitur in maioratu bonorū patrimonialiū,
quem defunctus quondam in vltima voluntate in-
stituit: constabit, mortuo possessore statim dominia
prædiorum transire in nouum successorem. l. 2. C.
Cōmu. de leg. Sic plana erit inductio. d. l. Herēnius,
vt prædia cum fructibus in eiusdem successoris do-
minium ipso iure transeant.

Videndum autem est, vtrū mortuo vltimo pos-
sessore, prædia bonorū Regiæ coronæ transeant ipso
iure in dominium noui successoris: vt similiter vta-
mur inductioe d. l. Herēnius. Et puto, in hoc articu-
lo esse distinctionem inter personam primi donata-
rij, & sequentes successores. Namque in dominium

*ex unat sa-
tis facere mo-
sina. Depri-
mogenijs
panie - h. 3
C. II. n. II.*

*¶ Dominiū pos-
sessionum, quas
Rex donat, vs-
trū sine tradi-
tione in donata-
rium transeat.*

primi donatarij bona Regiæ coronæ nō indistinctè
transibunt sine traditione: sed ita si ex volūtate Prin-
cipis donātis hoc colligatur. Vnde & si Princeps nō
promisit Petro, se ei donaturum prædia, sed ex præ-
senti liberalitate promisit, se ei daturūm, vt donatio
dicatur facta per promissionē, iuxta tex. sic rectè in-
telligendū in l. Si quis argentū. §. pen. in princ. C. De
dona. & quod circa eum scribit Lancel. Galiau. in re-
pet. Rub. n. 120. ff. De verb. obliga. dominiū prædi-
orum minimè in donatariū transibit sine traditione,
iuxta regulam. l. Traditionibus. C. De pactis. Diuer-
sum p̄bari posset, si Princeps vteretur verbo, dono:
quoniam si nihil aliud proponatur, voluntas Princi-
pis de cuius potestate nō dubitamus, ea esse videtur,
vt & dominium prædiorū in donatarium trāfferat,
argu. l. Senatus. §. 1. ff. De dona. causa mort. Quæ re-
solutio est noua in hoc articulo, quem confuse tracta-
uit Iason in l. Quoties. n. 5. C. De rei vendica. & An-
dre. Tiraquel. in tract. De nobilita. cap. 37. n. 51. Hęc
cū ita videantur esse distinguenda circa personam
primi donatarij, non aptantur sequentibus successio-
ribus: quoniam hi mortuo possessore, prædiorū do-
minia ex legis mentalis sententia & potestate, nācī-
cuntur ipso iure. Quippe vbi datur potestas, transfe-
rendi dominium ipso iure, voluntas exercendi eam

*¶ Dominiū bo-
norum Regiæ
coronæ transit
ipso iure, mors
tuo vltimo pos-
sessore, nō nouū
successorem.*

pote-

potestaté, colligi solet ex verbis directis, vt notat gl. in l. 1. verb. donatio. ff. De dona. & tradit Alex. cōl. x. Videtur. n. 6. lib. 1. Porro illud verbū. l. Regiē. d. lib. 2. tit. 17. §. 1. Fiquem, licet commune videatur, quia verbum, remaneat, est commune, vt docet Bar. in l. Centurio. n. 51. ff. De vulga. lex tamen id verbum in directa significatione accepit, vt colligitur ex. §. 3. Quo loco lex securè vtitur verbo, hæreditet: quod sine dubio est directum, vt ex traditione Rapha. Cumanicōsi. 2. Proponitur, col. 2. vers. Ad tertium, scribit Iason. n. fi. in d. l. Centurio. Deniq; hanc fuisse legis mentalis sententiā, satis colligitur ex. §. 2. vbi probatur, dominia horū prædiorū in heredes vltimi possessoris nō transire: sed post mortē eius prædia semp apud filium maiorem esse debere. Significauit itaq; nullū temporis momentū mortuo vltimo possessore deprehendi posse, quo prædia non sint integrè apud filium eius maiorem, & consequenter dominia earū rerum ipso iure acquiri sine possessione. Tametsi in Regno Castellæ non solū dominia rerum, sed etiam possessio ciuillissima transeat in omnē maioratus iustum successorem, vt constitutum est l. Tauri. 45.

Hinc dicemus, omnes pendentes fructus cū ipsis prædijs, mortuo possessore, in dominium noui successoris transire: vt pro anni portione diuisio nulla

¶ Fructus pendentes in bonis Regiæ coronæ integrè pertinet ad nouum maioratus iustum successorem.

inducatur, argu. d. l. Herennius. Nec huic sententiæ refragabitur Cumani & Alexā. autoritas in d. l. Diuortio: quoniam respondetur, eos loqui in feudo, quod datur propter onera constituta. Nos verò loquimur in bonis Regiæ coronæ, quæ non sunt feuda, nec habent onera constituta ad exemplum feudorum, ut habetur d. titu. 17. §. 2. At enim maioratus possessor bello & pace Regi seruire tenetur, eique onera incumbunt pro dignitate, ut qui caput sit familiæ suæ: atque ideò inducēda videtur d. l. Diuortio. Sed licet hæc ratio & autoritas Iudicum Granatēsis prætorij me magnopere moueat: nō tamen dissentio à nostri Senatus sententia. Nā onerū illa species, magis quàm vis, non est eiusmodi, ut contra iuris regulam comparari debeat cum constitutis oneribus, de quibus in d. l. Diuortio. Vtique enim nemo non videt, hæredē onera hæreditaria sustinere. Et tamen si post mortē rogatus sit prædia hæreditaria restituere, & fructibus pendentibus decesserit, quum maior pars anni transisset: nullam fructuum portionem hæredibus suis relinquet, d. l. Herennius.

Hinc & quinta differētia procedit, quòd Rex potest primogenitum filium regno priuare propter legitimam ingratitude causam, iuxta. §. Causas, in Authen. Ut quum de appella. cognosci. Colla. 8. uti

sentiunt cōmuniter Dd. in cap. Licet, argumē. illius
 tex. De voto, & Oldra. d. cōf. 93. n. 16. Marti. Laudē.
 in tracta. primogeni. q. 19. Franciscus Ripa. in. l. Ne-
 mo potest. n. 7. ff. De lega. 1.

Regis primogenitus exheredari & Regno priuari potest à patre propter iustā ingratitudinis causam.

Sed tamen Guliel. Bene. in repet. cap. Raynutius,
 in verb. In eodem testamento relinquēs. l. n. 209. de-
 cisum refert, quòd Delphinus primogenitus Frãciæ
 exheredari non potest, nec Regno priuari, etiã pro-
 pter ingratitudinis causam: quū Regnū non habeat
 ex persona patris, sed sola Regni consuetudine Re-
 gnū ei deferente. Hoc etiam secutus est Carol. Moli.
 in Consuet. Parisiē. §. 8. glo. 3. n. 12. intelligens, quòd
 Regnum Frãciæ non deferatur iure hæreditario,
 vt suprà scripserat. n. 8. ex Baldi sentētia in cap. vnico
 De feudo Marchiæ, col. 2. Quo loco etiam restrinxit
 Oldra. sententiam in. d. conf. 94. ad Regnū Arago-
 niæ & Maioricarum. Mihi autē videtur, quòd Ol-
 dradi sentētia & rationes generaliter ad omnia Re-
 gna pertineant: quū & ratio diuersitatis non occur-
 rat inter Regnum Vngariæ & alia Regna. Planè in
 d. cap. Licet, De voto, omnes expressum agnoscunt,
 quòd Regnum Vngariæ iure hæreditario deferatur.
 Sic probabilius videtur, quòd & Regnum Frãciæ
 similiter, quasi hæreditas, agnato proximo defera-
 tur. Nam nec Bal. in. d. cap. vnico, sentit, Regnum

Francia Regnum an iure hæreditario defertur.

Franciæ non deferri iure hæreditario: vt rectè videtur expendisse Ioá. Cirier De primogeni. lib. 3 q. 2. n. 5. Deniq; quòd & Delphinus primogenitus Franciæ possit iustè Regno priuari à patre propter ingratitudinis causam: magis probasse videtur Guliel. Bene. vbi suprà. n. 209. quãuis cogitandũ reliquerit. Et licèt Carol. Moli. d. n. 12. scribat, quòd hæc cõclusio non habet dubium in Regno, quod defertur iure hæditario: dubitationem nihilominus recipit. Quippe Regnum ita defuncti Regis hæreditas est, vt singularia quædam præcepta sint in huiusmodi hæditate. Quale est illud, quòd Rex liberos nõ habens, non potest Regnum cuius relinquere. Deuolui enim debet ad proximiorẽ consanguineũ: in cuius præiudiciũ nequeat Rex filium naturalem facere legitimũ, iuxta ea quæ tradit Alex. in. l. Gallus. §. Et quid si tãtũm. n. 25. ff. De libe. & posthu. Vnde filius, propter ingratitudinem aduersus patrẽ commissam, non videtur posse à patre Regno priuari: quum eam hæreditatem non tam à patre, quàm à primo illo habere intelligatur qui Regnũ sibi & generi quæsiuit.

Verũm superior sententia præualere debet, vt potè receptior, & quæ fermè probari videatur argu. d. cap. Licet. Nam & illo quoque argumento fiet probabilis, quòd Rex iure possit filium secundò ge-

nitum

nitum primogenito anteponere, si primogenitus non sit idoneus moderando principatui: vt ex Baldi traditione in Authé. Hoc amplius. n. 10. C. De fideicō. receptum constat, secundum autoritates quas cumulat Andre. Tiraquel. De primoge. q. 21. n. 11. Propè autem est, vt qui aduersus patrem causam ingratiitudinis commiserit: debeat hoc ipso estimari, Regno non esse idoneus. Qualis enim futurus est in subditos, qui Dei præceptum & naturæ ius in violando patre contempserit? Planè superiore sententia ita erit vtendum, vt Rex ipse filium nominatim adiecta causa exhæredet: & Regè futurum designet qui ex Regio sanguine sequens sit post exhæredatū, argumen. Authé. Non licet. C. De libe. præte. Atque ita refutabitur argumentum, quod contrà hanc partem fecisse videtur Ioá. Cirier De primoge. lib. 3. q. 6. n. 9. Scripsit enim ex Baldi sententia in. l. Fratres, in. 6. q. C. De inoffi. testa. expeditum fore, quòd in Regno, quod transfertur iure hæreditario & sanguinis: ingratiitudo non priuaret. Nos autem notamus, illud necessariò ex ipsius Baldi verbis intelligendum fore, vt ingratiitudo ipsa non priuet: nisi cum ingratiitudine concurrat exhæredatio nominatim facta. Denique si primogenitus fuerit ingratus, & pater Rex eum non exhæredauerit:

¶ Rex potest filium secundò genitū designare futurum Regem, si primogenitus nō sit idoneus.

Regnum primogenito deferetur, vt secūdo genitus nequeat ingratitude causam obijcere, argumē. l. Omnimodò, vers. Nam si nullam. C. De inoffi. testa.

*Ingratitudo,
que primogeni-
tum iuste repel-
lit à patris hæ-
reditate: nō po-
test eundē repel-
lere à successio-
ne maioratus.*

Diuersum obtinebit in maioratu bonorum Re-
giæ coronæ vel patrimonialium. Hic enim cōstabit
in primis, quòd exhæredatio patris quæ filiū ab hæ-
reditate excludit, non excludit eum à maioratu: quū
maioratus non sit eiusdem patris hæreditas. Præte-
rea quāuis pater specialiter exprimat, quòd ex eadē
ingratitude causa filium maioratu priuat: hæc vo-
luntas non videbitur attendenda: quia filius maiora-
tū non patris iudicio habeat, sed ex prouidētia Prin-
cipis, vel defuncti qui maioratum instituit, argu. l. Si
arrogator, vers. pen. ff. De adoptio. l. Cohæredi. §.
Cūm filiæ, vers. Nec fideicōmissio. ff. De vulga. Hoc
videtur docere Philip. Corn. in. l. 1. col. 3. vers. Præte-
rea. C. De cōditio. inser. & tradit Guliel. de Monser-
rat, in tracta. De success. Regum. n. 19. & specialius
Carol. Molin. in Cōsue. Paris. d. §. 8. in gl. 3. n. 12. Vbi
cū iudicio resoluit, quòd filius primogenitus potest
priuari ob ingratitude Regno vel feudo quod iure
hæreditario deferatur. Cæterum in Regnis & feu-
dis, vel alijs rebus quibuscūque quæ non iure hæredi-
tario, sed sanguinis, vel inuestituræ deferuntur: non
posset (inquit) filius priuari prætextu ingratitude,

etiam

etiã in iure expressæ: quoniam non accipit ius à patre offenso, sed aliunde.

Ego nihilominus contra hãc resolutam differentiam, quæ iustissima apparet, affero nouam iuris ratione: vt filius maioratu bonorum Regiæ coronæ possit priuari à patre propter causam ingritudinis. Considero enim, quòd etiã si patris exhæredatio, quæ attinet ad vim verborum, nõ alienet filiũ à maioratu, quia maioratus non est patris hæreditas: iuris tamen potestate filius qui mala mente à patre fuit exhæredatus, non videtur esse admittendus ad ius paternũ etiã quòd hæreditarium non sit. Allego tex. in. l. Si patronus testameto, cum vulga. ff. De bonis liberto. ubi expressum est, quod si pater manumittendo seruũ, quæ fuit in eo ius patronat⁹ sibi & liberis suis: id ius nõ est hæreditariũ: quod vtiq; acquiratur liberis etiã qui patri heredes nõ extiterint. Et tamẽ si liberi mala mente fuerint exhæredati, & exhæredatio valeat: excluduntur à iure patronatus. Allego notabilẽ & in proposito comodissimã Bartoli sententiã in. l. Vt iurisiurandi. §. Si liberi, col. fi. ff. De operis liberto. vbi vult Bart. quòd si quis stipuletur emphyteusim sibi & filijs & nepotibus, iuxta quæstionẽ Specul. quem allegat tit. De loca. §. Nũc aliqua, q. 78. n. 100. liberi admittentur ad emphyteusim, etiam si patris nõ fuerint

rint hæredes. Cæterùm si mala mente fuerint exheredati, non admittentur ad emphyteusim. Idem secure scripsit Angel. Perus. in. l. Si tibi decē. §. Si pactus. n. 2. ff. De pactis, Alex. etiã in. l. Quod dicitur, n. 19. vers. Tamen opinio. ff. De verb. obliga.

Ex qua sententia utilis declaratio infertur ad legē Regiam lib. 4. tit. 63. §. antepen. cuius verba sunt, *Esêdo o dito cõtrato da foramêto feito pa o q̃o toma z pera sua molher z pa hũ filho q̃ dãtre elles naçesse como muitas vezes se custuma em nosios Reynos fazer: em tal caso bẽ poderãho pay ou mãy q̃l derradeiro delles faleçer, nomear hũ de seus filhos q̃l elle quiser, z porẽ nã poderã nomear outra pessoa algũa estranha. E no dito caso nã tẽdo filhos poderã nomear hũ neto ou neta q̃l elle quiser, posto q̃ no dito cõtrato nã faça mẽçã se nã de filho.* Dicemus enĩ, q̃ si is qui filiũ unicũ habebat, & ex eo vel ex prædefuncto filio nepotes, ex iusta & legitima causa filiũ exheredauerit: poterit iure nominare ad emphyteusim vnũ ex ceteris liberis. Sic filius mortua primũ matre atq; deinde patre, excludet nō solũ à patris hereditate, sed etiã ab emphyteusi quæ nō erat hæreditaria: idq; p̃pter iustam exheredationẽ. Nepos deniq; ex nominatione admittetur: quia illa verba, *Mã nã tẽdo filhos*, ita p̃ interpretationem accipiẽda sunt, vt lex de filijs egerit qui possent & deberet admitti ad emphyteusim.

Quare

Quare ex legis sententia perinde erit, extare filiū qui propter exhæredationē iustā nequeat admitti, atq; si nullo modo extaret, argu. l. 1. §. Si pater. ff. De cōiūgē. cū emāci. libe. eius. Vnde Bar. n. 2. collegit, qd si iuxta statuti verba, extātib⁹ masculis, fœmina succedere neq̄at: intelligēdū est, fœminā nō impediri, extāte masculo qui rite sit exhæredatus. Tradit Albert. Brun. in trac. De statu. fœmi. excludē. arti. 12. q. 6.

Et licet aliquis dubitare posset, vtrum Bar. in. d. §. Si liberi, hoc ita senserit, quoniā verba eius. n. 4. vers. Sed an isto, exprimūt, quæstionē agitari in emphyteusi hæreditaria, vt etiam accepit Alex. conf. 128. Consideratis. n. 8. lib. 1. veriùs est quod suprā dixim⁹. Bartolus enī quæstionē eo casu tractat quo nō requirebat⁹, filiū esse heredē: vt idē Alex. collegit in l. Quædā. §. Nihil. n. 7. ff. De edē. & Carol. Moli. ad Alexā. d. cōf. 128. Idē mihi cōprobatur, quoniā Bar. manifestē docet, filiū bona mēte exhæredatū nō repelli ab ea emphyteusi. Planē nō perspicio quomodo ad emphyteusim hæreditariā admitti posset qui hères nō esset: quāuis maximē bona mēte exhæredatus fuisset. Et sanē Alexandri cōfusio initiū mihi habuisse videt⁹ ex corrupta litera Bar. q̄a in. d. vers. Sed an isto casu, deficit negatiua. Ita enim legendū puto,
Sed an isto casu quo non requiritur, &c. quam lite-
ram

¶ Bartoli litera
restituta.

ram restituo ex sequentibus, & ex Baldi scriptis in l. Liberti libertæque. n. 23. vers. Sed an quando non requiritur. C. De operis liberto. Denique durū videtur in praxi recedere à Bartoli sententia, quam Angel. & Alexan. vbi supra, probauerunt, & idem Angel. cōf. 184. Ex forma & serie dictorū, col. 2. & Rapha. Cuma. in l. Filius fa. §. Cūm pater. n. 2. vers. Sed dic. ff. De lega. 1. et q̄si receptiorē allegauit Anto. Ruben. in repet. §. Quidā rectè. n. 185. l. Gallus. ff. De libe. & posthu. Enimuerò miror, Angeli sententiā in d. cōf. 184. nō fuisse perceptā ab Alexan. in d. l. Quòd dicit. n. 21. vbi scripsit, Angelū tenuisse, q̄ filius qui repudiaret, patris hereditatē, admitti posset ad eiusmodi emphyteusim receptā p̄ se & liberis, argumē. Authē. Hæ res. C. De secū. nupti. & §. Optimū, in Authē. De exhibē. reis, Colla. 5. Adiecit, q̄ p̄ eadē iura dixerat Angel. ibidē, filiū exheredatū posse admitti ad eadē emphyteusim. Et tamē Angel. eo loco allegauit d. Authē. Hæ res, & l. Si operarū. ff. De bonis liberto. & l. Quę pater. ff. De religio. & sumpti. fune. quæ omnes allegationes euidentis argumentum præstabant, quòd filius etiā si patris hæres non esset, admitti poterat ad emphyteusim: dūmodo non foret exheredatus. Quod expressim infra subiecit in vers. Quandoque non est hæres, quia exheredatur.

Adde

Hoc igitur argumento videretur, q̄ si is qui Regiam donationem meruit, primogenitum filium iuste exheredauerit: primogenitus excludi debeat à maioratu. Quinimò illud memorabile eodem argumento inducetur, quòd si quis maioratū Regiæ coronæ ex parentis acquisitione habuit, & filiū primogenitum iuste exheredauerit: etiam in hac specie primogenitus excludi à maioratu debeat. Nā licet hoc casu nō videretur in emphyteusi idem dicturus esse Alex. vt̄ significauit in. d. l. Quod dicitur. n. 21. equidem aduerto, receptiorem Bartoli sententiam in. d. §. Si liberi, etiam induci ad hanc speciem, in qua multò minorem rationem militare, prima facie apparet. Animaduerto enim, totum Bartoli argumentū in eo consistere, quòd emphyteusim non hereditariam applicauit iuri patronatus: vt putaret, vt̄rumq̄; ius similiter odiosa exheredatione amitti. Porro in iure patronatus scriptum extat, quòd si pater meus seruos manumisit, & ego mortuo eo in ius patronatus successi: non poterit filius meus, si à me iuste exheredatus sit, admitti ad bona aitorum libertorū. Hoc ita Iulianus scriptum reliquit, referente Vlpiano in l. Si ex patronis. §. i. ff. De bonis liberti. in hæc verba, *Quòd si a patre sit exheredatus, ab auo non sit: non solum à libertorum paternorum bonis, Verūm etiā ab aui*

*in 2e nos
pag. 170*

ab aui

ab aui quoque excludi debere: quia per patrem auitos libertos consequitur. Igitur auitam emphiteusim filius meus non consequetur, in qua ego patri meo successi, si videlicet a me iuste fuerit exheredatus. Paulatim igitur idem perducemus ad maioratum bonorum patrimonialium, vt si filius maioratum possedit, quem pater instituit, vt ad liberos veniret ex ordine: primo genitus nepos à maioratu auito excludatur, si à patre fuerit iuste exheredatus. Quod fermè scripsit Ioã. Crot. in repet. l. Filius fa. §. Diui. col. pen. n. 172. ff. De lega. 1. Sed & si Andre. Tiraquel. lib. 1. De re tractu. §. 1. gl. 8. n. 48. hanc Io. Crot. sententiã non videatur admittere, & eo demũ casu intelligat tex. in d. §. Iulianus. quo exheredatus à patre, aliter admitti non posset ad ius auitũ, quàm si veniret ex persona patris exheredantis, per representationem: mihi videtur, quòd sententiam Iureconf. in eo. §. non satis fuerit assecutus. Illa enim verba, *quia per patrem auitos libertos consequitur*, nil significant de repræsentatione: quæ in iure patronatus locũ non habet. l. Si libertus præterito. §. 1. ff. eo. tit. Magis igitur significat, quòd mediãte persona patris, qui successit in ius patronatus: descendit ad nepotẽ idem ius. Quare si filius viuo patre decederet, exheredato filio suo: iam hic nepos à patre exheredatus, admitteretur ad bona aitorũ

auitorū libertorū. Nam & si mediante patre, ius auiti sanguinis in nepotem descenderit, nō tamē nepos consequitur per patrē auitos libertos, quos pater uiuente auo verè non habuit, vt̄ probatur in d.l. Si ex patronis. §. fin. & obseruāt Dynus & Albe. ibidē. Secundūm quæ stat nostra inductio ex d. §. Iulianus, vt̄ in proposita specie filius exhæredatus à patre, videatur repellendus ab emphiteusi, quam auus liberis acquisiuit, & consequenter à maioratu auito.

Veruntamen resoluo, quòd exhæredatio patris iusta, non priuabit filium maioratu, quem auus à Rege meruit, vel ipse constituit: vt̄ expressim probatur in l. Filius fa. §. Cūm pater. ff. De lega. 1. Ibi enim nepotes ad bona auita, quæ auus primūm filio & deinde familiæ reliquit, planè admittuntur: quamuis maximè à patre fuerunt exhæredati. Quo textu cōuincitur, non habere momentū rationes Ioānis Croti in d. §. Diui. n. 172. ad finē. Præterea cōuincitur, diuersum ius seruari in iure patronatus, & in legato relicto familiæ: quum eodem casu quo exhæredatus repellitur à bonis libertorum auitorū. d. §. Iulianus, non repellatur a legato quod auus familiæ reliquit.

Vbi autem ipse qui filium malè meritum mala mente exhæredauit, maioratū ex Regis donatione quæsuisset: maior quidem dubitatio est. Nā in hac specie

specie fortiter inducitur Bartoli receptior sententia in d. §. Si liberi, vt exemplo emphyteusis non hæreditarię, filius repellat hoc ipso, quòd iustè fuerit exheredatus á patre. Sed mihi videtur, Bartoli sententiam non posse fortiter defendi: quia iuxta regulam æstimandum non videatur, vtrùm filius fuerit hæres an non, si vtiq̃ue quasi filio & non quasi hæredi pater emphyteusim quæsiuit, vt Bal. notauit in l. Libertilibertęq̃; n. 26. C. De operis libertato. Item in terminis, nõ relato Bartolo, cõtrarium scripserunt Saly. n. 27. Iason. n. 188. in l. 2. C. De iure emphyteu. dicentes, quòd filius exheredatus admittitur ad huiusmodi emphyteusim. Item contra Bart. cõsidero, quòd si eius sentetia esset vera, sequeretur etiam nepotem repellendum ab emphyteusi auita, si pater qui emphyteusim secundo loco habuit, eum exheredasset. Cõsequencia probatur autoritate Iuliani & Vlpiani in d. l. Si ex patronis. §. Iulianus. ff. De bonis libertato. vti supra induximus. Sed consequens est falsum: ergo & antecedens. Quòd autè cõsequens sit falsum, argumèto est tex. in d. l. Filius fa. §. Cùm pater. ff. De lega. 1. vbi in terminis hoc ipsum Bal. obseruauit, & Rapha. Cuma. retulit. Præterea cum huius quæstionis cardo in eo verti videatur, an hæc emphyteusis æquiparanda sit iuri patronatus, & vnicum Bartoli

*¶ Exheredatus
mala mente à
patre, qui sibi et
liberis emphyteu-
sim quæsiue-
rat: non repe-
llitur ab emphy-
teusi.*

argumentum fuerit comparatio iuris patronatus: ego hanc æquiparationē autoritate receptioris sententiæ excludo. Lego enim, receptum esse communiter, quòd ipse qui sibi, et liberis emphyteusim quasi liberis, nō quasi hæredibus accepit: minimè potest vni liberorum eam in totum assignare: vti resoluunt lason in. l. 2. n. 210. C. De iure emphyteu. & multi alij autores allegati à Dida. Couarr. Varia. resolu. lib. 2. cap. 18. Ergo si ex iure patronatus nō potuit ad huiusmodi emphyteusim induci assignatio argumēto tituli. ff. De assignan. libertis: minùs ex eodem patronatus iure inducenda erit priuatio emphyteusis propter exhæredationem. Faciliùs enim fuit assignatio per interpretationem adiuuanda, quàm exhæredatio odiosa, argumē. l. Cùm quidam. ff. De libe. & posthu. Denique in iudicando & consulendo aude-
 recedere ab ea Bartoli sentētia. Considero enim no-
 uè, quòd Bartolus non affirmavit eam: nisi posito ca-
 su, quòd pater posset vni eorū liberis emphyteusim
 assignare, vt apparet ex scriptis eiusdem in. d. §. Si li-
 beri. n. 6. vers. Præterea posito. Porro idem Bartolus
 priore loco asseruerat constantiùs, nō posse patrē vni
 ex liberis talē emphyteusim assignare: vt cōmuniter
 ex eius sententia tenetur. Ergo ex Bartoli sententia
 in hoc priore loco, vtiliter deducemus, quòd nec as-

*Bartoli sentē-
 tia in. l. Vt iur-
 rursurandi. §. Si
 liberi. n. 7. ff.
 De operis liber-
 to. quomodo ius
 telligenda.*

signatio, nec priuatio propter exheredationem, locū habēt in huiusmodi emphyteusi: vt meritō scripserit Anto. Rube. in repet. d. §. Quidam rectē. d. n. 185. quæstionem exheredationis pendere ex quæstione assignationis. Quare concludo, non temerē affirmā dum esse, quòd pater, qui à Rege maioratū meruit, possit ex iusta exheredationis causa filium maiora tu priuare. Æstimari enim debet, quòd maioratum filius non tam patris opera habuerit, quàm etiā Re gis donātis beneficio. Proinde maioratus non est ac cepto ferēdus ipsi soli patri, perinde atq; si solus ipse maioratum constituisset: vt eleganter probatur le ge Regia lib. 4. tit. 35. §. 1. ibi. *Oratio ueniam &c. coniuucto. §. fina. ibi. Saluo se ho dito &c.*

¶ Exhereditatio
iusta aliquādo
filium remouet
à maioratu,
quem auus vlti
mo loco habuit.

Erit tamen quando æquissimum videatur, filiū alio qui successurum à maioratu excludere, si à patre fuerit iustē exheredatus. Et (quod prima facie mira bile apparebit) hanc æquitatem inducere volumus eo casu, quo maioratū pater nō acquisiuit, sed auus, vel ex maioribus aliquis. Finge enim, quòd primoge nitus alicuius habentis maioratum, exheredauit fi lium ex vera & legitima causa, & deinde viuo patre in acie belli pro republica cecidit. Nempe hoc iure vtimur, vt in successione auiti maioratus, nepos pa truo etiam annis maiori preferatur, si primogenitus

in acie belli mortuus sit pro republica, vt suprà tradidimus pag. 66. In proposita aut̃ specie ordinariam patruī prælationē tuebimur: vt ex verbis concessionis & gradus prærogatiua, ad maioratum patris admittatur, nepote excluso. Nec quidquā erit nouandum in fauorem nepotis: quia non occurrat æquitas quidquam nouandi. Nam nec mortuus pater intelligi debet viuere, vt ei filio profit cui maximè nocere voluit: & iniquum est, si patris priuilegio vtatur filius, qui propter ingratitude, ob offenso patre nō remissam, filij priuilegium amiserit, argu. eius quod per eū tex. tradit Bar. in. l. Diuus. ff. Ad. l. Pompe. de patri. Deniq; pro patruo contra nepotem bellè inducetur ratio Iuliani in. d. l. Si ex patronis. §. i. ff. De bonis liberto. vt qui per patrem maioratū aui consequi prætendit: ab int̃tione cadat, si ab eodem patre iustè exhæredatus proponatur. Tametsi Iurecōs. ibi minimè loquatur de nepote, qui per repræsentationem vellet admitti ex persona patris: & ratio Iuliani explicāda sit, vt suprà. Deniq; hæc species propriè est, in qua maximè hoc probaret Andre. Tiraquel. in. d. gl. 8. n. 48.

Sexta demum differentia, & maximè proposito argumento deseruiēs hinc descendit, quòd repræsentatio, quæ planè locum non habet in successione

dominica bonorum Regiæ coronæ, vt supra ostendimus pag. 37. locū habet in ipsius Regni successione. Nam quum Regnum, velut ab intestato hereditas, iure hæreditario deferatur: consequens fuit, representationem liberorum in gradum parētum inducere, argumē. tex. in Authē. De hære. ab intesta. venien. §. 1. cum sequē. Colla. 9.

Ex hac differentia concludo, sentētiā legis Regiæ. d. lib. 2. tit. 17. §. 1. non pertinere ad ipsius Regiæ coronæ successionem. Quippe in ea specie patruus iuxta certam & ordinariā iuris regulam nepoti fuit præferendus: quum materia representationem non admitteret. Nulla igitur consequentia, nullum argumentum inde potest colligi ad successionem Regni hæreditarij, in qua videlicet nepos ex priuilegio representationis videatur patruo posse anteponi. Et hanc iuris & rationis diuersitatem scriptam reliquit Bartolus in Authē. Post fratres. 2. C. De legi. hære. vbi præcepit, quòd in Regno non hæreditario, sed ex concessione dominica deuoluto, patruus nepoti sine controuersia fuit præferendus. Quia enim contentio non erat de parentis hæreditate: cessabat representationis priuilegium, quod in hæreditatibus locū habere solet. Proinde significauit, aliam & diuersam rationem versari in Regno hæreditario, in

cuius

cuius successione causa nepotis multò melior censerì deberet, videlicet proter repræsentationis priuilegi- um quod posset induci. Idque ita ex Bart. sententia collegerunt Aret. conf. 162. n. 8. Soci. conf. 252. n. 27. lib. 2. Præpos. in cap. 1. in 29. argumento pro parte fi- lij, De feudo Marchiæ, & expressiùs Ioá. Cirier De primogeni. lib. 1. q. 25. n. 7. vers. Et sic Regna. Secun- dùm quæ licèt nepos excludatur à patruo in maiora- tu bonorum Regiæ coronæ, non æquè excludetur ab eodem in ipsius Regiæ coronæ successione: quū ratio, quæ totum facit, ostendat, non esse absurdum, si in membris non idem seruetur quod in capite.

Vnde infero rationem. l. 2. tit. 1.º. Parti. 2. vbi con- stitutum legitur, quòd si filius Regis maior viuo pa- tre decederet, antè quàm patri hæres in Regno exi- steret: nepos ex eo conceptus, cæteris omnibus præ- fertur in Regni successione. Interpretor enim, ratio- nem habitam, quòd in Regno hæreditario æquum esse videbatur, vt nepos auo in locū patris sui succe- deret, arg. §. Cū filius, vers. Æquū, Insti. De hære. quæ ab intesta. deferun. Proinde si ante cõditam. l. Tauri patruus & nepos contendissent de maioratu bono- rum Regiæ coronæ cõstituto ex clausula testamenta- ria Regis Castellæ Henrici: arbitror, districtè pro- bandam fuisse causam patruì contra nepotem. Licèt

*¶ Ratio primo
tellectus. l. 2.
tit. 15. Parti. 2.*

enim ordinarij interpretes. l. 40. Tauri, incusent pertinaciam aduocatorum, qui contenderent, legē Partitę non esse extendendam ad alios maioratus: equidem eorum aduocatorum opinionem laudandam magis quàm culpandam existimo. Nam quia in maioratibus bonorum, quæ Rex Héricus donauit, materia representationem non admitteret: cōsequens erat, nepoti patruū antepone. Nec sententia. l. Parti. doctiores iudices ab hac opinione auerteret: quoniam responderetur, in successione Regni hereditarij potuisse nepotem patruo præferri, propter representationem, quæ in hæreditaria parentū successione ex iure ordinario locum habet. Deniq; cū apud Castellanos ante. l. 40. Tauri, venerabilior esset Bartoli autoritas quàm nūc est, vt apparet ex .l. 1. Tauri, ostenderetur, hanc ipsam distinctionem iudicio & auctoritate Bartoli constare in d. Authen. Post fratres. 2. quem posteriores minimè improbarunt.

Hinc consequenter infero, q̄ si hodie in Regno Castellę cōtētio sit de maioratu his verbis instituto, *y depues de mibi o vëga el mayorazgo al su hijo mayor que touiere al tiëpo de su muerte, & maioratus pponatur fuisse institutus ante cōditam. l. 40. Tauri: fortiter defendetur, patruum nepoti esse præferendum. Nam ea lex ita primogeniti liberos secundogenito*

genito filio anteposuit, vt tamen exceptionē his ver-
 bis subiiceret, Saluo si otra cosa estuviere dispuesta
 por el que primeramente constituyo y ordeno el ma- *Legis. 40. Tau*
 yorazgo: que en tal caso mandamos que se guardela *ri limitatto.*
 volūdad del que lo instituyó. Consideramus igitur, q̄
 etiam si huiusmodi maioratus esset institutus post
 d. l. 40. adhuc non videretur deserenda causa patruī
 contra nepotem. Siquidem diceretur, defunctum
 supra scriptis verbis satis aliud disposuisse, quā le-
 ge Regia constitutum est: vt circa nostræ. l. métalīs
 interpretationem obseruavi, pag. 13. vers. Tertiò,
 cum his quæ adieci pag. 91. vers. Secundò. Atque ita
 non sine colore tentaretur, posse limitari. l. Tauri,
 vt stante hac verborū formula, non procedat. Quod
 potest videri sensisse Greg. Lup. in. l. 28. tit. 8. in verb.
 Segun se autene, Parti 5. vbi Baldi dictum in. l. 2. ad
 finem. r. col. C. De iure emphy. dixit esse notabile
 ad maioratus. Tametsi Dida. Couarr. d. cap. vltimo
 Practi. q. n. 11. hanc limitationē ex professo reiecerit:
 dum sententiam Castellē. conf. 53. negat, posse apta
 ri ad limitationē. d. l. Tauri. Sic articulus esset cōtro-
 uersus: quoniā pro nepote diceretur, defunctum qui
 post. l. Tauri maioratum instituisset, nec his qui-
 dem verbis intelligendum à legis Regiæ disposui-
 one recessisse, vt in terminis argumētatus est Andre.

Sicul.conf.10.lib.2. & Ludo. Bologni. conf.62. pen. col.verf. Et tantò magis. Vbi autem maioratus probaretur institutus ante.d.l.40. rectè diceretur, defunctum voluisse, quòd patruus nepoti præferretur: & hanc voluntatem hodie seruandam. Nam huic interpretationi nullum negociũ facere posset lex ipsa Tauri: quoniam inepta foret disputatio, vtrũ defunctus conformare voluisset dispositionem suam cum lege nondum lata, vt in simili scribit Petrus de Anchar.conf.125. Visis col.3.verf. Quintò. Porrò si ex aduersò obijceretur, ante institutum maioratum extitisse legem Partitæ: responderetur, eam legem nec verbis nec sententia quidquã cauisse de alijs maioratibus, in quibus scilicet retinenda esset regula nõ admittendi priuilegium repræsentationis.

Quũ igitur euicerim, patruis & nepotis quæstionem, si de huius Regni successione contendant, non intelligi decisam ex sententia legis mentalis: sequens inspectio est, an iure communi resoluta videri possit eadem quæstio. Et fortasse aliquis crederet, non minus iudicandum esse pro nepote, si successio admittat repræsentationem: quàm pro patruo, si successio eam non admittat. Sed hæc dissimilia sunt, & cum iudicio distinguenda. Quippe vbi materia successions nõ admittit repræsentationem, indubitati iuris

esse debet, q̄ patruus nepoti præferatur. Ex diuerso autem si materia repræsentationē videatur admittere, vt in successione Regni hæreditarij: tūc consideratio repræsentationis nō similiter absoluit quæstionē pro nepote. Nouam enim duntaxat deliberationē inducit, an priuilegio repræsentationis nepos patruo sit præferendus: quoniā subest adhuc circa ipsum priuilegium hæsitatio, an non omnimodò sit inducendum. Dubitandi ratio in eo est, quòd nepos quidem constituto repræsentationis priuilegio ad Regni hæreditarij successionem simul cum patruo fuit admittendus, si Regnum diuidi potuisset. d. §. Cū filius. Nunc autē contendit exercere idem priuilegiū ad omnimodam patruī, qui gradu præcedit, exclusionem: quum Regnum apud plures esse nequeat. Item si nepos (vt plerunq̄ue est) minor natus sit quàm patruus: adiicitur dubitandi ratio fortior, quòd qualitas maioris ætatis, quæ in patre defuncto filium natus minorem excludebat: non sit, nec videatur posse repræsentari in hoc nepote. Quæ argumenta cum multis alijs copiosè adducuntur ab Andre. Tiraquel. in. d. q. 40. n. 99. & .104. & à nobis repetenda nō fuerunt, qui nihil actum agere consueuimus. Vt igitur propositæ quæstioni cōmodiùs satisfacere queamus: sex conclusiones subiicimus, quæ hæreditarij Regni succel-

successionem ab aliorum maioratuū successionem distinguunt. Sic demum apparebit, quanti fuerit anima luertisse, quòd in Regni hæreditarij successionem potuit locum habere representatio: cui regulariter locus non sit in successionem aliorum maioratum.

*¶ Fratris filius
excludit Regis
defuncti patruū
natum maiorē in
Regni successio
ne.*

Prima conclusio, Representationis priuilegium efficiet, vt Rege sine liberis mortuo, defuncti fratris filius patruo Regis præferatur: quāuis Regis patruus ætate eum antecedit. Nam licet ambo sint in tertio gradu, filius fratris intelligitur esse in secundo gradu: quia in gradum patris defuncti succedit, & hac ratione defuncti patrui sui patruum à legitima eiusdem hæreditate solet excludere, vt in Authē. De hære. ab intesta veniē. §. Illud palam est, Colla. 9. & resoluit Corn. in Authē. Itaq; si. col. vers. Veritas est. C. Cōmu. De successio. Quare & in Regni hæreditarij successionem idē erit dicendum, vt apertè voluit Anto. de Rosel. in tracta. De successio. ab intesta. n. 118. vers. vel quando volunt, cum sequen.

*¶ Femina non
est incapax suc
cessionis Regni
Portugallie.*

Idē defendi potest in fratris filia, vt patruū Regis excludit à Regni successionem. Nā primū assumo, foeminā non esse inhabilē ad succedendū in Regno Portugallie: vt nō est inhabilis ad succedendū in Regno Castellæ. d. l. 2. tit. xv. Parti. 2. Generalis enī Regnorum cōsuetudo, & iuris cōmunis ratio foeminas re-

*hec dicitur
quod non viget in Lusitania a cōsuetudo regulariter
tandem q' nec prescriptio nisi in re prescripta*

gulariter admittit ad successionem, excepto Regno
 Fraciæ ex lege Salica, vt tradit Bal. in. l. i. ff. De Sena
 to. Petrus de Anchar. cōf. 339. Pro maiori, col. 6. vers.
 Postremò in alijs, & Andre. Tiraquel. De iure primo
 ge. q. 10. Vnde etsi fœmina à feudi successione repel
 latur, cap. i. §. Hoc autē notandū, De his qui feudum
 dare poss. nō repellitur à successione Regni feuda- *ex factu*
 lis Neapolitani: vt tradit Matthe. de Affli. in. d. c. i. *vide.*
 §. Et quia. n. 23. Deniq; hoc seruandum esse in huius *cau qd*
 Regni successiōe, Bal. sensit cōf. 271. Casus, in princ. *feudū cotiz*
 lib. i. vbi refert, Ioāne Castellæ Regē ex psona vxo- *nec huc reg*
 ris suę, quæ filia erat Fernādi Regis Portugallię, hoc *fœmina in*
 Regnū quasi hereditario iure occupasse: & repulsū *ex successi*
 illo nomine, quòd schismaticus fuisset. Quā rationē *et qd ma*
 & alias excludendi Castellæ Regem, vt eligeretur *gi cotiz*
 Rex, Ioānes Primus, ita reddidit in comitijs Vlyssip *qd fœmina*
 poni habitis, Iureconsultorū Portugalliæ illius æta- *in regni*
 tus eloquētissimus Ioānes à regulis: vt tamen signifi *no succedi*
 caret, certum esse, quòd fœmina, si nihil aliud impe *et ita fr*
 dret, capax esset succedēdi in hereditariū Portuga- *neat Bol*
 liæ Regnū. Proinde resultat, non esse nouum nec in- *falsò alle*
 cognitū, si aliter succedatur in maioratu bonorum *gatus i cot*
 Regię coronę, quàm in ipso Regno: quia fœmina, *huc*
 quę incapax est maioratus bonorū Regię coronę, vt
 lib. 2. tit. 17. §. 3. nō est incapax ipsius Regię coronę.

Quod

*Filia fratris
videtur præferenda
defuncti Regis patruo
in Regni successione.*

Quod cū ita sit, considerare oportet, q̄ in Regni successione masculus eiusdē gradus præferatur foeminae etiam natu maiori, vt constat ex suprā citatis autoribus, & ex. d. l. 2. tit. 15. Parti. 2. . Vtiq̄; autem non præferetur foeminae, quæ gradu præcedat, secūdum allegata suprā pag. 119. atq; ideo non præferetur huic foeminae, quæ succedendo in locum patris, intelligitur esse in secundo gradu. Sic videretur, hanc foeminam esse præferendam defuncti Regis patruo, coniunctis his quæ dicemus in vltima conclusione. Planè si contentio ad quartum gradum descenderet, vt quia de Regno certaret patruus Regis magnus, & fratris nepos, qui quarto gradu sunt. §. Quarto, Insti. De gradi. constaret, natu maiorem esse præferendum, Authē. Post fratres. n. 2. & q̄ ibi Bar. C. De legi. hēre.

Diuersum seruabitur in successione bonorū patrimonialium, in quibus gradus proximitas attenditur respectu vltimi possessoris: & in pari gradu masculus præfertur foeminae etiā natu maiori, secūdum leges Regias quarum verba retulimus pag. 118. & 131. Nam si vltimus possessor decesserit, et de maioratu cōtēderit defuncti patruus, et ex fratre filius vel filia: patruus quia natu maior, præferet' aduersario masculino: & quia masculus, præferet' aduersariae foeminae. Stat enim manifesta iuris ratio, q̄ in eodē gradu est,

nec

nec agitur de hæreditate vltimi possessoris, vt de priuilegio repræsentationis tractari queat.

Secūda conclusio, Repræsentationis priuilegium efficiet, vt si Rex decedēs filiam, & ex masculino prædefuncto filio nepotem reliquerit: nepos in Regni successione præferatur. Nam filius ex sexus prærogatiua, quāuis minor natu esset sorore cōsanguinea: sorori fuit præferendus. Igitur & nepos, qui similiter est masculus, & in gradum filij succedit, amitæ suæ debet præferri: vt in his fermè terminis scripsit Bart. in. l. Liberoꝝ. n. 12. ff. De verb. significa. cuius sententia cōmunis est, vt per Soci. cons. 122. n. 2. lib. 3. Philip. Dec. in. l. Venia. n. 6. C. De in ius vocan. Albert. Brun. De statu. excluden. fœmi. art. 12. q. 16. n. 3.

Diuersum obseruatur in maioratu bonoꝝ Regiæ coronæ et patrimonialium datorum in emphyteusum qui inducitur in specie. l. Regiæ lib. 4. tit. 62. §. *E finandose*, coniuñcto. §. pen. Nam licet filius masculus filiam natu maiorē excludat, nepos ex hoc filio etiam natu maior, amitam non excludit: quoniam filia propter gradus prærogatiuam nepoti præfertur, vt ibi expressum est. Cuius rei rationem constituimus in eo, quòd materia illa priuilegium repræsentationis non admittēbat.

Sed an diuersum quoque seruandum sit in maio-

ratu

ratu bonorū patrimonialiū, diximus suprā pag. 120.

Tertia conclusio, Idem priuilegium efficiet, vt si Rex, qui omnes filios viuis amisit, duos superstites nepotes reliquerit, vnum minorem ex filio conceptum, alterum maiorem ex filia procreatum: Regnū haud dubiè nepoti natu minori deferatur. Nā quia pater filiam excludebat, ipse quoque in locum patris succedens, filium filiaē excludet: vt constat ex doctrina Bartoli in. d. l. Liberorum. n. 15. ff. De verb. signifi. quam veram esse & communem, scribit Albertus Brunus De statu. excludē. foemi. articu. 6. in princ. n. 49.

¶ Nepos ex filia natu maior nepoti ex filio preferetur in successione fundi emphyteutici, iuxta terminos. l. Regiæ lib. 4. tit. 62. §. Et finā. & finandose.

Diuersum probabitur in maioratu bonorū Regiæ coronæ & patrimonialium datorum in emphyteusim, de quo agit. d. l. Regia lib. 4. tit. 62. §. Et finā. dose, coniuncto. §. pen. Nam si Petrus fundū ab Rege vel à priuato in emphyteusim sibi acceperit, & duabus personis successiuo ordine nominandis, & postea nemine nominato itestatus decesserit: subtilis quæstio incurret inter duos Petri nepotes, vnum natu maiorem filiaē filium, alterum natu minorem, filij filium. Pro nepote, filiaē filio, illa dici possunt, quòd ipse masculus sit, & maior natu: vt alteri natu minori præferri debeat. Item quòd si duo nepotes ex masculis filijs concepti contenderent: præferretur maior

natu

natu alteri, etiam si alter fuisset ex primogenito conceptus, vt ex manifesta eiusdem legis Regiæ sententia collegimus pag. 122. Ergo etsi potentior sit qualitas sexus masculini quàm maioris ætatis: eadē propemodùm ratio suadet, vt nepoti, qui masculus sit & maior, non noceat qualitas materni sexus.

Nam etsi descendēs ex fœmina, intelligi debeat esse exclusus ab eo gradu & iure, à quo ipsa fœmina excluderetur cap. 1. §. Hoc autem notandum, De his qui feudum dare possunt: illud ita intelligēdum est, vbi fœmina erat penitus incapax, vt in feudo. Nec enim successio debuit fieri per saltum, quū filia ipsa medium esset inhabile: vt tradit Bal. in l. 1. ff. De Senato. cum multis autoribus quos congersit Andre. Tiraquel. De iure primogenio. q. 12. n. 12. Sic procedit nostra lex Regia lib. 2. tit. 17. §. 11. vbi nepos ex fœmina non admittitur ad maioratum bonorū Regiæ coronæ: idq; ex superiore ratione, quam lex his verbis reddidit, *Que poys a filha de que tal lidino baram descēdeo nã podia auer a dita terra: a sua incapacidade fazho seu descendente nã apoder auer, e segundo as leys imperiaes a dita terra nã pode fazer salto ao dito seu descendente barão.* Sic etiā procedit dictū Specul. tit. De loca. §. Nūc aliqua. q. 146. n. 173. vbi qui accepit emphyteusim sibi & liberis

suis

*¶ Emphyteusis
accepta sibi &
liberis masculis,
non pertinet ad
liberos masculos ex
filia conceptos.*

luis masculis, nō videtur intellexisse de masculis conceptis ex filia. Quia enim filia penitus erat exclusa, non videbatur intelligendum, quod descendens ex filia, melioris esset conditionis, argu. l. Si viua matre. C. De bonis mater. & sequuntur communiter Dd. vt constat ex Alex. n. 3. Ripa. n. 8. in. l. Ex facto. §. fina. ff. Ad Trebellia.

Verum in terminis. d. l. Regiæ lib. 4. tit. 62. §. Et si nandose, constat, filiam non esse incapacem, nec penitus exclusam à successione fundi emphyteutici: quāuis masculus eidem præferatur. Ergo medium non est inhabile, nec successio sit per saltum: & cessat ratio superioris sententiæ. Vnde probandum videtur, quod in hoc nepote masculo masculinus sexus proprius attendatur: & quia maior sit, alteri nepoti præferri debeat, ex sententia Philip. Corn. conf. 199. Placet mihi. n. 6. lib. 1. vbi scribit, quod si filia simpliciter excludatur, excluduntur nepotes ex ea: secus si excludatur propter aliquam qualitatem, quæ nō sit in nepotibus.

Item pro hac parte facit, quod lex, quæ admittit filiam & nepotē ex filia ad hanc emphyteusim, iam non considerat agnationem emphyteutæ. Apertè enim constat, quod sicut filia præfertur nepoti agnato: ita & nepos ex filia cognatus præferetur prone-

poti

poti agnato. Vnde masculus non præfertur foemine: nisi propter solum sexum sine agnationis consideratione. Ergo videtur, nepotem ex filia, quia masculus est, præferendum alteri nepoti: secundum ea quæ argumētatur Soci. in l. Gallus. §. Nūc de lege. n. 5. vers. Primò quando superior. ff. De libe. & posthu.

Præterea allego sententiam Caroli Moli. in consuetu. Paris. §. 16. n. 2. vbi resoluit, quòd si foemina nō sit simpliciter inhabilis, sed eius cōditionis, vt quancūq̃ ab eiusdē gradus masculo excludatur, possit ipsa masculum remotioris gradus excludere: iam huius foeminæ filius non excludetur à masculi filio. Planè hi propriè sunt Regiæ legistermini, in quibus filia ipsa, si viueret, nedum admitteretur ad emphyteusim, verùm etiam excluderet hunc nepotem filium fratris sui, vt ibi expressum est.

Postremò grande illud argumentum afferò, q̃ in hac successione fundi emphyteutici succeditur ex nominatione expressa, vel tacitè per legē inducta: non verò iure hereditario. Proinde cū materia nō admitat representationem: consequens est probare, quòd sexus maternus non obstet filio masculo, qui omnimodò ex sua persona admittitur. Hoc manifestè voluit Bart. in d. l. Liberosum. n. 15. vers. Ista quæstio. & ex Bartoli sententia Philip. Corn. in l. fin. n. 7. ad finē

C. De libe. præteri. Aret. in l. Gallus. §. Instituens, si. col. vers. In secundo. ff. De libe. & posthu. Adde q̄ idem Aret. in. d. C. Gallus. §. Nunc de lege, col. pen. vers. Sed ista ratio. specialiter scribit, quòd si agatur de succedendo in emphyteusim, quæ hereditaria nõ sit, etiam si filius præferatur filia: non tamen filius filij præferetur filio filia: idque ita colligit ex sententia Bartoli in. d. l. Liberosum. Et licet obijciat dictũ Specul. in d. §. Nunc aliqua. q. 146. quasi repugnet Bartoli sententiæ: concordia in promptu est, quòd in specie Specul. filia omnimodò fuerat exclusa, secundum ea quæ supra distinximus.

*¶ Auis mater-
nus, si senior fu-
erit, præferetur
aui paterno in
successione fun-
di emphyteutici
iuxta terminos
l. Regiæ. lib. 4.
tit. 62. §. antep.*

Hinc infero interpretationem. l. Regiæ. d. tit. 62. §. antep. cuius verba sunt, *E todo esto que dito aueramos nos filhos e netos que sam de linha descendete: auera lugar e se guardara nos da linha ascendente, conuem a saber padre, madre, auos: nam auendo hi nenhũs da linha descendete.* Utiliter enim obseruo, quòd si emphyteuta, qui patrem & matrem viuis amisit, sine liberis intestatus decesserit: poterit similiter esse controuersia inter auum paternum & auum maternum, vter alteri præferatur. Et quãuis pater ex sententia legis Regiæ, matri fuit præferendus: nõ tamen auus paternus præferetur aui materno. Stat enim iuris ratio, quæ euidentius repræsentationem

tionem excludit in ascendentibus, secundum ea quæ considerat Salyce. in Authé. Defuncto. n. 2. vers. Sed econtra. C. Ad Tertullia. Ité stat eadem ratio, quòd mater planè auo paterno fuit præferenda: quum & filia nepoti verbis legis præferatur. Sic demū inducetur, vt inter auos paternum & maternū eiusdem sexus, is demum præferatur, qui ætate senior fuerit. Nam quia prælatio contingere nequeat, nec ex proprio sexu, nec ex sexu filij & filiaæ defunctorum, & alter, non verò vterq; admitti debeat: coacta ratione ad ætatis prærogatiuam decurrendum est.

Sic etiam in maioratu bonorum patrimonialium propè est, vt nepos ex filia natu maior admittendus sit, excluso nepote ex filio. Et certè admittendus videtur, si dentur pares termini, atq; dantur in. d. l. Regia, hoc est, si maioratus iure debuit pertinere ad filiam, excluso nepote filij filio. Tūc enim defendi potest, quòd sicut filia ratione proximioris gradus nepotem ex masculino conceptum excluderet: ita nepos ex filia ratione ætatis eidem præferri debeat. Cæterum si nepos ex masculino cōceptus filiam exclusisset: tunc & nepotem ex filia similiter exclusurus videtur, argu. eorum quæ latè tradit Hierony. Gratus conf. 120. Anno præterito. n. 11. cū sequé. lib. 2. Quando autem nepos ex filio cōceptus, an vitam suam ex-

¶ Nepos ex filia natu maior vtrum in maioratu bonorum patrimonialium possit præferri nepoti ex filio.

cludat, aut non excludat: attigimus suprà pag. 121.

Quarta cōclusio, Repræsentationis priuilegium efficiet, vt Regis nepos, ex primogenito conceptus & natu maior, præferri patruo debeat etate iuniori.

Nam de hoc non esse dubium, resoluit Andre. Tiraquel. in. d. q. 40. n. 5. ex Bal. in. l. Vt intestato. C. De suis & legi. & ex alijs, qui Baldi sententiam probauerunt. Sed ego aduerto, Bal. & eos autores contra potiùs sensisse: quoniam Bal. in Regno loquens, manifeste docet, quòd cessante verborum præscripta consuetudine, filius etiam natu minor est præferendus nepoti, vt apparet ex. n. 1. vers. Sed modò, & ex. n. 2. vers. Sed quid in dubio, & ex his quæ allegans Bal. scribit Soci. conf. 252. n. 3. vers. Et hanc partem, lib. 2. Hanc etiam opinionem dixit esse præstantiorem de veritate iuris, Oldra. cōf. 94. Elegáter. n. 15. qui motus est argumēto proximioris gradus ex. l. Cùm ita §. In fideicommissio. ff. De lega. 2. Sed & Ricar. Malib. Cynus, Albe. Bal. Saly. & Castrensis in. l. Si viua matre. C. De bonis mater. Ioã. Imol. in cap. Grandi, De supplé. negli. præla. lib. 6. relatus ibi à Corseto in repet. col. 22. vers. Sed Ioã. hoc idem senserūt: vt etiã alij quos allegauit idem Tiraquel. n. 13. quasi se referrent ad patruum natu grandiozem. Sed profectò manifestè significarunt, se etiam de patruo loqui na-

¶ Nepos patruū
etate minorem
in Regni suc-
cessionē exclu-
dit.

λ

tu minore: quoniam in proximior gradu summam rationem constituerunt præferendi filium nepoti. Porro nemo non videt, nullam ætatis rationem habendam fore, ubi stet gradus proximioris ratio naturalis & ciuilis. Deniq; negauerunt, nepotem in primogeniti gradum succedere: quoniam. §. Cùm filius, Insti. De hære. quæ ab intesta. deferũ. procedit in hæreditate diuisibili, quam patruus & nepos parti-ri queant. Diuersam rationem incurrere existimarũt in Regni hæreditate indiuisibili, quam nepos solus, patruo excluso, vindicare sibi non debeat.

Verũtamen hæc veterum consideratio refellitur, quoniam. §. Cùm filius, induci rectè potest ad omnimodam patruis exclusionem: vt colligitur ex sententia Iacobi Arenæ. et Bart. n. 12. vers. Præterea, in. l. Liberos. ff. De verb. significa. quam ad patruis & nepotis quæstionem induxit Castres. in d. cons. 164. n. 4. lib. 2. Sed etsi non rectè ea sententia fuerit inducta à Castres. ad eam successionem, in qua locus nõ erat representationi: rectè inducitur ad Regni successionem, quæ iure hæreditario defertur. Cũ igitur hæc Bartoli sententia sit recepta, vt scripsimus proximè in. 2. cõclusionem: obtinere debet, quòd nepos patruũ excludat. Nam & in primo gradu esse intelligitur, sicut patruus, & ex propria maioris ætatis qualitate

superare eundē debet: vt meritò in his terminis probari sine hæsitatione queat nepotis causa contra patruū, secundum ea quę velut ex communi opinione resoluit Matth. de Affl. in cap. 1. n. 91. De successio. feudi: & supra obseruauimus pag. 50. vers. Tertio.

Nec retrahere ab hac conclusione potest quod Bal. in l. Tutela. §. Si duo, in fi. ff. Delegi. tuto. cōtra hanc nepotis repræsentationem causatur. Nam & in Regnorum successione repræsentatio habere locum debet: quum etsi non habeat naturalem veritatem, habeat certè naturalem æquitatem. d. §. Cū fili^o, vers. Æquū, et in l. 1. §. Si filius, ibi, *quod naturali æquitate contingit*, ff. De suis & legi. hęc. cuius in hac rem meminit Fortu. in repet. l. Gallus. §. Et quid si tantum. n. 4. ff. De libe. & posthu.

Diuersum probauimus esse obseruādum in successione maioratus bonorum Regiæ coronæ, in qua filium etiam natu minorem nepoti, qui maior ætate esset, præferendum esse diximus, pag. 45. vers. Sed his. Eandē filij prærogatiuā retinēdam esse censuimus in maioratu bonorū patrimonialiū, quo casu repræsentatio excluderetur, pag. 117. vers. Ex his.

Quinta cōclusio. Repræsentationis priuilegium, quod in Regni hæreditaria successione locū habet, celeberrimā quæstionem introducit, vtrum nepos
etiam

*Nepos patruū
ætate maiorē
an excludat, in
Regni successio
ne.*

etiam natu minor patruo sit præferendus. Hæc ni-
 mirum propria est famosæ difficultatis quæstio, in
 qua Bal.in.l. Cùm antiquioribus.n.pen.in fi.C. De
 iure delibe.vsurpauit illud Ioãnis apud Accursium
 in.l.2.in verb.anno,ff.Ad.l. Aquil. Soluat Apollo:
 quasi nodus incidat (vt Horatius inquit) Apolline
 vindice dignus.Sunt & alia, quæ de huius quæstio-
 nis difficultate prædicantur, vt videre est apud Ioã.
 Cirier, De primoge.q.25.in prin.lib.1.Andre. Tira-
 quel. in d.40.q.n.6. qui. n. 11. & .13. vtriusq; partis
 innumeros autores allegat.

Et vt alia arguméta præteream, quæstio videtur
 esse decisa in fauoré patruï natu maioris, ex sententiã
 Bonifacij Põtificis, qui excluso nepote natu minori,
 ad Robertum patruum iudicauit pertinere Apuliæ
 Regnum, Clemẽ.Pastoralis, De re iudica. ubi notat de hoc.

Nã etsi Andre. Tiraque. vbi suprã.n.163.scribat;
 illam Bonifacij sententiam nihil ad hunc locũ perti-
 nere: ego contrã arbitror, multũ pertinere. Mouetur
 enim Tiraq̃l. autoritate Bar.in Authẽ.Post fratres.2.
 C.Delegi.hære. qui aduertit, in ea successione Re-
 gni Apulię repræsentationẽ non dari. Ergo quũ in
 pposita quæstione repræsentatio dari queat, nõ faciet
 contra nepotem Bonifacij sententia. Sed Bartolus
 errore lapsus est, qui non perspexerit, in successione

in feudis cap. 7. in
caus. da. 1.
2
 Regni Apuliæ, etiam si feudum esset, non minùs re-
 præsentationi locum fore, quàm si Regnũ iure hæ-
 reditario deferretur. Namq; in feudis, etiam si non
 iure hæreditario, sed ex dominica concessione com-
 petant: repræsentationi locus est inter eas personas,
 quæ in hæreditatibus in locum parentum suorũ suc-
 cedere solent, vt Dd. communiùs notauerunt in d.
 Authé. Post fratres, Iason in l. Si auie, n. 5. C. De suc-
 cesso. edicto, Matth. de Affl. in cap. 1. n. 12. & 23. De
 succes. feudi, & ipse Tiraquel. in d. q. 40. n. 18. et Tho-
 mas Grãma. Decis. 1. n. fina. Tametsi Anto. de Ro-
 sel. De successio. ab intesta. n. 118. dum Bartolum ex-
 cusare nititur, faciat differẽtiam inter feudum hære-
 ditarium, & non hæreditarium. Stat igitur Pontifi-
 cis sententia, qua probatur, patrum natu maiorem
 nepoti fore præferendum in Regni successione, ad
 quam ambo simul essent admittendi, si Regnum di-
 uidi potuisset.

Sed etsi Bal. in l. Ex hoc iure. n. 5. ff. De iusti. & iu-
 re, & conf. 386. In Regno libero, in fi. lib. 2. Bonifacij
 sententiam referat ad Regnum feudale, quasi diuer-
 sum ius versetur in Regno hæreditario: equidẽ ra-
 tionem diuersitatis non perspicio. Imò verò occur-
 rit, posse dici, quòd nepos minùs admitti debeat ad
 Regnum aui hæreditarium, quàm ad eiusdẽm Re-
 gnum

gnū feudale. Animaduerto enī adduci in Regno feu-
dali pro nepote præcipuam illā rātionem, quōd pri-
mogenitus spem sibi ex contractu quæsitam potuit
in filium suum transmittere, arg. §. Ex conditionali,
Insti. De verb. obliga. Vnde Oldra. conf. 224. n. 27.
Ioā. Andreæ ad Specul. tit. De feudis, ad finem. Egi-
dus Bella Mera Decis. 718. Collationes præbenda-
rū, pag. 4. in princ. vers. Ratio principalis, Abb. cōf.
85. col. 2. lib. 1. Præpos. in cap. 1. col. antepe. De feudo
Marchiæ, senserunt, non æquè defendi posse causam
nepotis in maioratu vltimæ volūtatis, qui ante diem
cedentem transmitti iure non posset. l. vna. §. Pro se-
cundo. C. De cadu. tollen. Quod ipsum obseruauit
Alex. conf. 123. col. 2. n. 2. lib. 1. vt & alias scripsimus
suprà pag. 109. Ergo eisdem autoribus consequens
erat scire, quōd in Regno hæreditario deterior erat
nepotis causa, quàm in Regno feudali: quū Regnum
viuentis Regis hæreditarium transmitti, iuris ciuilis
rationibus repugnet. Deniq; esset qui nouè confide-
raret, Oldradi contrarias autoritates ad hunc modū
conciliari posse. Nam ipse conf. 224. Istæ sunt allega-
tiones, defendit causam nepotis in feudi successione
contra patrum. Vtiq; autem. n. 38. vers. Responde-
bat, referre se visus est ad feudum, quod filio quasi fi-
lio, nō verò quasi heredi deferretur. Porro idem Ol-

dra. conf. 94. Eleganter. n. 15. in Regno hæreditario quod filio quasi hæredi deferri contendebat, securè dixit, certum esse, quòd secundum opinionem, quæ præstantior esset de veritate iuris, patruus in successione Regni hæreditarij præfertur nepoti.

Ergo ex Bonifacij sententia videtur, hoc Regnũ Portugalliæ ad patruum natu maiorem pertinere. Nam quia hic casus non est decisus lege Regia, nec Imperiali: decidi deberet iuxta autoritatem Pontificis, vt nota. in cap. 1. De noui ope. nuncia. et ita argumentatur Philip. Corn. conf. 199. n. 45. & 46. lib. 2. Cùm autem nostra. l. Regia lib. 2. tit. 5 §. si. opponere ex equo videatur autoritati Pontificis in materia, quæ non concernit peccatum, autoritatem glo. & Dd. iurisciuis: dici non posset, quòd contra patruũ stet legistarum communis opinio. Quin potius pro patruo stare videtur: vt post Castrès. ibi, scribit Aret. in. l. Is potest, col. 1. ff. De acqui. hære. & Alexã. conf. 4. n. 1. lib. 4. vbi eã secutus est, quasi magis cõmunè.

Hinc dubitari posset, si patruus & nepos ætate pares de eodem feudali Regno Apuliæ hodie contenderent: quid ex Bonifacij & aliorum sententia magis probaretur. Et probandum videretur, quòd patruus nepoti præponeretur. Moueret enim primus ille patrui gradus naturalis, qui in iure ciuili nõnullã

gijs munitur, arg. §. Item vetustas, vers. Sed vt amplius, Insti. De here. quæ ab intesta. deferū. Præterea confidero, quòd etiam hodie extat vestigium illius antiquæ differentia in. l. Iubemus, coniuncto. §. fi. C. Ad Trebel. vbi priuilegium, quòd filio datur, vt fructus nō imputet in quartam Trebellianicam, nepoti nō datur: etiam si successerit in locum filij de medio subducti. Quæ vera & receptissima est eius legis interpretatio: licet ab ea Berenga. Fernā. leuiter discesserit in repet. l. In quartā, n. 33 r. ff. Ad. l. Falcid.

¶ Nepos natus minor, patruo annis maiori præferendus est in Regni hæreditarij successione.

Sed Bonifacij sententiā non obstante, nec itē Dd. legistarum opinione, quæ dicta est communis: concludo, probabilius esse, quòd Regnū pertinere magis debet ad nepotem natu minore. Nā primū huius conclusionis fortissimum argumētum adducitur ex Imperiali cōstitutione Iustitiani in Authē. De hæred. ab intesta. venien. §. Reliquum, Colla. 9. vbi quemadmodum frater ex vtroq; latere coniunctus, excludit fratrem ex altero tantū latere coniunctum: ita & filius eiusdem fratris vtrinq; coniuncti. Obseruādum igitur est, quòd et si eadem vtriusque lateris coniunctio, quæ in patre operabatur exclusionem aliorum fratrum, non sit in eius filio, successio nihilominus admissa est filij in locum patris: vt non minùs filius patruum excludat, quàm exclu-

surus esset eiusdem filij pater, si viueret. Quo exemplo, & si in nepote non detur eadem maior ætas, quæ in illius patre dabatur, successio nihilominus admit-
tenda est in locum patris sui: vt non minus patrum
excludat, quàm exclusurus esset pater eius primoge-
nitus, si viueret. Atq; ita hunc tex. pro nepote allega-
uit Ioã. Andr. Ad Specu. in Rub. De feudis. col. 4. &
induxit Rapha. Fulgo. in authé. Cessante. n. 4. C. De
legi. hære. & melius Areti. conf. 162. Diligenter. n. 9
vers. Et primò dico, latiùs Tiraquel. d. q. 40. n. 24.

Secundò principaliter pro hac parte facit autori-
tas opinionis, quæ pro nepote videtur esse cõmunior,
ex his quæ scribit Andr. Tiraquel. d. 40. q. n. 11. Tho-
mas Gramma. Decis. 1. Dida. Couarr. Practi. quæsti.
cap. vlti. n. 6. Nam & hanc opinionem esse magis cõ-
munẽ dixit Pyrrhus Angleber. in tracta. De suitate,
n. 3. & pro nepote iudicatũ fuisse in curia parlamenti
Parisiensis, scribit Nico. Boër. in Consuetudi. Bituri.
titu. De testa. §. 2. col. 4. & eam seruari de consuetu-
dine testatur Carol. Molin. ad Alexan. conf. 4. lib. 4.

Adijcio & pro hac parte facere autoritatem Ni-
colai de Matharel. in. l. fin. C. De iurisd. omni. iudi.
quem contrarium dixisse putauit Bal. in. l. Liberti li-
bertæq; nu. 18. vers. Itẽ secũdum. C. De ope. liberto.
& cum Baldo Ioan. Cirier. De primogenitura. q. 25.

lib. 1. n. 8. Nam Nicolaus in his, quæ non iure successionis, siue hæreditatis veniunt, sed tantum ex proximitate liberorum: filium nepoti prætulit. Bal. autem notat, hoc membrum non videri verum, & contrarium fuisse determinatum in Regno Angliæ: in quo successit nepos, patruo excluso. Ego autem aduerto, hoc quod terminatum fuit in successione Regni Angliæ, ex ipsius Nicolai de Matharel. sententia fuisse. Siquidem ille apertè voluit, quòd ubi maioratus deferretur iure successionis, seu hæreditatis, præferendus esset nepos, non minus quàm in feudis, in quibus similis repræsentatio datur. Ergo in Regnis hæreditarijs per eandem traditionem responderet, nepotem esse præferendum.

Bar. in Auth. Post fratres. 2. C. De legi. hære. quomòdò intelligendus.

Item adiicio, quòd licet in hac quæstione plures autores allegent Bartolum in Auth. Post fratres. 2. C. De legi. hære. quasi pro patruo terminauerit quæstionem: verissimum est, quòd in nostris (Regni videlicet hæreditarij) terminis, non terminavit quæstionem pro patruo. Imò verò sensisse à multis existimatur, quòd in Regno hæreditario, in quo materia admittit repræsentationem, potior sit causa nepotis natu minoris, quàm patru. Quod ita ex Bartoli sententia deduxerunt Aret. cons. 162. Diligenter. n. 8. Soci. cons. 252. n. 17. lib. 2. Præpos. in cap. 1. in. 29. argumento

mento pro parte filij, Defeudo Marchiæ, Ioã. Cirier De primogeni. q. 25. lib. 1. n. 7. vers. Et sic Regna, Montaluus Foro legũ Castellæ lib. 1. tit. 3. col. 5. vers. Sed circa hãc, Andre. Tiraquel. in. d. q. 4. n. 221. vers. Ex quo. Mihi autem videtur, hoc non posse fortiter defendi: quoniam si rectè expendatur Bartoli sententia, non euincetur, sensisse eum, quòd nepos patruo sit præferendus. Ille enim hoc tantum cum iudicio scripsit, quòd in Regno in quo materia representatione nõ admitteret, certum erat, patruũ nepoti esse præferendum. Sensit præterea, diuersam esse causam Regni hereditarij, in cuius successione posset dari representatio. Cæterum ita sensit diuersam esse causam, vt non sentiret esse contrariam. Intellexit enim (vt ego interpretor) quòd in Regni hereditarij successione quæstio esset difficilis, propter articulũ admittendæ vel non admittendæ representationis, iuxta veterem controuersiam.

Tertiò principaliter facit, quod in Regnis Franciæ & Angliæ, multum inualuit hæc opinio, vt eã crescentè semper & inualescentè seruare debeamus, autore Baldo in l. Cũ antiquioribus. n. 21. vers. Decimò C. De iure delibe. & in l. Ex hoc iure. n. 5. ff. De iusti. & iure. Sed & in Regno Castellæ olim constitutũ accepimus, vt nepos patruo præferetur. l. 2.

¶ Ioanneseius
nominis. I I. te
stamento decla-
ravit, Regnum
ad nepotē perti-
nere, excluso
filio secundò ge-
nito maiore.

tit. 15. Parti. 2. Denique Rex Portugalliaë Ioannes. I. mentalis legislator, testamento suo cavit, Regnum pertinere ad nepotem suum D. Alphonsum, si D. Eduardus primogenitus D. Alphonsi pater se viuo decederet: excluso D. Petro filio suo secundò genito. Præterea adiecit, quòd in æternũ in successione Regni hic modus seruaretur, vt scilicet nepos ex prædefuncto primogenito conceptus, filio secundò genito præferretur. Quod ita retulit vir clarissimus & varia eruditione insignis Iacobus à Saa in tracta. De primogenitura, pag. 94. n. 40.

Cum igitur obtinere debeat hæc opinio, quæritur, vtrum æquè primogeniti pronepos sit patruo præferendus. Mouet enim, quòd hic defuncti Regis est abnepos: vt admittenda non videatur representatio, quæ ultra pronepotem locum non habet, si credimus Ioã. fab. & Angel. Aret. in. §. Cũ filius, Insti. De here. quæ. ab intesta. deferũ. & Sigismũ. Lofre. in Paraphra. feuda. tit. De natura successio. feudi fol. 51. Sed tamen verius & receptius est, representationẽ ad omnes liberos extendi, qui viuo parẽte de cuius successione quæritur, cõcepti sint: vt tenet gl. in. §. Multis, Insti. De successio. liberto. & multi autores quos citat Dida. Couarr. Practica. quæstio. cap. vltimo n. 5. Pro qua opinione facit tex. in. l. Gallus. §. In omnibus.

bus. ff. De libe. & posthu. secundum nouam interpretationem, quam veram esse ostendi in repet. §. Et quid si tantum, in. 3. parte. n. 51. l. Gallus. ff. De libe. & posthu. Sed melius facit tex. in. §. Item vetustas vers. Ita tamen, Insti. De hære. quæ ab intesta. deferunt. quem tex. inducit Dida. Couarr. vbi supra, expendens ibi probari, quod liberi vltra pronepotes, succedunt ascendentibus in stirpes. Et sanè adijciendum videtur, ibi probari, quod eiusmodi liberi succedunt simul cum proximioris gradus liberis. Alioqui superior inductio non satis esset, vt colligitur ex tex. nota. in Authen. De hæred. ab intesta. venien. §. Si autem plurimi, Colla. 9.

Similiter fratris maioris filius in Regis patruï successione patruo annis maiori præferetur: quoniam similiter hîc quoque locum habet repræsentatio, Authen. Cessante. C. De legi. hære. Vnde. l. 2. tit. 15. Parti. 2. quæ non extantibus liberis Regnum propinquiori detulit, potuit rectè sentire, quod Regnû quâdoque pertineret ad remotiorem, propinquiore excluso: si videlicet repræsentatio iuris cõmunis efficeret, vt remotior, equè propinquus videretur. Nec dura esset interpretatio eorum verborum, **El mas propinquo pariente**: quum propè simili vsus sit Accursius in l. Cùm ita. §. In fideicõmisso, in verb. proximo

¶ Intellectus l. 2. tit. 15. Part. 2. in verb. El mas propinquo pariente.

ximo. ff. De leg. 2. Adde quòd licèt in alijs Regnis post fratres fratrumq; filios proximior sit admittendus, exclusa representatiõe, Authè. Post fratres. 2. et quod ibi Bart. C. De legi. here. in Regno tamen Castellæ hodie etiã in vltioribus agnatis induci videbitur representatio ex sententia. l. 40. Tauri, coniuncto eo quòd tradit Andr. Tiraquel. De iure primoge. q. 41. n. 4. fina. verbis : & hæc magni momenti interpretatio esset ad dicta verba. l. Partitæ. Plerunq; enim eueniet, vt remotior ad Regni successionem admittatur, si descèdat ex eo qui si viueret, Rex esset futurus. Quæ consideratio rem perducet ad millesimũ vsq; gradum Regij sanguinis, si vera est Baldi sententia in cap. 1. n. 6. vers. Et idem in Regno, De feudo Marchiæ. Scribit enim, in Regum successionem dicendum fore, quòd si moreretur tota domus Regia, & extaret vnus de sanguine antiquo, puta de domo Borbonæ, & nõ esset alius proximior, esto quod esset millesimo gradu: tamen iure sanguinis & perpetuæ cõsuetudinis succederet in Regno Frãcorũ. Et hoc receptũ videt, vt per Ias. n. 3. Dec. n. 9. in. l. fin. C. Vnde legi. Ioã. Ciri. De primoge. lib. 3. q. 2. n. 5. Deniq; eã ad successionem Regũ Hispaniæ applicauerunt Guiliel. de Mõserrãt, De successio. Regũ, n. 39. & Rode. Xuar. in rep. l. Quoniã in prioribus, fol. 86. C. De inoffi. testa.

sta. & nouissimè Grego. Lup. in. d. l. 2. tit. 15. Parti. 2.

Mihi autè videtur, posse de hac sentètia dubita- *Utrum iure*
 ri. Nam iuris ciuilibus ratio, què in deferèdis legitimis *sanguinis succe*
 hereditatibus non habuit vllam rationem sanguinis *datur i Regnis*
 post decimū gradum, iuxta gl. receptā in fi. schol. in. *ultra decimum*
 §. fi. Insti. De successio. cognata. videtur locū habere et *gradum.*

in Regnorū successio. videtur locū habere et
 in Regnorū successio. videtur locū habere et
 ferūtur. Nec obstat q̄ in Regno fiscus succedere ne-
 queat: quoniā potest dici, bona patrimonialia & Re-
 gna eo casu vacare. Proinde in bonis vacātibus fiscus
 iure cōmuni succedet: in Regno vacāte succedet ma-
 gnatū & populi electio, ad quā omnimodò perueniē-
 dū sit, si nullus de antiquo Regū sanguine reperiat̄,
 vt cōstat ex eiusdē Baldi traditione in. c. Cū in ma-
 gistrū, fi. verb. De elect. Deniq; hoc perstrinxit Bal.
 in eo cap. 1. n. 6. vers. Sed si teneremus: vt aduertit Ia-
 son in. d. l. fi. Et fortasse popul⁹ Lusitanus hoc idē se-
 cutus est, quo tēpore Regē elegit quasi Regni vacā-
 tis, Ioāné. I. In qua tamē re ampliùs deliberādū esset.

Postremò circa hanc conclusionem obseruandū *Infans nepos*
 est, q̄ licet patruus sit ānis maior & nepos primoge- *non minus pa-*
 niti filius sit infans: nihil mutabit etas nepotis. Siqui *truo prefer-*
 dem & infans coronari rectè potest, vt scribit Bar. in *tur in Regni*
 l. 1. C. de mune. & hono. nō continuā. lib. 10. & tradit *successione.*
 Hippol. de Marf. in l. Infans. n. 9. ff. Ad l. Corne. De
 fica.

ficca. Vnde Bal. in l. fi. n. fi. C. De testa. mili. dixit,
 q̄ dignitas naturalis ex radice, idest, genere proue-
 niēs cadit in Regū filios etiam infantes, qui Regnū
 administrabunt per tutores. Quod Alex. & Iason,
 & Philip. Dec. n. 15. ibidē sequuntur, & inducit ad no-
 stre questiois terminos And. Tiraq. in. d. q. 40. n. 203.

¶ Neptis primogeniti filia an patruū excludat à Regni successione.

Sexta conclusio, Repræsentatio in hæreditaria Regni successione vix potest efficere, quòd neptis ex primogenito legitimè nata patruū excludat. Nam si eadem foemina fuisset Regis filia natu maior: cōstaret, filium masculum ætate minorem, eidem perferendum. Ergo cū repræsentatio possit nepti gradum patris dare, sexum patris dare non possit: filius Regis, nepti eiusdem præferendus videbitur. Et hęc opinionem de iuris fonte veriore esse concludit Matth. de Affli. in cap. 1. n. 54. in fi. De natura success. feudi, vbi dicit, quòd etiā si nepos patruo esset præferendus, non tamen in nepti versatur eadē ratio. Idē. n. 40. ad fi. vers. Non obstat, scribit, nō obstatē sententiā Andr. de Ysernia in c. 1. in princ. De eo qui sibi & hære. mascu. & foemi. quoniā eo casu loquit̄, quo primogenitus filius mortuo patre feudū quæsiuerat, & consequenter filia iam in feudo patris fuit patruo præferenda. Quo etiam modo sententiā Andreae de Ysern. accepit Philip. Corn. consil. 199.

In præfenti. n. 46. verfic. Nec obstant, lib. 2. Verùm multi autores neptem etiam, ex primogenito conceptam, patruo anteponunt: quasi representatio possit nepti præstare, quòd omnimodò in locum patris defuncti succedat, vt videre est apud Andre. Tiraquel. De iure primige. q. 14. Dida. Couarr. Practica. quæstio. cap. vltimo. n. 8.

Ergo si maioratus bonorum patrimonialium ita sit institutus, vt ad maiorem ex descendentes deueniat: ambigua esset controuersia inter neptem & patruum primi institutoris descendentes. In hac enim specie materia quidem representationem admitteret, ex autoritate Accursij in. l. Cùm ita. §. In fideicomisso, in verb. proximo. ff. De lega. 2. Ceterum sexus foemineus nepti obstare videretur ex sententia nouæ legis Regiæ, quæ masculum in eodem gradu foeminæ anteposit. Nam & si neptis diceret, se in gradum patris successisse: adhuc quasi foemina videretur excludenda, secundum Bartoli receptam in simili doctrinam in. l. Liberos. n. 13. ff. De verbo. signi. quam ad nostros terminos velut simillimam inducit Andre. Tiraquel. in. d. 40. q. n. 48. & 50. & 53. Præterea quum voluntas defuncti institutoris totum facere debeat, argumen. l. In conditionibus primum locum. ff. De conditi. & demonstra. difficile esset cõ-

¶ Neptis vtrū patruo præferatur in maioratu bonorum patrimonialium.

ijcere,

ijcere, quòd ex liberis fœminã, quæ gradu remotior foret, masculo propinquiori voluisset antepone-
 re. Nã ipse in honorem nominis sui & familiæ, maioratum cõstituisse videbatur: vt etiam ipsius interesse crederetur, ordinis familięque nomen & dignitatem conseruare, argu. l. i. §. antepen. vers. Publicè .ff. De vêtre inspicien. Sic intelligendus fuit, ex liberis agnatum masculum, qui agnationem & familiam continuare posset, inuitasse magis quàm fœminam, quæ futura esset finis familiæ. l. Pronunciatio, in fi. ff. De verb. signifi. secũdũm ea quæ in simili tradũt Soci. in l. Cũm auus. n. 80. in fi. cum sequen. ff. De cõditio. & demonstr. Philip. Dec. consil. 370. Viso testamento. n. 3. vers. Circa primũ. Curt. Iunior. cons. 35. col. 2.

In Regni autem successione procliuius est, neptẽ ex primogenito conceptam aduersus patrum defendere: & esset optimũ, quòd patruus eam vxorem duceret, aut certè patrum filius primogenitus. Quòd autem in Regni successione causa neptis melior esse videatur, quàm in maioratu bonorum patrimonialium etiam tali, in quo nõ sit alienum representatiõnem admittere: nonnullis argumentis potest fieri probabile. Nam primũ hĩc nõ damus similiter institutorem maioratus, ex cuius præsumpta volũtate coniecturam faciamus: atque ideo ad vim iuris & cõ-

suetu-

ſuetudinis decurrendū eſt. Et quum nemo dubitet,
 quin mortuo Rege, filia Regis, nō verò Regis frater,
 ſuccedere debeat: neptis eo prætextu eſſet defenden-
 da, quaſi in Regni ſucceſſione idem ſeruādum ſit, ſi
 primogenitus viuo patre deceſſerit, atq; ſi idem iam
 in Regno hæres patri extitiſſet. Enimuerò Egidius
 Bella Mera deciſ. 724. Etiam de extra. col. pen. verſ.
 Et ita videtur, item Abbas conſ. 85. n. 6. verſ. Præte-
 rea lib. i. quū allegat et inducit tex. in cap. Licet, De
 voto, & Anto. Corſe. eam Abbatis inductionē re-
 ferens, in tracta. De poteſta. Regia in vltima parte
 q. 102. n. 77. intelligunt, ita cenſeri debere, atq; ſi de
 ipſius primogeniti hæreditate ageretur. Sed etſi hi
 autores ita in Regni ſucceſſione loquātur, vt tamen
 eam non diſtinguant à ſucceſſione aliorum maiora-
 tum: equidem hac ratione ſpecialiùs vtendū reor in
 Regni ſucceſſione. Quippe Regis maior filius iam
 viuo patre dignitatē quandā habet inſeparabilē, vt
 ſcribit Bal. in l. Ex hoc iure. n. 5. ff. De inſti. & iure &
 in l. Liberti liberteq; n. 8. verſ. Nā primogenitus. C.
 De ope. liberto. Vnde quū ius ipſum Regiæ digni-
 tatis cœperit habere aliquam executionē in perſona
 primogeniti: recipi poteſt, quòd ad primogeniti po-
 ſteroſ transitum faciat, vt in terminis ſcribit idē Bal.
 cōſ. 389. Cōſuetudo. n. 1. verſ. Decimò hoc probatur
 lib. 2.

lib.2. Sic videtur, quòd in primogenitis Regū fit alia ratio, quàm in primogenitis aliorū: vt circa Hispanam legem Partite, ex aliorum argumētatione perstinxit Castrens. cons. 164. col. antepen. vers. Itē non obstat. lib.2. Quæ consideratio maximè procedit in his Regnis, in quibus more maiorum institutū videmus, quòd maior natus filius, viuo patre Rege, Rex designatur: vt etiam fuit mos Regū antiquorum, secundum ea quæ scribit Abulēsis lib.2. Paralipome. cap. 11. q. 30. eademq; fina.

Denique & si Rex Portugalliæ Ioannes Primus minimè fecerit testamento mentionem de nepti, sed nominatim de nepote primogeniti filio: potest videri & de nepti idem sensisse. Credendum est enim, respexisse eum ad antiquos mores Regnorum Hispaniæ, secundum quos non minùs primogeniti filia quàm filius, cæteros omnes, & in his patrum excludit. Ita enim expressum est verbis. l. 2. tit. 15. Part. 2.

E porède establescieron que si fijo varon y non ouiesse, la fija mayor heredasse el Reyno. E aun mandaron que si el fijo mayor muriesse antes que heredasse si dexasse fijo o fija que ouiesse de su muger legitima, que aquel o aquella lo ouiesse, y non otro ninguno.

L A V S D E O.

a
-
-
n
n
e-
X
l,
e.
s
d
i.
i.
ia
u
s
s
e
a,

S
T
II
a
ru
b
p
in
d
ta
nu
ce
qu
cu
la
m
ha
fi
pe

ORATIO FVNEBRIS, CONIM-
BRICÆ HABITA IN EXEQVIIS SERE-

nissimi Portugalliæ Regis IOANNIS Tertij anno.

M. D. LVII. xxv. die Iunij; eisdem hîc ferè

verbis conscripta, quibus tunc pro

iniqui temporis angustijs

pronunciata est.

PTAREM EQVIDEM, SI FIERI
aliqua ratione posset, generosissime at-
que integerrime Rector, patres amplif-
simi ac viri fratres, vt de Serenissimo IO

anne. III. Rege nostro (iam non nostro) verba factu-
rus, quantum doloris, quantum luctus, quantū acer-
bitatis mors eius repentina nobis, atq; vniuersæ rei-
publicæ Lusitanæ inflixerit: tantum ego facultatis
in dicendo, atq; in eius funere celebrando, hodierna
die afferrem. Sed homo in interpretâdis legibus dū-
taxat versatus, qui eloquentiæ artes vix attigerim,
nullum omnino vsum, nullam exercitationem in di-
cendo habuerim, tenuitatem meam, atq; ingeniū,
quod in me est exiguum, satis agnosco. Quin & si
cū veteribus illis oratoribus, quos velut Coryphæos
laudat antiquitas, essem aliqua ex parte cōferendus:
mœrori certè meo, ac lachrymis, quibus omnes in
hac publica clade impedimur, ignoscendum foret,
si luctuosa, & pro tempore properata oratio, nihil
perfectum ingenio, nihil elaboratum industria, nihil

N arte

arte compositum afferret. Terret etiam oculos, mentem animuniq; consternat noua huius loci, atq; horrenda facies, omniū ætatū, omniū ordinum mæretes vultus, sordidatæ vestes, atrata & pullata vbiq; omnia: vt huius aulæ, alioqui semper faustæ, parietes funesti, non solum lugere, sed etiam eiulare mihi videantur. Quapropter vereor, ne ordo noster amplissimus, opinione, quam de me concepit, frustratum se deprehendat, ac eum iudicij sui serò pœnitere incipiat: qui mihi reluctanti, atque virium mearum imbecillitatē prætendenti, grauissimam hanc prouinciam, humeris meis valde imparem, reiecta omni excusatione imposuerit. Intellego enim suscepissimè munus, more quidem maiorum institutum, & antiquissima lege. xij. tabularum iam olim sancitū: cæterum munus adeo ex proposita materia arduū, vt omnium, quæ aliàs imposita fuerunt, censeri debeat longè maximū, vel ea de causa, quòd is, qui proponitur Rex laudādus, fuerit omniū, qui retrò antè actis seculis fuerunt, sine controuersia longè optimus.

Tu igitur pro tot meritis iam diue, iam cœlo adite IOANNES, qui de quacunq; cœli regione iacentes terras, & in his Lusitanos tuos etiam nū respicis: da precor veniam, si diuini animi tui dotes, & numero tam multas & magnitudinetantas, vt nec

vberere dicendi copia, nec largo orationis flumine, cō-
prehendi queant: ego ingenio mei angustijs expli-
care, & tam exiguæ orationis finibus circumscribere
aggrediar: teq; oro, ut in hac qualiquali opera mea,
animum meū atq; affectum velis æstimare. Scis et-
enim (nec iam est te fallere cuiquam) in hoc suscipien-
do munere, nullam in me temeritatem, nullā ambi-
tionem: sed pium obsequiū, sed gratam erga te pieta-
tem fuisse. Quod quum ita sit, vos humanissimi au-
ditores rogo, quorū frequentia & luctu vniuersitas
hæc literaria autori atq; protectori Regi hodie inci-
pit parentare: vt me de eo breuiter simpliciterq; di-
centem, pia beneuolaq; attentione prosequamini.

Veteris historiæ annalibus testatū est, Lusitani
Regni initia iā inde ab Alphonso Henrico cœpisse,
qui cū paternū genus ab Hūgarię, maternū à Castel-
læ & Legionis Regibus duceret: primus in hac pro-
uincia Regiū nomē sibi vēdicauit. Hic CHRISTI,
quē crucifixum vidisse fertur, numine adiutus, tot
Reges Christiani nominis hostes bello vicit, tot in-
genteis exercitus paruis copijs fudit atque profliga-
uit: tot arces, tot Castella, tot vrbes expugnauit, vt
nō iniuria Magno illi Alexádro, et Iulio Cęsari pri-
mo Romanorū Imperatori fuerit cōparatus: sicuti
carmen, quod in sanctæ Crucis æde eius sepulchro

inscriptum est, indicat. Eius demum viri virtus & fortuna, posteritati æstimandum reliquit, quanta semper futura sit Regni Lusitani autoritas, quæ his auspicijs, his incunabulis, fuerit initiata.

AB hoc Alphonso Regnum Lusitaniæ eo ordine in posteros transmissum accepimus, vt decimo quarto loco numeretur Rex Emmanuel, IOANNIS, quem modò nobis ereptum lugemus, pater. Hic quum per leges longè abesset à legitima Regni successione, diuino quodam prouidentiaæ mysterio ad Regni legitimam successionem videtur fuisse reseruatus. Hic quum religiosissimus erga Deum esset, neminem in Lusitania consistere permisit, qui CHRISTI fidè non profiteretur. Hic Christianam legem longè latèque simul cum imperio propagauit, pleraque nobilissima templa Deo erexit, salutare atque vtilissimas leges Regno tulit. Hic ille est Emmanuel, qui primus hominum memoria, nouis Argonautis Orientè versus nauigare iussis, Oceanum, recludi indignantem, ac naturæ difficultatibus se munientè, foelicissimis suis auspicijs reserauit: vt nouo & inaudito triumpho genere, de ipso quoq; Oceano meruerit triumphare. Proinde superato Oceano, & ad Indos vsque tam diu inaccessos perducta classe, Orientem & Orientis diuitias Regno ad-

iecit. Hinc foelix à quibusdam cognomento dictus, alijs Rex Regum appellatus: quibus titulis alius multò gloriosior inseratur, IOANNIS. III. Regis pater. Procreauit enim eum ex secunda vxore Maria, quæ Claudiam religione, Sulpitiam Paterculi filiam castitate, Corneliam Gracchorum nobilitate superauit: vt facilè filiam Catholicorum Regum Castellæ Fernandi & Isabellæ, posses agnoscere.

His parentibus natus est IOANNES in ea vrbe, in qua par erat nasci eum, qui iustissimè rerum esset potiturus. O communis Lusitanorum patria. O Lusitani Regni caput Vlyssippo. Tu vetustissimam originem ad Vlyssèm Homericarum celebratum refers. Tu cœli clementia, aëris temperie, hortorum amœnitate, ædificiorum mole, tutissimo atque celeberrimo portu, Europæ urbibus antecellis. Tu Diui Vincentij martyris corpus, ad te vtrò delatum, iam olim in occulto seruas. Tu diuum Antoniū tot miraculis conspicuum, Patauio lumen, Italiæ ornamentum, omnibus terris præsidium dedisti. Tu orbis terrarum oculus, tu latè fluentis ac refluens Oceani Regina diceris. Tu deniq; hunc Principem primū nascentem sinu excipere beata meruisti.

Natalis eius dies fuisse perhibetur anno Christianæ salutis Millesimo Quingentesimo Secūdo, pri-

die Nonas Iunij. Qua die æther a deo insolitis ignibus flagrauit, adeò tonitruis & nymbis sine fulmine concussus est, vt res portento similis videretur. Sed quid mirū, si cœlum parturiētis aliquid cœleste speciem præberet, quum qui nascebatur is foret, quem gentes cœlo sibi demissum, postea prædicarunt.

Nomen præero inditū est, IOANNES, non quidē in Regio stēmate nouū, sed ideo inditū, q̄ duo Lusitaniæ Reges eiusdē nominis extitissent, digni quorū nomē nō minùs q̄ virtutes, nouus Princeps referret.

Regnauerat quondam in Lusitania Petri Regis filius Ioannes. I. cuius nomen (nisi omnino ingrati simus) iucundum & sempiternum nobis esse debeat. Ille enim ne nostra hæc patria in exteri Regis ditionē veniret, non dubitauit in Algibarrotæ cāpis, se quodāmodò pro libertate nostra deuouere. Quo loco fortissimorū ac fidelium militū exiguo exercitu, ausus est potentissimū Castellę Regem Ioannē, et eius innumerabiles copias ad pugná prouocare. Nec de glorioso eius pugnæ, ac totius belli euentu quidq̄ attinet dicere, quē omnes sciunt. Eiusdē Ioannis Regis beneficium est, quòd victricibus signis in Aphricā traiectis, munitissimā vrbem Ceptam, in faucibus Herculei freti sitā, primo impetu expugnauit: eaq̄; capta, aditum barbaris Christiani nominis hostibus

præclu

præclufit, quem antea facillimū in vniuerfam Hi-
spaniam habuerunt.

Regnauerat etiam proximè ante Emmanuelé pa-
trem, Alphonfi. V. Regis filius Ioannes eius nomi-
nis. II. vir mehercle tam ingenti, tam excelfo, tam
inuieto animo, tot tantifque Imperatorijs virtuti-
bus inclytus, vt eum viuenté finitimi & procul dif-
fiti Reges, velut belli fulmen horrendum formida-
uerint: nūc vero mortuum, & posteritas admiretur,
& æternitas memoriæ confecrauerit.

Hoc nomé puero, hæc caufa nominis fuit. De cu-
ius educatione, pueritia, ftudijs, atque indole admira-
bili, non eft confilium dicere: neque enim, vt in hifto-
ria, fingula perfequor, fed tātūm pro tempore, sum-
ma quarundam rerum fastigia perstringo.

Decimum nonū ætatis annū agens IOANNES
patre amiffo, Regia infignia Vlyfsiponi, magno ho-
minū fauore fufcepit. Erat iā tū in adolefcente facies
digna Imperio, & quam pollet, etiam qui nō nollet,
quafi Regnantis venerari. Vultus ex amabili quadā
venuftate & grauitate temperatus: vt nec gratia mi-
nueret reuerentiā, nec grauitas officia gratiæ. Dein-
de nō multo interiecto tempore vxoré duxit Princi-
pem CATHARINAM Philippi Regis filiā, Caro-
li. V. Cæfaris fororem: quam vtiq; iuftifimo matri-

monio sibi copulauit. Nam quæ admodum omnes omnino dotes animi, quæ ad laudatissimi Principis effigiem desideratur, in vno IOANNE cumulas vidimus: ita quidquid est virtutis, quod Graias, Latias, Hispanas heroidas illustrauerit, id omne in vnâ CATHARINAM congestum agnoscimus.

In initio principatus sui, atq; adeo in tota vita, nihil habuit antiquius, quàm perpetua, & solida religionis laude cæseri. Quis enim prior novos quæsitores Regno induxit cõtra homines nefarios, qui de CHRISTI fide non rectè sentirent? Quis vnquã in rebus diuinis rite peragendis, in tẽplis constituendis & dedicandis, in pauperibus alendis, maiorẽ vnquam diligentiam adhibuit? Quis vnquã religiosiùs curauit, labetes religiosorũ mores ad veteris regulæ seueritatem reuocari? Quis religiosos ipsos aut curiosiùs audiuit, aut benigniùs fouit, aut liberaliùs p̄texit? Eius deniq; opera effectũ est, vt innumerabiles tum Asiæ, tum noui orbis nationes, patria & vana deorũ superstitione repudiata, vni CHRISTO vero Deo sese addixerint.

Iam verò belli & pacis studia quàm piè, quàm fœliciter digessit? Nam in Africa CHRISTI hostes Mauros semper Christiano bello pressit: in Asia Indos semper victor subiugauit: Turcas feros, & eorũ classes ad urbẽ Diũ, duabus insignibus victorijs deleuit.

uit. Et tamé idem, dū mauult haberi & esse optimus, quàm maximus, Lusitaniã nostrã semper bello abstinuit: vt Christiana pace eadé Lusitania meliùs frueretur. Ergo nostri quondã nepotes feri, quū hæc au diét, Virgilianum illud de IOANNE. III. vsurpabunt, *Auræaque, vt perhibent, illo sub Rege fuerunt secula: sic placida populos in pace regebat.*

Cū verò bonas literas amaret impensiùs, quarum scilicet à pueritia studiosus cultor extiterat, Academiã in hac inclyta vrbe magnificis sumptibus instituit, atq; doctissimos quosq; præceptores magnis oblatis conditionibus vndiq; euocauit. Animaduertit enim sapientissimus Princeps, non minùs fore gloriosum, si Lusitani ingenij quàm si imperij, terminos promoueret. Enimverò vt bonarum artium dignitatem, quæ antea erat in obscuro, ad Regiæ dignitatis fastigiũ prouehere videretur: hæc Regia palatia, ludos literarios, hanc aulam Regiam, literarũ emporium esse voluit. Sed & hanc Academiã pximis annis rarissimo illo honore donauit, quòd non obiter, nec aliud agens, eam dignatus est inuisere: vt etiam in nostris subsellijs sederet ingens auditor. Sic Philadelphi Ptolemæi Regis gloriam & humanitatẽ superauit: qui & ipse in Alexandria vrbe ludos literarios Musis & Apollini consecrauit, & certamina literaria

teraria instituit, vt inter præmiorum, quæ proposuit, iudices, etiam federet. Sic deniq; effecit, vt gens Lusitana, quæ hætenus in Aphrica & in Asia bello excelluit: nunc quoq; in Europa literis præstare videatur.

Idem Princeps, quum accepisset, Regem Ioanné eius nominis. II. in quo cæteræ omnes Regiæ virtutes explenduerunt, vnã cum moreretur, in se desiderasse: omni studio atque animi intentione perfecit, vt cum in cæteris virtutibus, tum in hac maximè emineret. Hæc nimirum, Proceres, est illa virtus, quã verè esse Regiã parens rerum natura in apibus ostendit. Siquidè Rex atq; Impator apum à cætera plebe nõ solum oris egregij pulchritudine distinguitur: sed etiam quòd plebes aculeo vtitur, Rex autè sola maiestate armatus, aut aculeum omnino non habet, aut certè eo non vtitur. O singularè mansuetudinem: o incredibile innocui Principis benignitatè, qui ignoscere sciebat, nocere nesciebat. Qui si quando in delinquentes (rari aut sub eo delinquebãt) seuerior animaduersione necessaria videret: cunctabatur primò: deinde animaduertebat quidè, sed inuitus. Adeo iustitia humanissimi Principis cõmiseratione quadã cõdiebat.

Iam verò quid de eiusdè Principis sũma erga suos beneuolentia referam? Qui neminè vnquã, vbiubi esset, audire recusauit: neminè ex sermone suo moestum

stum discedere permisit: qui laborantibus fame, aut simili calamitate ciuibus nō sollicitudinē Principis, sed vnicū parētis affectum semper exhibuit. Tanto deniq; amore suæ reipublicæ flagrauit, vt in filiorū funeribus, quos omnes imatura morte interceptos amisit, conseruatam à Deo Opt. Max. reipublicam reputasse videatur: idque Pauli Æmilij exēplo, qui amissis duobus, quos habebat in familia, filijs, ita ad populum Romanum loquutus esse fertur, *Cum in maximo prouētū fœlicitatis vestræ Quirites timerem, nequid mali fortuna moliretur, Iouem Opt. Max. Iunonem Reginam & Mineruam precatus sum, vt si aduersum quid populo Romano immineret, id totum in domum meam conuerteretur. Quapropter bene habet res, quòd votis meis annuentes, id egerunt, vt vos potius meum casum doleatis, quàm ego uestrum ingemiscerem.* Desinant igitur mirari exteræ nationes, quòd Rex noster IOANNES nullis spiculatoribus, nulla armatorum militum custodia septus, in publicum procederet. Quæ enim tutior custodia nostro Principi esse potuisset, quàm ipsius innocentia, & singularis ciuium amor?

De liberalitate eiusdem hoc possum dicere, vix illi parem orationem inueniri posse. Nam Regium ærarium manubijs hostium, auro Minico, gaza Indica, atque totius Orientis opibus refertum, ita
 largi-

largiendo exhausit, vt sibi reliquum nihil fecerit. Donabat suis, donabat exteris, & quidem quotidie: nec enim minus, quàm Titus Imperator, diem se perdere existimabat, in quo nihil cuiquã præstitisset. Nec donare semel satis erat: Regijs codicillis, & priuatis chirographis se nobis ad annuos census obligabat. Quotus enim quisque est ex nobis, qui hanc munificentissimam Principis liberalitatem non sit expertus? O rem inauditam, & exemplo memorabilem, quæ vigeat memoria omnium seculorum: vixisse aliquãdo Regem Lusitaniæ IOANNEM, cui non tam vectigalis, sua Lusitania, quàm ipse vectigalis suis Lusitanis fuisset.

His Regijs virtutibus nostri Regis, atq; alijs innumeris, quas persequi non minùs esset infinitum, effectum erat, vt Deum Opt. Max. nõ plùribus votis distringeremus. Non enim pacem, non securitatem, non opes, non honores orabamus: vnum ac simplex erat omnium votum, quod cuncta ista complectebatur, Salus nostri Regis. Sed o lubricam & miseram humanæ vitæ cõditionem. O inuitabilem mortalitatis necessitatem. O spes fallaces. O votum nostrum illud irritũ. Salus nostri Regis extincta est. Ille innocentissimus, benevolentissimus Rex noster IOANNES, Academię nostrę author et protector,
 studio-

studiosorum omnium patronus, patriæ pater, atq;
 adeo noster omnium parens, vnius diei morbo ab-
 sumptus est. Ergo vnius diei morbo pacé nostram,
 opes nostras, honores, ac fermè vitæ ipsius commo-
 ditatem amisimus. Nam quid est amplius quod nos
 delectare possit, illo amisso à quo nobis omnia hone-
 sta, & iucūda ceciderūt? Tertió idus huius mensis Iu-
 nij cœlestes propè IOANNIS Regis oculi, qui nos
 quocūq; iret, quocūq; veheretur, secū ducebant: qui
 septimo ab hinc anno studiosos omnes in his locis,
 atq; hæc etiam loca, nihil alioqui sentientia, beni-
 gno fulgore exhilararūt: illi inquàm propè cœlestes
 oculi, in quibus nostra omnis Lusitanorum, omnis
 Æthiopum, omnis Arabum, omnis Persarum, om-
 nis Indorum lux sita erat, sacrilega manu mortis
 impiæ violenter clausi, atq; extincti, Regnum in-
 stabile, incerta omnia, nos certè ac liberos nostros,
 perditos, & in miseranda orbitate reliquerunt.

De tenore mortis eius & funere, ne singula con-
 scēter, lachrymis prohibeor. Sed vt in summa dicā,
 vixit optimè, decessit optimè, magno nostro malo,
 nullo suo detrimento, qui vtiq; in meliore cœli re-
 gia iam cum CHRISTO regnet. Facies funeris ea
 fuit, vt non cadauer Regium, sed adeo tota res publi-
 ca Lusitana, quasi cum Rege pariter concidisset, illo
 mise

miserabili funere efferrī videretur. Quas igitur putatis fuisse lachrymas procerum? quos plebis fletus? quos mulierū eiulatus? quæ totius populi lamenta?

Sed quo te piaculo taceam inclyta Lusitaniæ Regina nostri IOANNIS, dum vita manebat, vnice amor CATHARINA? Nempe in tam acerbo dolore luctus tuos, non minus quàm vultus, præstabit exemplo Timantis velo contegere, quàm penicillo tentare. Si quidem animus iste tuus augustus, quàmquã alio qui inconcussus, maiorq; omnibus fortunæ bonis, at que adeo maior ipsa fortuna, non potuit tamen in tanta iactura dolori non succumbere. Speramus tamen futurum pro ingenita tibi bonitate, profanissimis moribus, quos ex diuino illo consorte tuo tot annos imbibisti: vt proprios doloris tui affectus nostris publicis utilitatibus condones, ac rem publicam hanc ex mariti tui iudicio sinemora regendam suscipias. Augustus Cæsar, cum in extremis ageret, in hac voce defecisse dicitur, Liua nostri cõiugij memor viue, ac vale. Augustus noster IOANNES, cum nos vsque in finem dilexisset, penè vltima voce (nam vltima se Deo comẽdantis fuit) dixisse fertur, CATHARINA nostræ reipublicæ memor viue, ac vale. Eia ergo fortissima Heroïna, obligato interim tanto vulnere, rebus lapsis fer opem: concusso

atq;

atque nutanti Regno succurre. Succurres autē ista tua principali autoritate, ista qua polles supra sexū prudentia: quæ iam olim meruit, vt tibi Rex prudētissimus idem præstaret, quod Iustinianus Cæsar Theodoræ Augustæ se præstitisse gloriatur, videlicet vt quibusq; tū pacis, tum belli consilijs simul interesses. Quod si feceris, nouum & inusitatæ gloriæ titulum titulis tuis adiunges. Quippe si vir ille tuus ob regnādi artes admirabiles, quas nemo te meliūs humanæ diuinæq; domus focia didicit, patriæ patris nomen meritò est consecutus: tu profectò si rerum habenas, quas ille in cœlum festinans tibi cōmendauit, ad instar eius tractaueris, mater nō tuæ, sed nostræ patriæ memorabili exemplo appellaberis.

Nec te possum tacere Princeps Henrice, Romani Senatus procerū decus, orthodoxæ atq; sacrosanctæ fidei vindex & assertor singularis: qui quum duarū sororū, ac cæterorum omniū fratrum funera æquissimo animo toleraueris, postremū hoc atq; ingēs funus Regis ac fratris tui vix æquo animo ferre potuisti. Nec hoc quidem, quòd vllam tui rationē habueris, quē scimus in summa humanarum rerū despiciētia sanctissimè viuere. Magis igitur pijssime pater, ac Princeps doluisti nostrū omnium vicem, quos tā horrédę tēpestatis turbine iactatos vides: ac despera-

ta sacra anchora, quam nuper in Ludouico Principe fratre tuo amisimus, ad te velut ad secundam post naufragium tabulam, respicere intelligis.

Tu tamen o coeli & terræ gubernator CHRISTE IESU, qui primo illi Regi Alphonso pēdens in cruce visus, crucem ipsam tuā, huius Regni æternum insigne esse voluisti: respice nos in hoc procelloso mari fluctuantes, atque imminentis naufragij metu penè exanimatos, & clauum pro tua misericordia ipse manu tene: ne nostra hæc spoliata armis, excussa magistro, deficiat nauis, tantis surgentibus vndis. Proinde SEBASTIANVM Regem nostrum, in quo vno infantulo, & adhuc tantæ molis per ætatem ignaro, Regni domus inclinata recumbit: eadem pietate nobis incolumem serua, qua miraculo quodam nobis eum proximè dedisti: vt vis illa animi excellens IOANNIS. III. nullis non suscipienda Regibus, nullis nō seculis prædicanda, quam per filium IOANNEM in hūc nepotē suum transmisit, per eundem SEBASTIANVM, confirmatę ætatis virum, in legitimos posteros, non Lusitaniæ tantum, sed Lusitanos quoque Reges, recta ac perpetua serie deriuetur.

DIXI.

EMANVELIS COSTAE
OPERA

R
3
3